

સરદારધામ

વર્ષ-૮ • અંક-૧ • નવેમ્બર, ૨૦૨૨
એક વિચાર

સરદારધામ પરિવાર

વતી સૌને

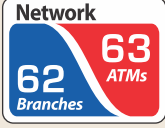
દીપાવલી

અને

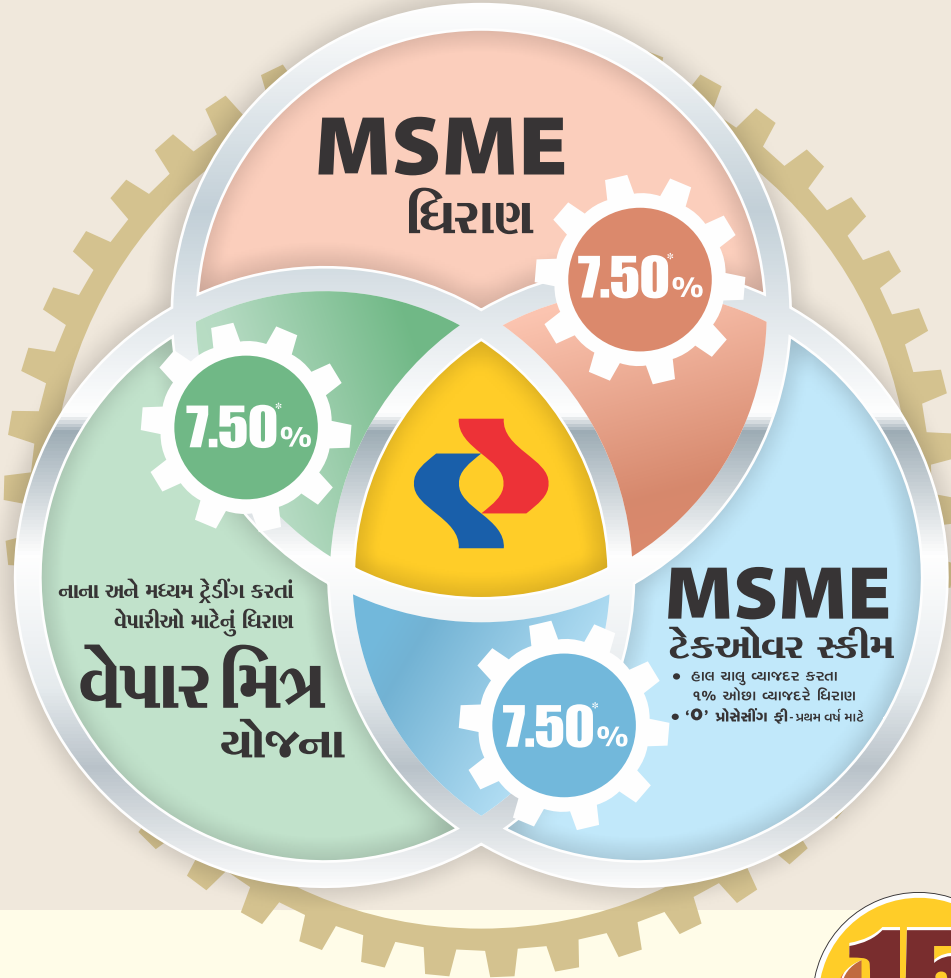
નૂતન વર્ષની

હાર્દિક શુભકામનાઓ !!

સેવા • સહકાર • વિશ્વાસ

ફોરેન એક્સચેન્જ સેવાઓ

સહકારી બેંકીંગ ક્ષેત્રે એ.ડી. કેટેગરી-૧ લાયસન્સ ધરાવતી ગુજરાતની એકમાત્ર સહકારી બેંક અમદાવાદ શહેરમાં ડીલીંગ રૂમની વ્યવસ્થા ધરાવતી એકમાત્ર બેંક ફોરેક્ષ સંબંધીત તમામ સેવાઓ ખૂબ જ ઝડપી અને વ્યાજબી દરે ઉપલબ્ધ

હેડ ઓફિસ : “કાલુપુર બેંક ભવન,”
આશ્રમ રોડ, અમદાવાદ-૧૪.

ફોન નં. : ૨૭૫૮૨૦૨૦ થી ૨૭૫૮૨૦૨૬
E-mail : info@kalupurbank.com

1800 233 99999 (TOLL FREE)

www.kalupurbank.com

મિશન-૨૦૨૬ અંતર્ગત

સરદારધામનાં 5 લક્ષ્ય બિંદુઓ

બિલ્ડિંગ પ્રોજેક્ટ

(અંતર્ગત ૧૦૦૦ કરોડના ખર્ચે ૧૦૦૦૦૦ દીકરા-દીકરીઓ માટે પરવડે તેવા સુવિધાયુક્ત છાત્રાલયનું (ઈન્સ્ટિટ્યૂટ) નિર્માણ કરવું)

GPSC / UPSC
Defence / Judiciary

સિવિલ સર્વિસ કેન્દ્ર

(અંતર્ગત ૧૦૦૦૦૦ દીકરા-દીકરીઓને વહીવટી સેવામાં મોકલવા)

ગ્લોબલ પાર્ટીદાર
બિઝનેસ સમિટ (GPBS)
૨૦૧૮-૨૦-૨૨-૨૪-૨૬

ગ્લોબલ પાર્ટીદાર બિઝનેસ
ઓર્ગેનાઈઝેશન (GPBO)

(પ્રથમ હરોળના ૧૦૦૦૦ ઉદ્યોગપતિઓનું સંગઠન)

યુવા તેજ/તેજસ્વિની
સંગઠન

(અંતર્ગત ૧૦૦૦૦૦ થી વધુ રાષ્ટ્રપ્રેમી યુવાઓનું સંગઠન)

સરદારધામ

તંત્રી
ગગજી સુતરિયા

પરામર્શક સમિતિ

એચ. એસ. પટેલ (IAS, Retd.)
સી. ઈ.ઓ., સરદારધામ

ટી.જી. ઝાલાવાડિયા
માનદમંત્રી, ચેરમેન સિવિલ સર્વિસ કેન્દ્ર

સહતંત્રી
ડૉ. જાગૃતિ જે. પટેલ
ઉપપ્રમુખ, સરદારધામ,
કન્વીનર, દીકરી સ્વાવલંબન યોજના

સંપાદક
કૃષ્ણકાંત જે. પટેલ
(OSD)

જાહેર ખબર વિભાગ :
7575001428

નોંધ
આ માસિકમાં છપાતા લેખ, જાહેરાત અને માહિતી
જે તે લેખક કે કંપનીના છે તેની સાથે તંત્રી કે
સંસ્થા સહમત છે તેવું માનવું નહીં. સર્વ હકક
પ્રકાશકને સ્વાધિન. ન્યાયતંત્ર અમદાવાદ

મુખ્ય કાર્યાલય
સરદારધામ

એસ. પી. રીંગ રોડ,
વૈષ્ણોદેવી સર્કલ,
અમદાવાદ-૩૮૨૪૨૧

ફોન : ૭૫૭૫૦૦૧૫૪૮/૮૬/૮૭, ૭૫૭૫૦૦૧૪૨૮/૩૮
ઇ-મેલ: info.sardardham@gmail.com
વેબસાઇટ : www.sardardham.org
ટ્રસ્ટ રજી. નં. ઈ/૨૦૯૨૪/અમદાવાદ

Printed, Published by GAGJIBHAI G. Sutariya on behalf
of SARDARDHAM and Published from Near Royal
Heights, S.P. Ring Road, Vaishnodevi Circle,
Ahmedabad-382421
Editor-GAGJIBHAI G. Sutariya

તંત્રીલેખ

૧૪૮ મી સરદાર જયંતીના દિવસે સરદાર સંકલ્પ

નમસ્કાર,
અમારા બાલા બંધુ-ભગિનીઓ,

સ્વતંત્ર ભારતના પ્રણેતા, અખંડ ભારતના
શિલ્પી એવમ્ લોહપુરુષ સરદાર સાહેબના
ચરણોમાં સમગ્ર સરદારધામ વતી વંદન...

સમાજના ઉજ્જવળ ભવિષ્ય અને યુવાશક્તિના
સર્વાંગી વિકાસ માટે સંગઠન, શિક્ષણ અને સમજણ
થકી સમાજને એક નવી દિશા આપી શ્રેષ્ઠ સમાજનું
નિર્માણ કરી સમાજ નિર્માણથી રાષ્ટ્ર નિર્માણના
આપણા સૂત્રને સાર્થક કરીએ. વેપાર, ઉદ્યોગ,
રોજગાર દ્વારા આપણા યુવાધનને ઉપયોગી થવા
૧૦ વર્ષ સુધી યુવા-શક્તિમાં રોકાણ કરવા
સમાજના ઔદ્યોગિક-વ્યાપારીક મિત્રો,
કેળવણીકારો, સામાજિક અગ્રણીઓ, શુભ ચિંતકો
એવમ્ સરદારધામ પરિવારને હું આપનો પ્રમુખ
સેવક વિનંતિ કરું છું....

આપનો કલ્યાણ મિત્ર,
ગગજી સુતરિયા

અનુક્રમણિકા

વલ્લભભાઈની અપ્રિતમ
સેવાઓ

રાજમોહન ગાંધી

૬

લોકોપયોગી માર્ગદર્શન

એચ. એસ. પટેલ

૨૪

નવા વર્ષે...

ગગજી સુતરિયા

૧૦

મોડર્ન કર્ણ

સુધા મૂર્તિ

૨૬

કર્મનો સિદ્ધાંત

સ્વામિ સચ્ચિદાનંદ

૧૧

દિવ્ય દ્રષ્ટીની ઉપલબ્ધિ

સ્વામી વિવેકાનંદ

૨૮

ઈશ્વરનો અવાજ

ગાંધીજી

૧૫

૩૬ મો રાષ્ટ્રીય
રમતોત્સવ ૨૦૨૨

ટીમ સરદારધામ

૩૪

બાળપણ મને પાછું મળે...

પદ્મશ્રી ગુણવંત શાહ

૧૮

રોજર ફેડરર

ટીમ સરદારધામ

૩૭

ટીમ સરદારધામ

શ્રી નટુભાઈ એમ. પટેલ - ઉપપ્રમુખ
શ્રી પારૂભાઈ એલ. કાકડિયા - ઉપપ્રમુખ, (મ.ગુ.)
CA વી. વી. પટેલ - ઉપપ્રમુખ
શ્રી દુષ્યંતભાઈ આર. પટેલ - ઉપપ્રમુખ, (મ.ગુ.)
શ્રી દિલીપભાઈ પી. પટેલ (રાજા) - ચેરમેન સ.ધામ યુનિ.(સૂચિત)
શ્રી કાંતિભાઈ એલ. ગઢિયા - ઉપપ્રમુખ
શ્રી નાનુભાઈ વાનાણી - ઉપપ્રમુખ, (દ.ગુ.)
શ્રી પરેશભાઈ એમ. ગજેરા - ઉપપ્રમુખ, (સૌરાષ્ટ્ર)
પ્રો. ડો. જગૃતિભેન જે. પટેલ - ઉપપ્રમુખ
શ્રી સંજયભાઈ કે. સાવલિયા - ઉપપ્રમુખ
શ્રી મનોજભાઈ ટી. ડોબરિયા - ઉપપ્રમુખ
શ્રી પ્રકાશભાઈ પી. વરમોરા - ઉપપ્રમુખ
શ્રી આનંદભાઈ એ. પટેલ - વાઈસ ચેરમેન સ.ધામ
યુનિ.(સૂચિત) એવમ્ શિક્ષણ મંત્રી
CA બી. કે. પટેલ - માનદમંત્રી
શ્રી ટી. જી. ઝાલાવાડિયા - માનદમંત્રી, ચેરમેન સિવિલ સર્વિસ કેન્દ્ર
શ્રી જગદીશભાઈ વી. ભુવા - ફાઈનાન્સ સેક્રેટરી
શ્રી રમેશભાઈ એ. પટેલ - ફાઈનાન્સ સેક્રેટરી, (મ.ગુ.)
શ્રી એફ. સી. પટેલ - મંત્રી
શ્રી મંગળદાસ જે. પટેલ - મંત્રી, (ઉ.ગુ.)
શ્રી કૌશિકભાઈ રાબડિયા - મંત્રી, (સૌરાષ્ટ્ર)
શ્રી કાંતિભાઈ એમ. ભાવાણી - મંત્રી, (મુંબઈ)
શ્રી એચ. એસ. પટેલ, IAS (Retd.) - સી.ઈ.ઓ.
શ્રી સી. એલ. મીના, IAS (Retd.) - ડાયરેક્ટર - સિવિલ સર્વિસ કેન્દ્ર

શ્રી જશવંતભાઈ એ. પટેલ - એડવાઈઝર
શ્રી રવજીભાઈ પી. વસાણી - એડવાઈઝર
શ્રી દિલીપભાઈ એમ. પટેલ (નેતાજી) - એડવાઈઝર, (ઉ.ગુ.)
શ્રી ગોવિંદભાઈ જી. વરમોરા - એડવાઈઝર
શ્રી ભાઈલાલભાઈ પટેલ - એડવાઈઝર, (દિલ્હી)
શ્રી અબજીભાઈ કે. ધોળુ - એડવાઈઝર
શ્રી કે. આઈ. પટેલ - એડવાઈઝર
શ્રી કરસનભાઈ જી. પટેલ - એડવાઈઝર
શ્રી ધનજીભાઈ પટેલ - એડવાઈઝર, (દિલ્હી)
શ્રી નાથાભાઈ એમ. કાલરિયા - એડવાઈઝર, (સૌરાષ્ટ્ર)
શ્રી જગજીવનભાઈ આર. સખીયા - એડવાઈઝર, (સૌરાષ્ટ્ર)
શ્રી કાનજીભાઈ કે. પટણી - એડવાઈઝર, (મુંબઈ)
શ્રી વલ્લભભાઈ એમ. સતાણી - એડવાઈઝર, (સૌરાષ્ટ્ર)
શ્રી વિપુલભાઈ વી. ગજેરા - એડવાઈઝર, (મ.ગુ.)
શ્રી ઘનશ્યામભાઈ સી. બોરડ - એડવાઈઝર, (મ.ગુ.)
શ્રી કાંતિભાઈ વી. ભુવા - એડવાઈઝર, (મ.ગુ.)
શ્રી હસમુખભાઈ વી. કોઠિયા - એડવાઈઝર, (મ.ગુ.)
શ્રી મહેન્દ્રભાઈ વી. ગજેરા - એડવાઈઝર, (સૌરાષ્ટ્ર)
શ્રી રામભાઈ એમ. શેલડિયા - પ્રોજેક્ટ ચેરમેન
શ્રી નિલેશભાઈ એમ. જેતપરિયા - કન્વીનર GPBS-2024, (રાજકોટ)
શ્રી ઘનશ્યામભાઈ જે. પટેલ - એડવાઈઝર, (મ.ગુ.)
શ્રી ભાવિનભાઈ આર. પટેલ - કન્વીનર યુથ GPBO
ગગજી સુતરિયા - પ્રમુખ સેવક

વલ્લભભાઈની

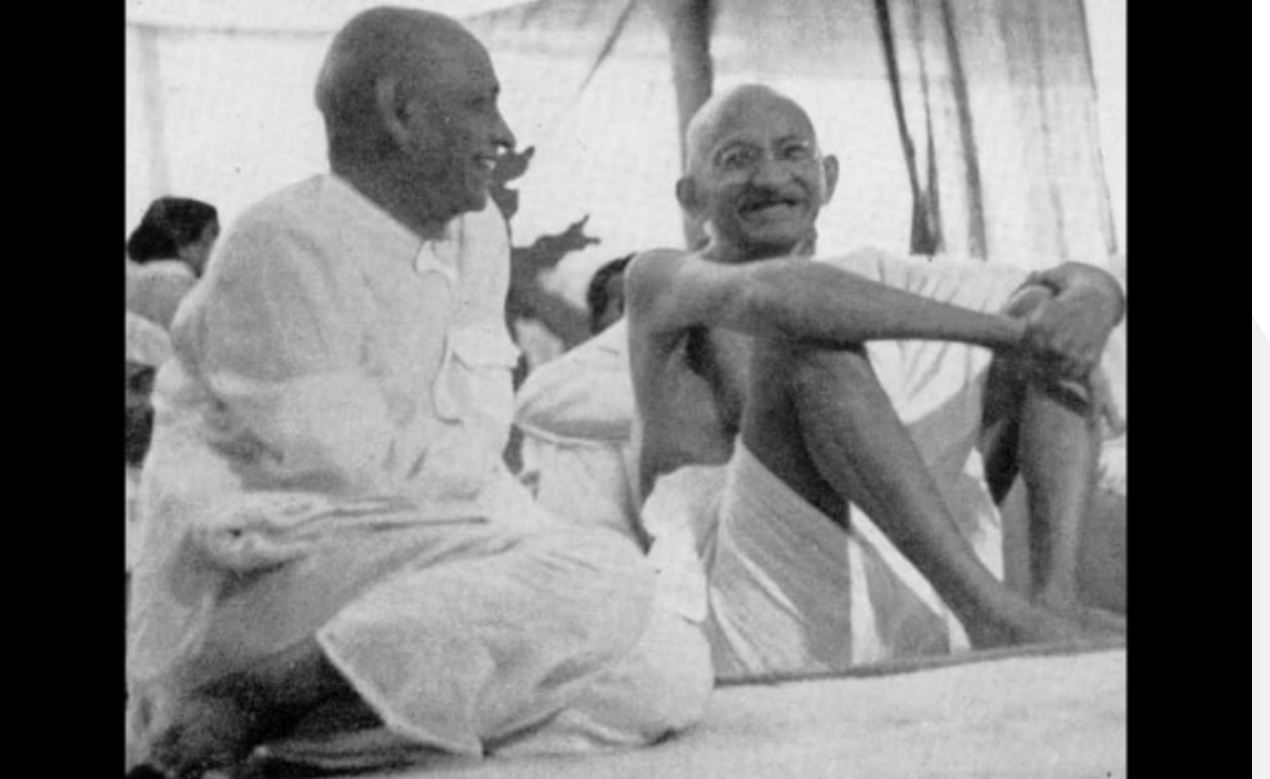
રાજમોહન ગાંધી

જાણીતા રાજનીતિજ્ઞ અને ગાંધીજીના પૌત્ર

અપ્રતિમ સેવાઓ

સન ૧૯૩૯ની આખરમાં કોંગ્રેસના પ્રમુખપદ માટે આઝાદને આગ્રહ કરવાના ગાંધીજીના નિર્ણયની પાછળ “મુખ્ય કારણ” એ હતું કે મુસલમાનો કોંગ્રેસને દુશ્મન ગણવા લાગ્યા હતા. વલ્લભભાઈ ફરી વખત પ્રમુખ બને તેવી મહાદેવભાઈની ઝંખના અપૂર્ણ રહેવાની હતી. મૌલાનાની નિમણૂકથી મુસલમાન કોમને સંતોષ વળ્યો નહિ. સન ૧૯૪૦ના માર્ચમાં મૌલાનાએ પોતાના પ્રમુખીય પ્રવચનમાં ભારપૂર્વક કહ્યું કે “મુસલમાનો ભારતીય રાષ્ટ્રીયત્વની અખંડ એકતાના અંગ છે.” ત્યારે મુસ્લિમ લીગના લાહોર અધિવેશનમાં અલગ પડવા માટે “પાકિસ્તાન” નો ઠરાવ મંજૂર થયો. પાકિસ્તાન સિવાય

કોંગ્રેસ-સરકાર વચ્ચે થયેલી કોઈ પણ સમજૂતીનો પ્રખર વિરોધ કરવામાં આવશે, તેવી જાહેરાત થઈ “મુકદ્દરે આપણને (હિંદુ-મુસલમાનોને) એક હજાર વર્ષ અગાઉ, એકબીજા સાથે જોડ્યા છે. હિંદુ-મુસલમાનો અરસપરસ ઘણું લડ્યા છે. સગા ભાઈઓ પણ લડતા હોય છે. આવા ભેદભાવોને બહેકાવવાથી કશું વળવાનું નથી.” આ ભેદભાવ મિટાવી શકાય તેમ નથી તેવો ઉત્તર વાળીને જિન્નાહે દલીલ કરી કે “જેના ભાગલા પાડવાની વાત થાય છે તે દેશ જ ક્યાં હયાત છે ? કઈ રાષ્ટ્રીયતા છે કે જેને મિટાવી દેવાની જરૂર હોય ?” મુસલમાનોએ આઝાદની નહીં પણ જિન્નાહની વાત સ્વીકારી લીધી.

સન ૧૯૩૯ના ઉનાળા કરતાં ૧૯૪૦ના માર્ચ માસમાં સ્થિતિ તદ્દન પલટાઈ ગઈ હતી. પહેલાં બ્રિટનની સરકાર કોંગ્રેસની મિત્ર અને ભાગીદાર હતી. આઝાદીના શિખર તરફ જઈ રહ્યા છીએ તેવું કોંગ્રેસીઓને લાગતું હતું. હિટલરે આદરેલા યુદ્ધને કારણે બ્રિટન ગભરાયું હતું અને હિંદીઓ અધીરા થયા હતા. હવે કોંગ્રસ અને મુસલમાન કોમની વચ્ચે જિત્તાહ આડે આવ્યા. બીજી બાજુ સુભાષ પણ હતા. કોંગ્રેસે સત્તા-પલટાની માંગણી કરી ત્યારે જિત્તાહ બરાડી ઊઠ્યા અને અંગ્રેજ સરકાર ડરી ગઈ. પૂરેપૂરા સત્તા-પલટાની માંગણી કોંગ્રેસે કરી નથી, તેવો છૂરકાટ સુભાષે કર્યો.

સન ૧૯૪૦ના માર્ચ સુધી કોંગ્રેસની નીતિ એવી હતી

કે આઝાદીના ધ્યેયને પકડી રાખવું, પણ બ્રિટનને મૂંઝવે તેવાં આક્રમક પગલાં ભરવાં નહીં. બ્રિટને કોઈ “પ્રમાણિક પ્રતિભાવ” દર્શાવ્યો નહીં, તેથી ગાંધીજીએ કહ્યું છે તેમ પોતે “કડક બનતા” ગયા. છતાં જવાહરલાલે એપ્રિલમાં સૂચવેલા સામુદાયિક સત્યાગ્રહનો ગાંધીજીએ

વિરોધ કર્યો. આવા સત્યાગ્રહથી હિંદુ-મુસલમાન હુલ્લડો થશે તેવી તેમની ધારણા હતી.

હિંદુ-મુસ્લિમ સમસ્યા અંગે ગાંધીજીના મંતવ્યથી વલ્લભભાઈ અલગ હતા. વલ્લભભાઈની ધીરજ થોડી ઓછી હતી અને મુસલમાનોને ફરિયાદ માની લેવાની તેમની તૈયારી ન હતી. કોંગ્રેસ મુસલમાનોની મુશ્કેલીઓની ઉપેક્ષા કરે છે, તેવો આક્ષેપ બિહારના કોંગ્રેસી નેતા સૈયદ મહેમુદે સન ૧૯૪૦માં મળેલી કારોબારીની બેઠકમાં કર્યો, ત્યારે સરદાર તેમના પર તૂટી પડ્યા. પણ સામૂહિક સત્યાગ્રહ માટે સમય સાનુકૂળ નથી તેવા મહાત્માજીના ખ્યાલ સાથે વલ્લભભાઈ સહમત

હતા. કોંગ્રેસમાં બેઠિલી ફેલાતી અટકાવવા માટે કાળજીપૂર્વક પસંદ કરવામાં આવેલા માણસો શિસ્તપૂર્વક કાયદાભંગ કરે, તેવી દરખાસ્ત વલ્લભભાઈએ રજૂ કરી.

વલ્લભભાઈની સલાહ ગાંધીજીએ સ્વીકારી લીધી. તેનો અમલ થવાનો હતો તેટલામાં હિટલરે પોતાનું વીજળીયુદ્ધ શરૂ કર્યું અને પરિસ્થિતિ સમૂળી પલટાઈ ગઈ. નોર્વે, ડેન્માર્ક, હોલેન્ડ, બેલ્જિયમ અને ફ્રાંસ પણ નાઝી ટેકોના હુમલાથી ભાંગી પડ્યા. બ્રિટનમાં ચેમ્બરલેઈનને બદલે ચર્ચિલ વડાપ્રધાન બન્યા અને મજૂર પક્ષ સંયુક્ત સરકારમાં જોડાયો. ભારતમાં પણ કોંગ્રેસીઓ નવેસરથી વિચાર કરવા લાગ્યા અને તેમનામાં ભાગલા પડ્યા.

રાજાજીની આગેવાની તળે કેટલાક કોંગ્રેસીઓ ભીંત

સરસા થઈ ગયેલા ઈંગ્લેન્ડ તરફ સહાનુભૂતિ અનુભવવા લાગ્યા. કોંગ્રેસ મદદે આવે તો બ્રિટન હવે સત્તા સોંપી દેશે તેવું તેમને લાગતું હતું. યુદ્ધને અંતે આઝાદીનું વચન આપવામાં આવે અને નવી દિલ્હીમાં તાબડતો બલોક પ્રતિનિધિ

સરકારની રચના કરવામાં આવે, તો કોંગ્રેસે સાથી તરીકે યુદ્ધમાં સહકાર આપવો, તેવી દરખાસ્ત રાજાજીએ રજૂ કરી. સુભાષ અને જયપ્રકાશના અનુયાયીઓને ઈંગ્લેન્ડ માટે માયા રાખવાનું અથવા અંગ્રેજો પાસેથી આવી દીધર્દ્રષ્ટિની અપેક્ષા રાખવાનું કારણ દેખાતું ન હતું.

વલ્લભભાઈ દ્વિધામાં ફસાઈ પડ્યા. આઝાદે સૌથી પહેલાં રાજાજીને ટેકો આપ્યો. પણ વલ્લભભાઈને જીતી લઈને રાજાજીએ “મોટી ફતેહ મેળવી” તેવું ગાંધીજીએ કહ્યું છે. આઝાદીની લડતના સાધન તરીકે અહિંસાનો સ્વીકાર કરવા છતાં વલ્લભભાઈ આંતરિક હિંસાખોરી અને બહારના આક્રમણ પ્રસંગે હિંસાનો આશરો લેવાની

સંભાવના કાઢી નાખવા જૂન માસમાં વર્ધા મુકામે કોંગ્રેસ કારોબારીની બેઠક મળી. ત્યારે તેમણે ગાંધીજીને કહ્યું કે “તમે હુકમ આપો તેનું આંખો મીંચીને પાલન કરીશ.” મહાત્માજીએ સલાહ આપી કે “આવું કરીશ નહીં.” વલ્લભભાઈએ પોતાને સાચું લાગે તે કરવું જોઈએ. બ્રિટન કદાચ કોંગ્રેસની માંગણી સ્વીકારી લેશે, અને લડાઈમાં સક્રિય સહાયની દરખાસ્ત સ્વીકારશે, તેવો રાજાજીનો મત સ્વીકારી લઈને વલ્લભભાઈએ કારોબારીમાં આ ઠરાવને ટેકો આપ્યો. જવાહરલાલ, ગફારખાન અને કૃપલાણી ઠરાવની વિરુદ્ધ હતા. પણ વલ્લભભાઈને કારણે દરખાસ્ત મંજૂર કરી લેવામાં આવી.

ગાંધીજીને પૂરેપૂરા પડતા મૂકવામાં આવ્યા. મહાત્માજીને “પોતાનો મહાન આદર્શ-અહિંસા-સિદ્ધ કરવા માટે પૂરેપૂરું વર્તન-સ્વાતંત્ર્ય આપવામાં આવ્યું.”

ગાંધીજીએ વલ્લભભાઈ, મહાદેવભાઈ અને નરહરિ પરીખને પોતાની તમામ માલમિલકતના વારસદાર નીમ્યા, અને પોતાના તમામ લખાણનો કૉપીરાઈટ તેમને હવાલે કર્યો, ત્યાર પછી ચાર મહિને આ ભંગાણ આવી પડ્યું. આ ભંગાણથી ગાંધીજી અને સરદાર બંને વ્યથા અનુભવતા હતા. નરહરિ પરીખે નોધ્યું છે તેમ “સરદાર ખૂબ માનસિક સંઘર્ષ અનુભવી રહ્યા હતા” અને ગાંધીજીએ “વલ્લભભાઈ છૂટા પડી ગયા” ની વાતો કરવા માંડી.

એકબીજાના મતપરિવર્તન માટે તેમણે કોશિશ કરી નહીં. બંને પોતપોતાના વિચારોમાં મક્કમ હતા અને આપણે જોયું તેમ ખુદ મહાત્માજીએ જ વલ્લભભાઈને પોતાના મંતવ્ય પ્રમાણે ચાલવાની સલાહ આપી હતી. રાજાજીએ સેવાગ્રામમાં ગાંધીજી જોડે લાંબો વખત વાટાઘાટો ચલાવી. વલ્લભભાઈ મુંબઈથી મહાદેવભાઈને ટેલિફોન કરીને વાતચીતનો સાર જાણી લેતા. “ડોસા શું કહે છે ?” તેવો સવાલ વલ્લભભાઈ પૂછતા. આ “મતભેદથી અમારા વચ્ચે મનભેદ” થયો નથી, તેવું ભારપૂર્વક કહીને ગાંધીજી હંમેશાં કહેતા કે “પહેલાંની માફક સરદાર ફરી વખત મારી સાથે જોડાઈ જશે.” આ આગાહી સાચી પડી. પણ કોંગ્રેસની આગેવાનીમાંથી મહાત્માજીને “છૂટા” કરવામાં આવ્યા, તેનાથી આમજનતાને આઘાત લાગ્યો. સન ૧૯૪૬ અને ૧૯૪૭માં જે વેદના અને જે ભાત ઉપસવાની હતી, તેનું આ પૂર્વ-દર્શન ગણી શકાય.

ગફારખાને કારોબારીમાંથી રાજીનામું આપ્યું. નરહરિભાઈએ ગુજરાત પ્રાંતિક સમિતિને અનુરોધ કર્યો કે “વલ્લભભાઈની સેવાઓ અપ્રતિમ હોવા છતાં તમારે ગાંધીજીના માર્ગે ચાલવું જોઈએ.” છતાં પ્રાંતિક સમિતિએ જંગી બહુમતીએ સરદારને ટેકો આપ્યો. વલ્લભભાઈએ સભાસદોને સ્પષ્ટ જણાવ્યું કે “મારે અથવા બીજા કોઈએ બાપુ જોડે છેતરામણી કરવાની નથી.”

સુભાષ અને જયપ્રકાશના અભિપ્રાયો જાણીતા હોવાથી સરકારે જુલાઈમાં તેમની ધરપકડ કરી. જયપ્રકાશ જેલમાંથી જવાહરલાલને લખેલા પત્રમાં

જણાવ્યું કે “વલ્લભભાઈ અને રાજાજી ગાંધીજીને પડતા મૂકવામાં અચકાયા નથી અને તમારે કારોબારીની બેઠકનું રાજીનામું આપવું જોઈએ.” નેહરુ ઊલટું વર્ત્યા. જુલાઈની આખરમાં પૂનામાં મહાસમિતિની બેઠક મળી, ત્યારે નેહરુએ રાજાજીના ઠરાવને ટેકો આપ્યો. આ ઠરાવને ૮૫ વિ. ૪૭ મતે બહાલી આપવામાં આવી.

પટ્ટાભિના બદલે સુભાષની પસંદગી કર્યા પછી અઢાર મહિનામાં બીજી વખત કોંગ્રેસે ગાંધીજીની વાત નકારી કાઢી હતી. આ વખતે તો વલ્લભભાઈ, રાજાજી અને આઝાદે દોરવણી આપી હતી અને બાવીસ વરસમાં પહેલી જ વખત વલ્લભભાઈ ગાંધીજીની વિરુદ્ધ ગયા હતા. સરદારે નિખાલસ રીતે “બાપુ અને અમારા વચ્ચેના મતભેદ” નો ઉલ્લેખ કર્યો. “દેશની પરિસ્થિતિ અંગેનું મારું અર્થઘટન ખોટું સાબિત થાય તો મારા જેટલો આનંદ બીજા કોઈને થશે નહીં.” ગાંધીજીએ જાહેર રીતે વલ્લભભાઈના મતસ્વાતંત્ર્યને ટેકો આપ્યો.

પોતાના મતને વળગી રહેવા માટે સરદાર માનના અધિકારી છે. સરદાર શબ્દોના માણસ નથી, કાર્યોના માણસ છે. કામ ઉપાડે ત્યારે આજુબાજુ જોતા નથી અને અંગત વિચાર પણ કરતા નથી. સરદાર આવા ને આવા જ રહો.

આ વર્ણન ચોકસાઈભર્યું હોવા છતાં આ પ્રસંગ પૂરતું સાચું નથી. પૂનામાં નિર્ણય થયાના અઠવાડિયા પછી વલ્લભભાઈ દ્વિધા અનુભવવા લાગ્યા. પોતાના વલણ અંગે પોતાને “અસુખ” થાય છે, તેવું તેમણે ગાંધીજીને જણાવ્યું અને પરિસ્થિતિનો પોતે બાંધેલો અંદાજ “સાચો-ખોટો” હોવા અંગે તેમને ચિંતા થવા લાગી. આવી શંકા રાજાજીને પણ થવા લાગી. “ભારત પ્રત્યેના બ્રિટનના અત્યારના વલણમાં મને કશી ઉદારતા દેખાતી નથી.” સામા પક્ષે જયપ્રકાશજી કોંગ્રેસની દરખાસ્તને નબળાઈ જેવી ગણતા હતા. તેમને ડર હતો કે બ્રિટન આ દરખાસ્ત સ્વીકારી લેશે.

વલ્લભભાઈ અને રાજાજીનો ભય અને ગાંધીજીનું

આકલન સાચાં ઠર્યાં. જયપ્રકાશનો ડર ખોટો સાબિત થયો. ઑગસ્ટની શરૂઆતમાં બ્રિટને કોંગ્રેસને જવાબ વાળ્યો. વાઈસરોયે નિવેદન બહાર પાડ્યું કે સરકાર, કોંગ્રેસ, મુસ્લિમ લીગ અને દેશી રાજ્યો વચ્ચે એકમતી સાધી શકાય તો કેટલાક નેતાઓનો સમાવેશ વાઈસરોયની કારોબારી સમિતિમાં કરવામાં આવશે. પણ આખરી સત્તા તો વાઈસરોયના હાથમાં જ રહેશે. લડાઈ પૂરી થયા બાદ ભારતને આઝાદી નહીં પણ “નવા બંધારણનું માળખું ઘડનાર સભા” આપવામાં આવશે. મુસ્લિમ લીગ તેમ જ બિનકોંગ્રેસી પરિબળોને બ્રિટને બાંધધરી આપી કે “તેમણે કોંગ્રેસ આધિપત્ય ધરાવતી સરકારની તાબેદારી સ્વીકારવી પડે” તેવું દબાણ પોતે કરશે નહીં.

અત્યંત નિરાશ થયેલા વલ્લભભાઈ બીજી રીતે ખૂબ હળવાશ અનુભવવા લાગ્યા. “ફરી વખત તેમનો જૂનો સ્વભાવ દેખાવા લાગ્યો અને પીઠ પરથી પથ્થરનો બોજ ઊતરી ગયો.” “હવે આ જિંદગીમાં તો ફરી વખત આવું થવાનું નથી.” તેવી ખાતરી તેમણે ગાંધીજીને આપી. હવે પછીનાં તેમનાં ભાષણોમાં કોઈ જાતની કુશંકા અથવા દ્વિધા દેખાતી નથી.

સરદારધામ મેગેઝિનના વાચકો જોગ

સરદારધામ ઈ મેગેઝિનના વાચકોએ
મેગેઝિન અંગેના પોતાના પ્રતિભાવો
magazine.sardardham@gmail.com
ઉપર મોકલવા વિનંતી.

નવા વર્ષે...

શોર્ટકટમાં માનતા યુવાનોને શોર્ટકટમાં

કુદરતની આ વિશાળ દુનિયામાં વિપુલ તકો પડેલી છે. તકને ઝડપી લો.

ગયેલી તક ફરી મળતી નથી પણ નવી તકો તો મળે જ છે. એક પછી એક તકો આવતી જ રહે છે.

તમારી તેજસ્વી આંખોના સપનાને સાકાર કરવા, તમારા માતા-પિતાનું ગૌરવ વધારવું. તે માટે યોગ્ય રસ્તે બધું જ કરી છૂટવું.

હિંચા સપનાં જોવાં આપણો જન્મ સિદ્ધ અધિકાર છે.

ઠંડું દિમાગ રાખી બીજાની વાતો બરોબર સાંભળો, સમજો અને વિચારો.

પૂરતી તૈયારી સાથે વિજેતા બનવા માટે યુદ્ધમેદાનમાં ઉતરો.

જ્યારે બધા જ પ્રયત્ન નિષ્ફળ જાય ત્યારે સમયને તેનું કામ કરવા દો.

પૂરતા સમયમાં પૂરતી તૈયારી કરી નવા જોશ, ઝનૂન સાથે ફરી સફળતાના યુદ્ધમેદાનમાં ઝંપલાવો.

સમય કોઈની રાહ જોતો નથી એટલે જ સમય બળવાન છે. પરંતુ આત્મવિશ્વાસથી ભરપૂર અને ઉચ્ચ ચારિત્રવાળી વ્યક્તિ સમયથી પણ બળવાન છે.

ગગજી સુતરિયા
પ્રમુખ સેવક - સરદારધામ

કર્મનો સિદ્ધાંત

‘કરેલું કર્મ અવશ્ય ભોગવવું પડે છે.’ તેવો સિદ્ધાંત લગભગ બધા ધર્મોનો છે, પણ તેમાં જુદી-જુદી માન્યતાઓ પણ છે.

૧. કોઈ પણ સ્થિતિમાં કર્મ માફ થતાં નથી. તેમને ભોગવવાં જ પડે છે. કર્મો ભોગવવા માટે તો જન્મો થતા રહે છે. જો જન્મો ન કરવા હોય તો કર્મોને તપસ્યા દ્વારા ખપાવવાનાં. ખપાવેલાં કર્મો ફળ નથી આપતાં. આવા જીવો મોક્ષની ભૂમિકા તૈયાર કરે છે. કાંઈક આવું જૈનો માને છે.

૨. બૌદ્ધો પણ કર્મફળવાદી છે.

૩. હિંદુઓ પણ કર્મફળવાદી છે. ફરક એટલો છે કે કેટલાક મતોમાં પરમેશ્વર કર્મોને ક્ષમા કરી શકે છે તો,

કેટલાક મતોમાં જ્ઞાનરૂપી અગ્નિ પ્રગટ થતાં બાકી રહેલાં કર્મો બળીને ખાખ થઈ જાય છે (જ્ઞાનાગ્નિ : સર્વકર્માણિ ભસ્મસાત્ ‘કુરુતેડર્જુન’-ગીતા) અર્થાત્ તીવ્ર તપસ્યાથી કર્મનો ક્ષય નથી થતો, પણ જ્ઞાનરૂપી અગ્નિ પ્રગટ થવાથી તેનો ક્ષય થાય છે અને જ્ઞાન એટલે પોતાની વ્યાખ્યા પ્રમાણે માની લીધેલું જ્ઞાન, જે બીજાની દ્રષ્ટિએ અજ્ઞાન પણ હોઈ શકે.

૪. ખ્રિસ્તીઓ-મુસ્લિમો તીવ્ર ફળવાદી નથી. ખ્રિસ્તીઓ એમ માને છે કે ખ્રિસ્તી ધર્મનો સ્વીકાર કરનારનાં પાપો જિસસે ભોગવી લીધાં એટલે તે પાપ વિનાનો થઈને પ્રભુનાં રાજ્યમાં (સ્વર્ગમાં) કાયમ વસવાનો અધિકારી બને છે. પાપ તો માફ થયાં, પણ

પુણ્યોનું શું થાય ? તે સ્વર્ગમાં ભોગવાય છે ? જો એવું હોય તો સ્વર્ગમાં પણ જુદા-જુદા પુણ્યકર્મોવાળા અસંખ્ય જીવો એકત્ર થાય. તે બધાની સ્થિતિ એકસરખી ન રહે. કારણ કે બધાનાં પુણ્યકર્મો એકસરખાં ન હોય. વળી પુણ્યકર્મો ભોગવી લીધા પછી જીવનું શું થાય ? એક પ્રશ્ન એવો પણ થાય કે પુણ્યકર્મો સ્વર્ગમાં કેવી રીતે ભોગવાય છે ? કશું ભોગવ્યા વિના જ તે ત્યાં સ્વર્ગમાં પડ્યો રહે કે નવાં પુણ્યકર્મો કરવા પાછો સંસારમાં આવે ? ઘણા પ્રશ્નો થાય. ખ્રિસ્તી ધર્મે પાપનો તો નિવેડો બતાવ્યો છે, પણ પુણ્ય માટે કાંઈ વિચાર્યું લાગતું નથી. અથવા કહો કે પુણ્યો ભોગવ્યા વિના જ સમાપ્ત થઈ જાય. જે હોય તે — કર્મો અવશ્ય ભોગવવાં જ પડે છે, તેવો તેમનો સિદ્ધાંત નથી લાગતો.

૫. લગભગ આવું જ મુસ્લિમોનું છે. ‘તોબા’ કરવાથી સાચા મુસલમાનનાં કર્મોને અલ્લા માફ કરી દે છે. પણ અહીં પણ એક શરત છે કે તોબા કરનાર ઈમાનવાળો સાચો મુસલમાન જ હોવો જોઈએ. જો તે મુસલમાન ન હોય તો તોબા કરવા છતાં પણ તેનાં કર્મો માફ થાય નહિ. અહીં પણ પાપકર્મોની માફી ઉપર ભાર છે.

પુણ્યકર્મોનું શું થાય છે ? તે ભોગવવાનાં હોય તો સ્વર્ગમાં નાના-મોટા પુણ્યાત્માઓ રહેવાના અને પુણ્યો ભોગવાઈ રહ્યા પછી શું થાય છે ? વગેરે પ્રશ્નો ઊભા રહે છે. ગીતા કહે છે કે, ‘ક્ષીણે પુણ્યે મર્ત્યલોકે વિશન્તિ.’ અર્થાત્ સ્વર્ગમાં

પુણ્યકર્મો ક્ષીણ થઈ ગયા પછી જીવાત્મા ફરી પાછો મૃત્યુલોકમાં જન્મ ધારણ કરે છે. અહીં પણ પ્રશ્ન એ થાય છે કે પુણ્યકર્મોનો ક્ષય થઈ ગયા પછી જીવાત્મા કયા કર્મોના આધારે નવો જન્મ ધારણ કરે છે ? પાપકર્મો બચી ગયાં હોય તેના આધારે ? તો-તો સ્વર્ગથી આવનારા બધા

ધાર્મિક પરિપ્રેક્ષ્ય સિવાય જો કર્મનો વિચાર કરવામાં આવે તો દેશ-કાળ-રાજકીય પરિસ્થિતિ પ્રમાણે કાંઈક વ્યાખ્યા થઈ શકે તેમ છે. ભિજાભિજા દેશોમાં આહારવિહારની ભિન્નભિન્ન સ્થિતિ હોવાથી ભિન્નભિન્ન ધારણાઓ નક્કી થતી રહી છે. આવી જ રીતે ભિન્નભિન્ન કાળમાં પણ પરિસ્થિતિ બદલાતાં ધારણાઓ બદલાઈ જતી રહે છે, અને રાજકીય કાયદાઓ પણ રાજ્યવાર અલગ-અલગ હોવાથી પાપ-પુણ્યની ધારણાઓ અલગ-અલગ બની જતી હોય છે. જેમ કે પશ્ચિમી જગતમાં દારૂ પીવો તે સામાન્ય વસ્તુ છે, જ્યારે ચુસ્ત ઇસ્લામિક રાજ્યોમાં તે મોટો અપરાધ બની જાય છે

જીવાત્માઓ માત્ર પાપકર્મો લઈને જ આવતા હોવાથી મહાદુઃખી અને ધોર કર્મો કરનારા થઈ જાય. અને હા, પાપકર્મો ભોગવવા તે નરકમાં પણ જતો હોય છે ને ! તો એવું ન બને કે નરકમાં જઈને પાપકર્મો ભોગવી લે અને સ્વર્ગમાં જઈને પુણ્યકર્મો ભોગવી લે, આ રીતે તે કર્મશેષ થવાથી આપોઆપ મુક્ત થઈ જાય ! જો પાપ અને પુણ્ય નવા જન્મોમાં પણ ભોગવાતાં હોય તો સ્વર્ગ-નરકની ઉપયોગિતા જ ક્યાં રહી ? અને એ પાપ-પુણ્ય સ્વર્ગ-નરકમાં ભોગવાઈ જતાં હોય તો નવા જન્મની ભૂમિકા જ ક્યાં રહી ? તો શું એવું બને કે કેટલાંક પુણ્ય-પાપ-કર્મો સ્વર્ગ-નરકમાં ભોગવાય અને કેટલાંક નવા જન્મોમાં ભોગવાય ? પણ આવું શા માટે કરવામાં આવે ? કોણ કરે ?

મને લાગે છે કે આ બધામાં વાસ્તવિકતા કરતાં કલ્પના ઘણી છે. સ્વર્ગ-નરક એક કલ્પના છે. અને પુનર્જન્મની વાતો પણ કલ્પના જેવી લાગે છે. અને વાસ્તવિકતા એ વર્તમાન જીવન છે, એટલે તેનો વાસ્તવિક ઉકેલ વર્તમાનને સમજીને જ લાવી શકાય.

વળી સ્વર્ગ-નરક માટેનાં પુણ્ય-પાપ-કર્મો પણ પોતપોતાની રીતે અલગ-અલગ અને પરસ્પર વિરોધી છે. જેમ કે જૈનો માને કે લાંબા અને કઠોર ઉપવાસો કરવાથી, બ્રહ્મચર્યનું પાલન કરવાથી મહાપુણ્ય થાય છે.

જ્યારે સ્નાન કરવાથી, ખેતી કરવાથી, કૂવા-તળાવ વગેરે કરવાથી, કંદ-મૂળ ખાવાથી, રાત્રી ભોજન કરવાથી તથા બીજાં અનેક પ્રકારનાં કર્મો કરવાથી પાપ લાગે છે. આથી ઊલટું હિન્દુઓ, ગંગાસ્નાન કરવાથી, કૂવા-પાતાળ-પરબ વગેરે કરવાથી, ખેતી કરવાથી, કંદમૂળ-ફળ ઋષિઓનો આહાર હોવાથી તે ખાવાથી પુણ્ય મળે છે.

માંસાહાર અને બ્રહ્મચર્ય જેવી બાબતમાં મુસ્લિમો જુદો મત ધરાવે છે. આવી જ રીતે એક પક્ષ તો સ્ત્રી-પુરુષના કુદરત-સામાન્ય સંબંધોને પણ એક મહાપાપ માને છે, તો બીજો પક્ષ તેવું નથી માનતો. પાપપુણ્ય સંબંધી માન્યતાઓ એટલી બધી ભિન્નભિન્ન છે કે એકનું પાપ બીજાનું પુણ્ય બની શકે છે. જેમ કે જૈનો સ્નાનાદિ કાર્યોને પાપ માને છે , તો હિંદુઓ ગંગાસ્નાનાદિથી પાપક્ષય માનીને મહાપુણ્ય માને છે. જીવહિંસા માત્ર મહાપાપ એવું

માનનારો એક વર્ગ છે, તો કુરબાનીમાં જીવોની હિંસાને મહાપુણ્યદાયી માનનારો બીજો વર્ગ પણ છે જ. આવી સ્થિતિમાં કર્મની બાબતમાં સર્વમાન્ય સિદ્ધાંત બનાવવો અસંભવિત છે.

ધાર્મિક પરિપ્રેક્ષ્ય સિવાય જો કર્મનો વિચાર કરવામાં આવે તો દેશ-કાળ-રાજકીય પરિસ્થિતિ પ્રમાણે કાંઈક વ્યાખ્યા થઈ શકે તેમ છે. ભિન્નભિન્ન દેશોમાં આહારવિહારની ભિન્નભિન્ન સ્થિતિ હોવાથી ભિન્નભિન્ન ધારણાઓ નક્કી થતી રહી છે. આવી જ રીતે ભિન્નભિન્ન કાળમાં પણ પરિસ્થિતિ બદલાતાં ધારણાઓ બદલાઈ જતી રહે છે, અને રાજકીય કાયદાઓ પણ રાજ્યવાર અલગ-અલગ હોવાથી પાપ-પુણ્યની ધારણાઓ અલગ-અલગ બની જતી હોય છે. જેમ કે પશ્ચિમી જગતમાં દારૂ પીવો તે સામાન્ય વસ્તુ છે, જ્યારે યુસ્ત ઈસ્લામિક રાજ્યોમાં તે મોટો અપરાધ બની જાય છે. સ્ત્રી-પુરુષોના સંબંધોમાં પણ આવી ભિન્નભિન્ન ધારણાઓ છે. આમ, રાષ્ટ્રવાર, ધર્મવાર, સમાજવાર પાપ-પુણ્યની ધારણાઓ ભિન્નભિન્ન બની છે. એટલે કર્મ બાબત નિર્ણય કરતાં પહેલાં આ બધા પરિપ્રેક્ષ્યો ધ્યાનમાં રાખવા જરૂરી છે.

સરદારધામ

તમામ ઔદ્યોગિક-વેપારી મિત્રો માટે સોનેરી અવસર

GPBS (ગ્લોબલ પાટીદાર બિઝનેસ સમિટ-૨૦૧૮/૨૦૨૦) ની ભવ્ય સફળતા બાદ સમાજના પ્રથમ હરોળના ૧૦૦૦૦ તેમજ ૧૫૦૦૦ જેટલાં નાના - મધ્યમ બિઝનેસમેન, સમાજના વિવિધ પ્રોફેશનલ અંગો અને સરદારધામ યુવા તેજ-તેજસ્વીની (૧ લાખ સંગઠન) મળીને લાખો લોકો સુધી આપની કંપનીની પ્રોડક્ટના માર્કેટિંગ, બ્રાન્ડિંગ અને લોન્ચિંગ માટેનું ઉત્તમ પ્લેટફોર્મ એટલે “સરદારધામ-એક વિચાર” ઇ-મેગેઝિન.

તો આવો મિત્રો...સાંપ્રત પરિસ્થિતિ તેમજ આજના ટેકનોલોજીના યુગમાં સમયની સાથે તાલ મિલાવવા પરવડે તેવા જાહેરાતના નવા દર સાથેના અજોડ માધ્યમ એવા “સરદારધામ-એક વિચાર” ઇ-મેગેઝિનમાં જાહેરાત આપી સરદારધામ વેબસાઈટ — સોશિયલ મીડિયા, ફેસબુકના માધ્યમથી આપણાં બિઝનેસનો બહોળો પ્રચાર કરી સફળતાના શિખરો સર કરીએ...જય સરદાર...

“સરદારધામ-એક વિચાર” - ઇ-મેગેઝિન માટે જાહેરાતના નવા દર

વાર્ષિક (માસિક ફુલ-૧૨ અંક)

મેગેઝિનની અંદરના કોઈપણ એક ક્વાર્ટર પેજ માટે રૂ. ૧૫,૦૦૦/- એ-૪ સાધનનું ક્વાર્ટર પેજ GST INCL.

બીજું ટાઇટલ (અંદરનું) રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦/- A-4 સાધન GST INCL.

ત્રીજું ટાઇટલ (અંદરનું) રૂ. ૭૫,૦૦૦/- A-4 સાધન GST INCL.

મેગેઝિનની અંદરના કોઈપણ એક હાફ પેજ માટે રૂ. ૨૫,૦૦૦/- A-4 સાધનનું હાફ પેજ GST INCL.

મેગેઝિનની અંદરના કોઈપણ એક ફુલ પેજ માટે રૂ. ૫૦,૦૦૦/- A-4 સાધન GST INCL.

ચોથું ટાઇટલ (બહારનું) રૂ. ૬૦,૦૦૦/- A-4 સાધન GST INCL.

જાહેરાતના દર

(તારીખ :- ૦૧-૦૮-૨૦ થી લાગુ)

મેગેઝિનમાં ઓછામાં ઓછા ૧ વર્ષ માટે જાહેરાત આપવી જરૂરી છે.

મેગેઝિનમાં આપની કંપનીની જાહેરાત માટે ડિઝાઇન આપના તરફથી આપવાની રહેશે.

૧ વર્ષની જાહેરાતની રકમનો ચેક અને ડિઝાઇન એડવાન્સમાં એક સાથે મોકલી આપવાના રહેશે.

મેગેઝિનમાં જાહેરાત માટે કે અન્ય કોઈ માહિતી માટે ૯૮૭૯૯૯૪૯૬૭ / ૭૫૭૫૦૦૧૫૯૬ પર સંપર્ક કરવો.

સરદારધામ, વૈષ્ણોદેવી સર્કલ,
એસ.પી.રીંગ રોડ, અમદાવાદ-૩૮૨૪૨૧

f /Sardardham1 • i /sardardham_ • www.sardardham.org • info.sardardham@gmail.com
+91 7575001548 • @sardardham_ • Sardardham_Info • /Sardardham

-ગાંધીજી

ઈશ્વરનો અવાજ

ઈશ્વરનો અવાજ સાંભળવાનો મારો દાવો નવો નથી. પરિણામો સિવાય બીજી રીતે એ દાવો સાચો સાબિત કરવાનો કમનસીબે મારી પાસે બીજો કોઈ રસ્તો નથી. પોતાનાં પેદા કરેલાં પ્રાણીઓએ સાબિત કરવાનો પદાર્થ હોય તે ઈશ્વર ઈશ્વર ન રહે. પરંતુ સ્વેચ્છાથી જે તેનો દાસ બને છે તેને આકરામાં આકરી અગ્નિપરીક્ષામાં નીકળવાનું સામર્થ્ય આપ્યા વગર તે રહેતો નથી. અર્ધા સૈકાથીયે વધારે સમયથી આ કસીને કામ લેનારા માલિકનો હું રાજીખુશીથી ગુલામ બન્યો છું. વરસો વીતતાં ગયાં છે તેમ તેમ તેનો અવાજ મને વધારે ને વધારે સંભળાતો ગયો છે. અંધારીમાં અંધારી એવી ઘડીએ પણ તેણે મને તરછોડ્યો નથી. તેણે ઘણીયે વાર મને મારી જાત સામેય ઉગારી લીધો છે અને

મારી ગણાય એવી નામનીયે સ્વતંત્રતા મારે સારુ રહેવા દીધી નથી. જેટલો હું તેને શરણે વધારે ગયો છું તેટલો મારો આનંદ વધતો ગયો છે.

અંતરનાદ કેટલાકને સંભળાય છે એ વાતની શક્યતા વિશે કોઈએ શંકા ઉઠાવી મેં જાણી નથી. અને અંતરનાદને નામે બોલવાનો એક પણ માણસનો દાવો સાચો ઠરે તો જગતને એથી લાભ જ છે. એ દાવો ઘણા કરશે, પણ બધા એ સાચો નહીં પાડી શકે. પણ ખોટો દાવો કરનારને રોકવા માટે એ દાવાને દબાવી ન શકાય, ન દબાવવો જોઈએ. ઘણા માણસો ખરેખર અંતરનાદને અનુસરી શકે તો એમાં લવલેશ આપત્તિ નથી. પણ દુર્ભાગ્યે દંભની સામે કશો ઈલાજ છે જ નહીં. સદ્ગુણોનો ડોળ ઘણા કરે એટલા

માટે સદ્ગુણને દબાવી દઈએ એ ન ચાલે. અંતરનાદને નામે બોલવાનો દાવો કરનારા માણસો આખા જગતમાં હંમેશાં નીકળ્યા છે. પણ એમની ક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓથી જગત પર કશી આફત આવી પડી નથી. માણસ એ અંતરનાદ સાંભળી શકે તે પહેલાં તેને લાંબી અને ઉગ્ર સાધના કરવી પડે છે. અને જ્યારે અંતરનાદ બોલે છે ત્યારે એ વાણી ઓળખાયા વિના રહેતી નથી. કોઈની મગદૂર નથી કે આખા જગતને સદાકાળ છેતરી શકે. એટલે, મારા જેવો અલ્પ મનુષ્ય દબાઈ ન જાય અને જ્યારે પોતાને અંતરનાદ સંભળાયો છે એમ માને ત્યારે એને નામે બોલવાની હિંમત કરે એથી જગતમાં અંધાધૂંધી થવાનો જરાયે ભય નથી.

મારે સારુ ઈશ્વરપ્રેરણા, ગેબી અવાજ, અંતઃપ્રેરણા, સત્યનો સંદેશ વગેરે એક જ અર્થના સૂચક શબ્દો છે. મને કોઈ આકૃતિનાં દર્શન નથી થયાં. ઈશ્વરનો સાક્ષાત્કાર નથી થયો. આ જન્મે થવાનો હશે તોપણ કોઈ આકૃતિનાં દર્શન થશે એવું હું માનતો નથી. ઈશ્વર નિરાકાર છે, તેથી ઈશ્વરનું દર્શન આકૃતિરૂપે હોય નહીં. ઈશ્વરનો સાક્ષાત્કાર જેને થાય તે સર્વથા નિષ્કલંક બને છે. એ પૂર્ણકામ થઈ રહે છે. એના વિચારમાંયે દોષ, અપૂર્ણતા કે મેલ હોતાં નથી. એનું કાર્યમાત્ર સંપૂર્ણ હોય છે, કારણ કે તે પોતે કંઈ જ કરતો નથી, તેનામાં રહેલો અંતર્યામી જ બધું કરે છે. તે તો એનામાં જ શમી ગયો છે. એવો સાક્ષાત્કાર કરોડોમાં કોઈને જ થતો હશે. થઈ જ શકે એ વિશે મને મુદ્દલ શંકા નથી. મને એવો સાક્ષાત્કાર કરવાની અભિલાષા છે, પણ મને નથી થયો, અને હું હજુ બહુ દૂર છું એટલું જાણું છું. મને જે પ્રેરણા થઈ નોખી જ વસ્તુ હતી. અને એવી પ્રેરણા વખતોવખત અથવા કોઈ ઘણાને થાય છે. એવી પ્રેરણા થવાને સારુ અમુક સાધનાની આવશ્યકતા રહે જ છે. સામાન્યમાં સામાન્ય વસ્તુ કરવાની શક્તિ મેળવવાને સારુયે જો કંઈક પ્રયત્ન, કંઈક સાધનાની આવશ્યકતા રહે છે, તો ઈશ્વરની પ્રેરણા મેળવવાની યોગ્યતાને સારુ પ્રયત્ન અને સાધનાની આવશ્યકતા હોય એમાં શી નવાઈ? મને જે પ્રેરણા થઈ તે આ હતી. જે રાત્રીએ એ પ્રેરણા થઈ તે રાત્રીએ ભારે હૃદયમંથન ચાલી રહેલું. ચિત્ત વ્યાકુળ હતું. માર્ગ સૂઝતો ન હતો. તેવામાં એકાએક મેં અવાજ સાંભળ્યો. એ બહુ દૂરથી આવતો જણાયો છતાં સાવ

નજીકનો હતો એમ મેં જોયું. એ અનુભવ અસાધારણ હતો. જેમ કોઈ મનુષ્ય આપણને કહેતું હોય એમ. આ અવાજ પણ હતો. મનેકમને પણ એ સાંભળ્યા વિના ન જ ચાલે એમ હું વિવશ થઈ ગયો હતો. એ વખતે મારી સ્વપ્નાવસ્થા ન હતી. હું સાવ જાગ્રત હતો. ખરું જોતાં રાત્રીની પહેલી નિદ્રા લઈને ઊઠ્યો હતો. હું કેમ ઊઠી ગયો એ પણ ન સમજી શક્યો. અવાજ સાંભળ્યા પછી હૃદયની વેદના શાંત થઈ. મેં નિશ્ચય કરી લીધો, અનશનનો દિવસ અને તેનો કલાક નક્કી કર્યો, મારો ભાર એકદમ હળવો થઈ ગયો, અને હૃદય ઉલ્લાસમય થઈ ગયું. આ સમય ૧૧ થી ૧૨ની વચ્ચેનો હતો. થાકવાને બદલે હવે હું તાજો થઈ ગયો. એટલે, આકાશની નીચે પથારીમાં પડ્યો હતો ત્યાંથી ઊઠી, કોટડીમાં જઈ, બત્તી સળગાવી મારે જે લખવાનું હતું તે લખવા બેઠો. એ લખાણ વાંચનારે જોયેલું હોવું જોઈએ.

આ ઈશ્વરી પ્રેરણા હતી અને મારા પોતાના તપેલા મગજમાંથી નીકળેલા તરંગો ન હતા, એમ હું કોઈ રીતે સિદ્ધ કરી શકું ખરો? ઉપર કરેલા વર્ણનને જે ન માની શકે એને સારુ મારી પાસે બીજો પુરાવો નથી. એ અવશ્ય કહી શકે કે મારું વર્ણન એ કેવળ આત્મવંચના છે. એવું બીજાઓને વિશે પણ થયું છે. મારે વિશે આત્મવંચના થઈ હોય એ અસંભવિત છે એમ તો હું ન જ કહી શકું. એમ કહું તો તે સિદ્ધ ન કરી શકું. પણ આટલું અવશ્ય કહું છું. આખું જગત મારા કહેવાને ન માને અને વિરુદ્ધ અભિપ્રાય આપે તોયે મેં ગેબી અવાજ સાંભળ્યો અથવા મને ઈશ્વરપ્રેરણા થઈ એ મારી માન્યતાને હું વળગી રહું.

પણ કેટલાક તો ઈશ્વરની હસ્તીનો જ ઈનકાર કરનારા છે. તેઓ તો એમ જ કહે છે કે ઈશ્વર જેવી કોઈ હસ્તી નથી, એ કેવળ મનુષ્યની કલ્પનામાં જ વસે છે. જ્યાં આ વિચાર સામ્રાજ્ય ભોગવે ત્યાં કથાની હસ્તી નથી એમ કહી શકાય. કેમ કે એવાઓને મન તો બધું કલ્પનાના ઘોડારૂપે જે લાગવું જોઈએ એવાઓ ભલે અમારા કથનને કલ્પનાનો એક નવો ઘોડો માને. એમ છતાં તેઓએ પણ સમજવું જોઈએ કે જ્યાં લગી એ કલ્પના મારી ઉપર સત્તા ભોગવે છે ત્યાં લગી હું તો તેને વશ રહીને જ વર્તી શકું. સાચામાં સાચી વસ્તુઓ પણ સાપેક્ષ અથવા બીજાઓના પ્રમાણમાં જ સાચી હોય છે.

સંપૂર્ણ અને શુદ્ધ સત્ય તો કેવળ ઈશ્વરને જ વિશે હોઈ શકે. મારે સારુ જે અવાજ મેં સાંભળ્યો તે મારી પોતાની હસ્તીના કરતાં પણ મને વધારે સાચો લાગ્યો છે. આવા અવાજો મેં પૂર્વે પણ સાંભળ્યા છે. એને વશ વર્તતાં મેં કંઈ ખોયું નથી, ઘણું મેળવ્યું છે. અને બીજા જેણે એવા અવાજો સાંભળવાનો દાવો કર્યો છે તેઓનો પણ એ જ અનુભવ છે.

અને જે કોઈ પૂરો સંકલ્પ કરે તે (ઈશ્વરનો) અવાજ સાંભળી શકે. તે હરેકના હૃદયમાં છે. પણ બીજી બધી વાતોની જેમ તેને બહાર કાઢવાને માટે આગળની ચોક્કસ તૈયારી અથવા સાધના જરૂરી છે.

આમાં ભ્રમણા થવાનો કોઈ સવાલ નથી. મેં કેવળ સાદું વિજ્ઞાનનું સત્ય કહ્યું છે. જેની પાસે પૂરા સંકલ્પની શક્તિ હોય ને જરૂરી ગુણો કેળવવાની ધીરજ હોય તે આમ તેનું પારખું લઈ શકે. વળી જ્યાં નિશ્ચય છે ત્યાં એ ગુણો માની ન શકાય એટલા સમજવાના સરળ છે ને સિદ્ધ કરવાના સહેલા છે. હું માત્ર આટલું કહું: “તમારે બીજા કોઈ પર નહીં પણ તમારી જાત પર જ શ્રદ્ધા રાખવાની છે. તમારે અંદરનો અવાજ સાંભળવાની પૂરી કોશિશ કરવી પણ ‘અંતરનો અવાજ’ એ શબ્દો તમારે ન જોઈતા હોય તો ભલે

‘બુદ્ધિના આદેશ શબ્દો વાપરો; એ આદેશોને તમારે માનવા જોઈએ અને તમે ઈશ્વરનું નામ લેવાનું પસંદ ન કરો તોયે તમે બીજી કોઈક એવી વસ્તુનું નામ લેશો કે જે છેવટે ઈશ્વર જ હશે. કેમ કે સારે નસીબે વિશ્વમાં ઈશ્વર વગર બીજું કોઈ અગર કંઈ છે નહીં.’ વળી, હું એવું પણ સૂચવું છું કે અંતરના અવાજની પ્રેરણાથી ચાલવાનો દાવો કરનાર હરેક જણને તેની જ પ્રેરણા હોય છે એવું નથી. અને સરવાળે જુઓ તો બીજી બધી મનની શક્તિની માફક અંતરમાં રહેલા આ સૂક્ષ્મ શાંત અવાજને ધ્યાન દઈને સાંભળવાની શક્તિ કેળવવાને સંભવ છે કે બીજી કોઈ પણ

શક્તિ કેળવવાને જરૂરી હોય તે કરતાં આગળથી ઘણો વધારે પ્રયાસ કરવાની અને તાલીમ લેવાની જરૂર હોય છે, વળી, આવો દાવો કરનારા હજારોમાંથી પોતાનો દાવો સાચો પાડનારા બહુ જૂજ સંખ્યાના સફળ થતા હોય તોયે ખોટી રીતે દાવો કરનારાઓને નભાવી લેવાનું જોખમ ખેડવામાં ફાયદો છે. દૈવી પ્રેરણાથી અથવા ન થતી હોય તોયે અંતરની પ્રેરણાથી કાર્ય કરવાનો ખોટો દાવો કરનાર માણસના હાલ દુન્યવી રાજાની સત્તાને આધારે કાર્ય કરવાનો દાવો રાખનારા માણસના કરતાં વધારે બૂરા થશે. દુન્યવી રાજાની પ્રેરણાથી ચાલવાનો દાવો કરનાર માણસ ખુલ્લો પડી જતાં કેવળ પોતાના દેહને માટે ઈજા વહોરી

લેશે પણ બીજી રીતે બચી જશે, પરંતુ ઈશ્વરી અવાજની પ્રેરણાથી ચાલવાનો દાવો કરનાર શરીર અને આત્મા બંનેનો નાશ વહોરી લેશે. ઉદારભાવથી મારાં કાર્યની ટીકા કરનારાઓ મારા પર જૂઠાણું ચલાવવાનો આરોપ કરતા નથી પણ સૂચવે છે કે કોઈક ભ્રમણાનો માર્યો હું કાર્યો કરતો હોઉં એવો ઘણો સંભવ છે. હું ખોટો દાવો કરતો હોઉં ને જે પરિણામ આવે તેના કરતાં એ રીતે પણ ખાસ જુદું આવવાનો સંભવ નથી. હું સત્યનો એક નમ્ર શોધક હોવાનો દાવો કરું છું અને

તે દાવો કરનાર તરીકે મારે ખૂબ સાવધ રહેવાની જરૂર છે, મનનું સમતોલપણું જાળવવાની જરૂર છે, અને ઈશ્વર મને સાચે રસ્તે દોરે તે માટે શૂન્ય બની જવાની પણ જરૂર છે. આ મુદ્દાનું હવે હું વધારે પીંજણ ન કરું.

હું સત્યનો એક નમ્ર શોધક હોવાનો દાવો કરું છું અને તે દાવો કરનાર તરીકે મારે ખૂબ સાવધ રહેવાની જરૂર છે, મનનું સમતોલપણું જાળવવાની જરૂર છે, અને ઈશ્વર મને સાચે રસ્તે દોરે તે માટે શૂન્ય બની જવાની પણ જરૂર છે. આ મુદ્દાનું હવે હું વધારે પીંજણ ન કરું.

સરદારધામ મેગેઝિનના વાચકો જોગ

સરદારધામ ઈ મેગેઝિનના વાચકોએ
મેગેઝિન અંગેના પોતાના પ્રતિભાવો
magazine.sardardham@gmail.com
ઉપર મોકલવા વિનંતી.

પન્નશ્રી ગુપ્તવંત શાહ
ગુજરાતના લઘુપ્રતિષ્ઠિત કટાર લેખક

બાળપણ મને પાછું મળે...

ક્યારેય મનમાં એક અભરખો થઈ આવે છે. કાંઈ નહીં તો બસ વર્ષે એક દિવસ માટે મારું બાળપણ મને પાછું મળે. આ દિવસે પૂર્વજન્મના સંસ્કારની માફક મનમાં રહી ગયેલી રમતો રમવા સિવાયનો બીજો કોઈ કાર્યક્રમ ન હોય. આવી રમતોમાં અગ્રતાક્રમે સૌથી પ્રથમ આવે ગિલ્લીદંડા(મોઈદંડા)ની રમત. હજી આજેય મૂળે કમ્પ્લેક્સ ભાષાના એ સાત શબ્દો યાદ છે: વકટ, લેંડ, મૂઠ નાર, અખની, બાંગો અને જગુ. શૈશવકાળની આ અનોખી ‘સપ્તપદી’ હજી કડકડાટ મોઢે થઈ ગયેલી કાવ્યપંક્તિની જેમ મનમાં વસી ગઈ છે. ટ્રકના ટાયરમાં દીર્ઘ ‘ઊ’ બનીને બેસી ગયા પછી ગોળગોળ ફરવાના દિવસો હવે કદીય પાછા આવે ખરા? મહોલ્લાને ખૂણે ખાંચરે આવેલી

પોચટ જમીનમાં સળિયો કોચીને આગળ વધવાની રમત હવે રમવા મળે ખરી? આજેય આટાપાટા તો રમવા પડે છે પણ તે જીવનના ! બાળપણમાં મહોલ્લાની ધૂળમાં લિસોટા પાડીને રમવાના આટાપાટા તો ગયા તે ગયા જ ! સંતાકૂકડી તો આજેય રમવી પડે છે પરંતુ એમાં હવે પેલી નિર્દોષતાને શી રીતે રોપવી ! ચીંથરાના દડાથી અને કપડાં ધોવાના પાયાને બેટ બનાવીને બે પથરા વચ્ચેના ગાળાને સ્ટેપ્સ ગણીને ક્રિકેટ રમવાનો ઈજારો કાંઈ ધનસુખલાલ મહેતા અને જયોતીન્દ્ર દવેનો જ હોય એવું થોડું છે ! ‘અમે બધા’ પણ એવી જ ક્રિકેટ રમેલા. હજીય ગામમાં જવાનું થાય ત્યારે સંતાકૂકડીની રમતમાં સંતાઈ જવા માટે પસંદ કરેલી ખાસ જગ્યાઓ આગળ મારું મન,

ઓચિંતી ખોટકાઈ પડેલી મોટરગાડીની માફક થંભી જાય છે. ખરો આંચકો તો ત્યારે લાગે છે જ્યારે મારી સાથે ક્યારેક એ જગ્યાએ સંતાઈ ચૂકેલો, મારાથી મોટી ઉંમરનો કોઈ જૂનો મિત્ર મને ઓચિંતો મળી જાય અને ‘તમે’ કહીને બોલાવે. એને અચાનક મળવાનું થાય ત્યારે ‘તમે’ ને કારણે ખિસકોલીની પૂંછડીએ બેઠેલા શૈશવની એક ક્ષણ ક્યાંક ઊભી પૂંછડીએ ભાગી છૂટે છે.

જીવનની અંદરથી સતત ચટકા ભરતું એક દર્દ મારો કેડો નથી છોડતું. રોજરોજ મને ‘તું’ કહેનારાંઓની સંખ્યા ઘટતી જાય છે અને ‘તમે’ કહેનારાંઓની સંખ્યા વધતી જાય છે. આ દર્દનું લૌકિક નામ છે : ઉંમર. ગમે કે ન ગમે, આપણે સૌ ઉંમરલાયક બની રહ્યાં છીએ.

શ્રાવણ મહિનાના તહેવારો દરમિયાન હાથમાં રાવણહથ્થો (ભતૂહરિનું તંતુવાદ્ય) લઈને જોગી આવી પહોંચતો. એના સૂર, ગામના ફળિયામાં ઝરમરતા શ્રાવણી સરવરિયાં સાથે ભળી જઈને અનોખો લય પામતા. એ લય હજી મારા કાનમાં સચવાઈ રહ્યો છે. જોગી ગરીબ ખરો પણ એની ગરીબી પણ ગરીમાની ફેમમાં મઢેલી છબી જેવી. શ્રવણનાં અને ભાઈબહેન

વચ્ચેની પ્રીતનાં ગીતો એ હલકભેર ગાય ત્યારે ઓટલે છોકરાં ભેગાં થઈને બેસી જતાં અને રસોડું છોડીને ગૃહિણી પણ માથું ઢાંકીને ઘરની બારસાખમાં ઊભી રહી જતી. ગીતની છેલ્લી પંક્તિઓમાં નદીએ પાણી ભરવા ગયેલો શ્રવણ, દશરથનાં તીરથી વીંધાય અને આંધળાં માબાપ કલ્પાંત કરે ત્યારે ગૃહિણીની આંખમાંથી ટપકી પડેલાં આંસુથી ઘરનો ઊંમરો ભીંજતો. બળેવનો દિવસ હોય ત્યારે જોગી જાણીસમજીને ભાઈબહેનના પ્રેમને પ્રગટ કરતું કરુણાન્ત ગીત સારંગીના સૂર સાથે વહેતું મેલતો. ભાઈની રાહ જોવા ઝાડ પર ચઢેલી બહેનને સાપ કરડે અને બહેન-ભાણજા માટે અનેક ભેટ લઈને ભાઈ આવી પહોંચે ત્યારે મરેલી બહેનડી આગળ એનું કલ્પાંત ઓટલે બેઠેલાં નાનાંમોટાં સૌની આંખોમાં શ્રાવણી ભીનાશ રેલાવતું.

ઘણાં વર્ષો બાદ બળેવને દિવસે રાવણહથ્થા પરથી વહેતા સૂર કાને પડ્યા. શહેરની સોસાયટીઓમાં ભિખારીઓ તો આવે પરંતુ તેઓ વાડની બહાર ઝાંપે ઊભા રહે એટલે ઝાઝી ખલેલ નથી પહોંચાડતા. જોગી એકલો ન હતો, સાથે જોગણ પણ હતી. બંને એટલી

અદબ જાળવીને દરવાજે ઊભાં હતાં કે એમને ભિખારી કહેતાંય જીવ ન ચાલે. બંનેને પૂરા આદરથી ઓટલે બેસાડીને રાજા ભરથરીના ગીત માટે ફરમાઈશ કરી એટલે હરખભેર યુગલગાન શરૂ થયું :

સોનલા વાટકડીને રૂપલા કાંસકડી,
બાલુડો જોગી નહાવા બેઠો રે ભરથરી.

આખું કુટુંબ ઓસરીમાં ભેગું થયું. પૂરા સાડાચાર દાયકાનો લાંબો પંથક કાપીને થાકેલું મન મારા ગામના ઘરને ઓટલે જઈ બેઠું. સામે જ બેઠેલાં મારાં બાળકોને ઘડીભેર હું બાળક બનીને જોઈ રહ્યો. ગામ અદ્રશ્ય થયું, ઓટલો ખોવાઈ ગયો અને હું ફરી ભાનમાં આવ્યો ત્યારે વર્ષો પહેલાં ભાગી છૂટેલું મારું નિર્વાસિત બાળપણ હીંચકે આવીને બેસી ગયું.

પંક્તિઓ સરી પડી અને વળી વાદળ પણ મોકળે મને છૂટી પડ્યું. ઘડી-બે-ઘડી માટે વર્ષો પછી મને મળવા આવી પહોંચેલું બાળપણ હૃદયમાં પડી રહેલી એક છબીને ઉપસાવતું ગયું. એ છબી હતી મારા પિતાજીની. અમે સૌ એમને બાપુ કહેતા. તેઓ સ્વભાવે અભ્યાસી હતા અને જૂની પંડિત પરંપરામાં જોવા મળતા નૈષ્કર્મ્યના ચાહક હતા. બ્રાહ્મણ ન હોવા છતાં તે જમાનામાં ઘરમાં વેદ, ઉપનિષદ અને ગીતાનું પારાયણ થતું રહેતું. બાપુને આર્યત્વનું અભિમાન એવું કે તેઓ કુરાન વાંચતા હોય તેય ઈસ્લામની ટીકા કરવા માટે ! આખું કુટુંબ આર્યસમાજ એટલે મૂર્તિપૂજાનો વિરોધ ખરો પરંતુ મહર્ષિ દયનંદ સરસ્વતીની છબી ઘરમાં રહેતી. સમજણો થયો ત્યારથી મેં બાપુને કદી નોકરી-ધંધો કરતા જોયેલા જ નહીં ; માત્ર વાંચન, મનન, લેખન કે પછી શાસ્ત્રાર્થ કરતા જ જોયેલા. ઘરની જમીન આધભાગે પિતરાઈ કરસનકાકાને ખેડવા આપી દીધેલી. બાપુ પંડિત ખરા પણ એમની અંદરનો સુરતી પૂરેપૂરો સજાગ એટલે ભોજનપ્રીતિ, સ્વાદનિષ્ઠા અને જીવનની હળવાશ અકબંધ રહેલી. ક્યારેક તો વેદમંત્રના ગુંજન પછી થોડાક જ સમયમાં પ્રતિકૂળ પરિસ્થિતિ ઊભી થાય ત્યારે ગાલીપ્રદાન પણ સુરતની ઢબે જ થતું. હું પાછલી ઉંમરનો (બે બહેનો છતાંય!) એકનો એક દીકરો એટલે લાડકો ખરો પણ બાપુનો પ્રેમ એટલે પાતાળગંગાનું વહેણ નજરે

ઝટ ચઢે નહીં, એ પામવું પડે; પીવા ન મળે. એમનો કોઈક માટેનો અભાવ તરત જણાઈ આવે પણ ભાવ તો અંદર હોય તોય બહાર ભાગ્યે જ આવે. છેલ્લી માંદગી વખતે પેટનું દર્દ વકરી ગયેલું અને ખોરાક પર દાક્તરી પ્રતિબંધ પરંતુ બાપુ આડોશપાડોશનાં છોકરાં પાસે બજારમાંથી છાનામાના ગાંઠિયાં મંગાવીને ખાતા. આવી રીતે દાણચોરીનાં ગાંઠિયાં લાવી આપનારનું મો બંધ કરવાની ફી એ જમાનામાં એકથી બે આના જેટલી રહેતી. વેદ-ઉપનિષદ વાંચનારા બાપુ, મૃત્યુશૈયા પર પડ્યા પડ્યા ક્યારેક ‘ગાંડીવ’ માંથી ‘બકોર પટેલ’ કે પછી ‘બાળમિત્ર’ રસપૂર્વક વાંચતા તે યાદ છે. અમે રોજ એમના પગ દબાવતા ત્યારે ‘રઘુવંશ’ની ખૂબીઓ અમને સમજાવેલી. સંસ્કૃત સાથે અંગ્રેજીનું જ્ઞાન પણ ખરું એટલે શેક્સપિયરના ‘જુલિયસ સિઝર’ માંથી બ્રુટસ અને માર્ક એન્ટનીની (એમને મોઢે થઈ ગયેલી) છટાદાર વાણી પણ સાંભળવા મળતી. એક કાળે તેઓએ કોલ્હાપુરમાં ધર્મશિક્ષક તરીકે નોકરી કરેલી એટલે મરાઠી પણ આવડતું. એમને લોકમાન્ય ટિળક પ્રત્યે ભારે આદર. હિન્દી અને ઉર્દુ પણ આવડે અને શબ્દો સાથે રમત રમવાનો શોખ પણ ખરો. બાપુને બ્રહ્માનંદનાં ભજનો ખૂબ ગમતાં. તે વખતે હાથમાં એકતારો લઈને બ્રહ્માનંદી સાધુઓ ઘણીવાર આવી પહોંચતા. બાપુ એમને પ્રેમથી આગલી પરસાળમાં બેસાડીને બ્રહ્માનંદનાં પદો ગવડાવતા. એક ભજનની પંક્તિઓ હજી યાદ છે :

**પ્રભુ મારી ભૈયા કો પાર ઉતારો.
મેં તો ફૂલત હૂં મઝધારો.....પ્રભુ
ભવસાગર જલ દુસ્તર ભારી સૂઝત નાહીં
કિનારો
બીચ સમંદર ગોતે ખાંચ બિન ખેવટ ભવભારો
લાંબી લહર ઊઠે પલપલ મેં નહીં જલથર
આધારો**

રાજા ભરથરીનું ગીત ગાઈને જોગી અને જોગણ તો વરસતા વરસાદમાં જ ચાલી નીકળ્યાં. ઘરની ઓસરીમાં સૌ ભેગાં થયાં હતાં. બા હતી, બહેનો હતી, પત્ની હતી અને બાળકો પણ હતાં. અને સદેહે નહીં તો સૂક્ષ્મ સ્વરૂપે બાપુ પણ હતા !

અમારા ગામમાં ડાહ્યા કડિયાનું કામ વખણાતું.

ગીતાના દસમા અધ્યાયમાં ભગવાને પ્રત્યેક બાબતમાં જે કાંઈ શ્રેષ્ઠ છે તે પોતાને નામે ચઢાવ્યું છે. મહાભારતનાં સમયમાં જો ડાહ્યો હોત તો, ભગવાને જરૂર કહ્યું હોત કે, ‘કડિયાઓમાં હું ડાહ્યો કડિયો છું.’

ઘણું ખરું ૧૯૪૬ ની વાત હશે. અમારું ઘર બંધાતું હતું. પ્રાથમિક શાળાના શિક્ષકોએ હડતાલ પાડેલી એટલે નિશાળોમાં રજા હતી. અમારા શિક્ષકોની પ્રેરણાથી અમે

હવે ડાહ્યો ખરેખર અકળાયો. ડાહ્યાની સાથે અનેક મજૂરશો આવતી, તેમાં એની ખાસ માનીતી એવી લખમી પણ હતી. અમારું દબાણ વધી પડ્યું ત્યારે એણે સાફ સંભળાવી દીધું : બીજા મજૂરો કાલથી ભલે ના આવે, માત્ર લખમી આવશે. અમે આ વાત સ્વીકારી લીધી.

ડાહ્યો કાંઈ કુંવારો ન હતો. એના દીકરાઓ મારી સાથે નિશાળમાં ભણતા હતા. એ ઝાઝો જુવાન પણ ન હતો.

સરઘસ કાઢેલું જેમાં એમણે જ રચેલા એક ગીતની પંક્તિઓ ગળું ફાડીફાડીને મારે ગવરાવવી પડેલી: ‘પંદર રૂપિયે પંતુજીઓ પોષાય છે રે.’ સરઘસનો કાર્યક્રમ પતે પછી આખો દિવસ અને તો નવરાધૂપ !

અમારી નવરાઈ ડાહ્યા કડિયાને નડી પડી. મોંમાં ત્રાંસી બીડી રાખીને એ ઠંડકથી પોતાનું કામ કરતો રહે. સિમેન્ટ—રેતીના કોલનું તગારું હજી માંડ ખાલી થાય ત્યાં અમે ઝટબીજું ગોઠવી દઈએ. ઈંટ પૂરી થવા આવે ત્યાં તો અમે ઈંટની ઢગલી તૈયાર રાખીએ. અમે તો ત્યાં સુધી વિચારી લીધું કે બેલદાર અને કડિયા સિવાયના મજૂરોની જગ્યાએ અમે ભાઈ-બહેન કામ કરી લઈશું.

લખમી એની કોઈ સગી ન હતી. અને છતાંય ડાહ્યાને લખમી વગર ન ચાલે એવું કંઈક હતું. સવારે નવ વાગે કડિયા-મજૂર કામે ચઢતા. બપોરે બાંગ થાય ત્યારે વિસામો લેતા અને સાંજની બાંગ થાય પછી કામ બંધ થતું. સાંજ પડે ત્યારે સિમેન્ટ—રેતી વળગેલી હોય એવી ડાહ્યાની ખરબચડી હથેળીમાં મારા પિતા ચાર રૂપિયાની નોટો મૂકતા તે હજી યાદ છે. તે દિવસોમાંય લોકો મોંઘવારીના સંદર્ભમાં બોલતા : કડિયાનો રોજ ચાર રૂપિયા ! સવારની અને સાંજની બે બાંગ વચ્ચેના ગાળામાં લખમી ડાહ્યાને જાળવી લેતી. ડાહ્યાને ખોટી ઝડપ ન કરવી પડે એ માટે એ કોલનાં તગારાં કે પછી ઈંટ અત્યંત

ઠાવકાઈથી ધીમી ગતિએ લાવતી. ડાહ્યાના મૂડને એ સમજી જતી. ‘ડાહ્યાભાઈ’ કહીને એ ડાહ્યાનાં અહંને મીઠાશથી પોષતી, પંપાળતી. ડાહ્યો લખમીના બે મીઠા બોલનો ગરાડી. ચાલુ કામે ડાહ્યો નિરાંતે બીડી વાળતો, પેટાવતો અને ફૂંકતો. આ મજાની પળો દરમિયાન લખમી ડાહ્યા પાસે બેસતી અને બંને વચ્ચે, પરાયાં જનોને ઝટન સમજાય એવી વાતો થતી.

અમે સૌ સમજી ગયેલાં કે ડાહ્યા કડિયાને લખમી વગર ન ચાલે કારણ કે બંને વચ્ચે ભીનું કહી શકાય એવું કશુંક રચાયું હતું. એક વાર એ બંને વચ્ચે ચાલતી વાતચીત મારા કાને પડી :

ડાહ્યો : “લખમી ! વાયકી ઢોળાઈ ગઈ?”

લખમી : “ મને સુરતા ન રહી પણ બેલદાર કહેતો હતો ખરો.”

આટલું સાંભળ્યા પછી મારા મનમાં પ્રશ્ન થયો કે : “વાયકી ઢોળાઈ ગઈ “ એટલે શું ? ઊંડા સંશોધનને અંતે જાણવા મળ્યું તે આ હતું : ડાહ્યા અને લખમી વચ્ચેની આ સંકેતભાષા (કોડ લેંગ્વેજ) હતી. આવું કહીને ડાહ્યો માત્ર પૂછી રહ્યો હતો : બાંગ થઈ ગઈ ?” ઘરઘણી પાસે ઊભો હોય ત્યારે ‘ બાંગ થઈ ગઈ ?’ એમ પૂછવાનું સારું ન લાગે. ઉપાય તરીકે આ નવતર ભાષા.

કેટલાં વર્ષો વીતી ગયાં ! વર્ષોને વીતી જવા સિવાય બીજું આવડેય શું ? સન ૧૯૬૬માં એક મહિનો બર્મિંગહામ યુનિવર્સિટીમાં રહેવાનું થયેલું. ત્યાં પ્રોફેસર લીથ શિક્ષણમાં ઊંડું સંશોધન કરવા માટે પ્રખ્યાત. મિત્રતા જામી તેથી ખબર પડી. લીથને એક મજાની સેક્રેટરી, નામે ડેનિયા. લીથ ખૂબ કામ કરે ; ખૂબ લખે, ખૂબ વાંચે. ડેનિયા લીથનાં લખાણો ટાઈપ કરતાં થાકે નહીં. એ લીથના મૂડને જાળવી લે ; એ એપોઈન્ટમેન્ટ અને ડિસએપોઈન્ટમેન્ટ પણ સાચવી લે ; એના માંદાલાને સમજીને વર્તે ! લીથ અને ડેનિયાને એકબીજા વગર ન ચાલે. ડેનિયા ગેરહાજર હોય તો લીથનું બધું જ અટકી પડે. લીથ અને ડેનિયાની પ્રીત જોઈને બર્મિંગહામમાં મને ડાહ્યા કડિયાનું અને લખમીનું સ્મરણ થઈ આવેલું. આ જગતના દુનિયાદારી સંબંધોના ટ્રાફિક વચાળે માણસ ક્યારેક સાચકલા સગપણનું એક ટ્રાફિક

સર્કલ રચીને શાંતિથી જીવી જાય છે. સમજી લોકોએ આવાં ટ્રાફિક સર્કલની અદબ જાળવી લેવાની ખાનદાની બતાવવી જ રહી. પ્રત્યેક ડાહ્યાને એક લખમી ભલે મળતી. પ્રત્યેક લીથને એક ડેનિયાની ગરજ રહેવાની. માશા અલ્લાહ !

સુરત અને રાંદેરને જોડતો લીલો વગડો ‘ગોરાડ’ તરીકે ઓળખાતો અને ઘરડેરાં આજેય એને એ જ નામે ઓળખે છે. હવે એ સુરતનો ‘રાંદેર રોડ’ બની ગયો છે. આખો વગડો તાડ, ખજૂરી, બોરડી, આમલી, આંબા અને શાકભાજીની લીલી વાડીઓથી રળિયામણો ને સોહામણો દીસતો. ‘રાંદેરી’ બોર અહીં એટલાં થતાં કે રસ્તે ચાલવા જવાનું વસૂલ થઈ જતું. રાંદેરના બસસ્ટેન્ડ પર ઘોડાગાડી ઊભી રહેલી પણ ચાર પેસેન્જરોનું ‘ભરતિયું’ થતાં એટલી વાર લાગતી કે ગાડી પહોંચે ત્યાં સુધીમાં તો ચાલતો માણસ સુરત પહોંચી જતો.

અત્યારના રસ્તાની આસપાસના, વર્ષોવર્ષ બદલાતા જતા અને ખતમ થતા વગડાને પૂરી સભાનતા ને લાચારી સાથે મેં નિહાળ્યો છે. ધીમી પણ ચોક્કસ ગતિએ નાશ પામતા એ તાડવનને મેં વર્ષોવર્ષ જોયું છે. બકાલું મબલખ પાકે એવી આ ગોરાડુ જમીન પર સિમેન્ટનાં ચોસલાં ગોઠવાતાં જ રહ્યાં છે. એક જમાનામાં શાકભાજી કે ફળની સાચવણી કરનારા ખેડૂતોની દેશી નળિયાંવાળી ઝૂંપડીઓ સિવાય અહીં બીજાં કોઈ રહેઠાણ ન હતાં. આ વગડાનું ઇમારતીકરણ થઈ ગયા પછીય જેમતેમ ટકી રહેલી એકલદોકલ ઝૂંપડીઓ હજી જોવા મળે છે. રસ્તેથી રુઆબભરે પસાર થતી ડબલડેકરમાંથી એ ઝૂંપડીઓને વળગી રહેલા વેલાઓ હું જોતો રહું છું. બધી જમીન એન.એ. (નોન એગ્રીકલ્ચરલ) થઈ ચૂકી છે અને વીઘાંને બદલે એનાં માપ હવે ચોરસમીટરમાં બોલાતા થયા છે. પેલી ઝૂંપડીઓમાં રહેનારા બાપીકી જમીન મીટરને ભાવે વેચીને રાતોરાત માલદાર બની ગયા છે. હવે તેઓ ખેતર પર નથી રહેતા; ‘પ્લોટ’ પર રહે છે. ડબલડેકરમાં બેઠોબેઠો હું રશિયન સાહિત્યકાર સેરગી ઝાલિગનને યાદ કરું છું. એણે એક નિબંધમાં ઘાસનાં પાનની વાત કરી છે. વિજ્ઞાનીઓ એનું પૃથક્કરણ કરીને એને રસાયણશાસ્ત્ર, ભૌતિકશાસ્ત્ર, વનસ્પતિશાસ્ત્ર અને કૃષિવિદ્યા જેવા

વિષયોના સંદર્ભમાં અવલોકે છે. ઝાલિગન કહે છે કે પાંદડું તો અસ્તિત્વના નિયમ પ્રમાણે ઊગે છે અને આ નિયમને વિજ્ઞાન હજી પામી શક્યું નથી. પછી ઝાલિગન એક નવલકથાની વાત કરે છે. અંગારા નદીની વચ્ચે આવેલા માપ્યોર ટાપુ પર પાવર સ્ટેશન બંધાયું ને બધું જ બદલાઈ ગયું ટાપુ પર રહેતો જુવાન એન્ડ્રી, ટાપુ છોડીને નવા બંધાયેલા અને સગવડવાળા મકાનમાં રહેવા જાય છે. એને આ પરિવર્તન ઝાઝું કઠતું નથી. એને મન તો આ બાબત એક મકાનમાંથી બીજા મકાનમાં જવા જેટલી સામાન્ય ઘટના છે પરંતુ એની દાદી ડાર્યા માટે તો સમગ્ર જીવનરીતિ બદલવાનો સવાલ છે. ડાર્યા ઘણુંબધું ગુમાવે છે અને કશુંક ગુમાવ્યા પછી જે કંઈ નવું આવી પડ્યું છે તેને એ કઈ દ્રષ્ટિએ જુએ છે તેનું ચિત્ર વેલેન્ટાઈન રાસ્પ્યુટિનની વાર્તામાં દોરાયું છે. ડાર્યાની અમૂઝણ, મૂળસોતા ઊખડી ગયેલ કોઈ લીલા વૃક્ષની વ્યથાકથા જેવી છે.

ક્યારેક લાગે છે કે હું આવા જ કોક ટાપુ પરથી ઊખડી જઈને શહેરમાં આવી પડ્યો છું. હવે તો શહેર એવું સદી ગયું છે કે ઊખડી ગયેલા આદમી છીએ એવું આપણને લાગતું નથી. અને કાલદેવતાની મજાક તો જુઓ ! સોનાના ટુકડા જેવી જમીનને વેચી દીધા પછી પાંચ પૈસે સુખી એવો કોઈ ભૂમિપુત્ર મને મારા ફ્લેટ પર આવીને કહે છે : ભાઈ ! ગમે તે થાય પણ મારે ઑણસાલ મારા નાનકાને કોન્વેન્ટમાં ભણાવા મેલવો છે. ખેતરનું કે વલોણાનું મૃત્યુ થાય ત્યારે શોકસભા બોલાવવાનો રિવાજ નથી તેથી નિરાંત છે, બાકી...

સરદારધામ મેગેઝિનના વાચકો જોગ

સરદારધામ ઈ મેગેઝિનના વાચકોએ
મેગેઝિન અંગેના પોતાના પ્રતિભાવો
magazine.sardardham@gmail.com
ઉપર મોકલવા વિનંતી.

એચ. એસ. પટેલ

આઈ.એ.એસ.(નિ.)
સી.ઈ.ઓ., સરદારધામ

લોકોપયોગી માર્ગદર્શન

વીલ યાને વસિયતનામું તેમજ દત્તક લેવાના અધિકારપત્રની રજિસ્ટ્રેશન એક્ટની જોગવાઈઓ

રજિસ્ટ્રેશન એક્ટ-૧૯૦૮ ભારત સરકારનો કાયદો છે અને આ કાયદાની કલમ-૧૭માં જે જુદા જુદા વ્યવહારો છે અને ખાસ કરીને સ્થાવર મિલકતની વેચાણ, તબદીલી, ગીરો વિગેરે જે મુખ્યત્વે ફરજિયાત નોંધણીને પાત્ર છે. જ્યારે કલમ-૧૮માં મરજિયાત રજિસ્ટ્રેશનના દસ્તાવેજોની જોગવાઈ છે તેમાં દા.ત. વીલ ફરજિયાત રજિસ્ટ્રેશન કરાવવું જરૂરી નથી. વીલ એક એવો દસ્તાવેજ છે કે જે કોઈપણ વ્યક્તિ સાવધ અવસ્થામાં સ્વપાર્જિત મિલકતનું હસ્તાંતરણ તેના મૃત્યુબાદ અમલમાં આવે તે રીતે વસિયતનામું કરવામાં આવે છે અને કોઈપણ બે સાક્ષીઓની ઉપસ્થિતિમાં કરેલ હોવું જોઈએ. આ વીલ માટેના પાયાના તત્વો છે. જેમ જણાવ્યું તેમ વીલ મરજિયાત નોંધણીને પાત્ર છે, તેમ છતાં કોઈ વ્યક્તિ રજિસ્ટર કરાવવા માંગતા હોય તો ઉપર જણાવેલ બાબતો સંતોષાતી હોય તો સંબંધિત વિસ્તારના નોંધણી રજિસ્ટ્રાર

પાસે નોંધણી કરાવી શકે છે. રજિસ્ટ્રેશન કાયદાની કલમ-૪૦ અને નિયમ ૭૧થી ૭૭માં અને તે મુજબ વીલ કરનાર અથવા તેના મૃત્યુ પછી વીલ હેઠળ એક્ટિવકયુટર તરીકે અથવા બીજી રીતે હક્ક દાવો કરનાર વ્યક્તિ કોઈ રજિસ્ટ્રાર અથવા સબરજિસ્ટ્રાર પાસે રજિસ્ટ્રેશન માટે તે વીલ રજૂ કરી શકે છે એટલે કે જેમ જણાવ્યું તેમ વીલ ફરજિયાતપણે રજિસ્ટ્રેશન કરાવવાની કાયદામાં જોગવાઈ નથી, પરંતુ કોઈ વસિયત કરનાર વ્યક્તિ હયાતીમાં અથવા તેનો એક્ટિવકયુટર એટલે કે મૃત્યુ બાદ પણ કોઈ રજિસ્ટર કરાવવા માગતું હોય તો રજિસ્ટ્રાર સમક્ષ રજૂ કરી શકાય છે તે જ રીતે દત્તક (Adoption) લેવાનો અધિકારપત્ર કરી આપનાર વ્યક્તિ અથવા તેના મૃત્યુ પછી જેને કરી આપ્યું હોય તે વ્યક્તિ અથવા દત્તક લેવાયેલ પુત્ર / પુત્રી કોઈ રજિસ્ટ્રાર અથવા સબ રજિસ્ટ્રાર પાસે તે અધિકારપત્ર રજિસ્ટ્રેશન માટે રજૂ કરી શકે

છે.

રજિસ્ટ્રેશન કાયદાની કલમ-૪૧ પ્રમાણે વીલોનું અને દત્તક લેવાના અધિકારપત્રોનું રજિસ્ટ્રેશન કરતી જોગવાઈ છે અને તે મુજબ રજિસ્ટ્રાર અધિકારીને ખાત્રી થાય કે, યથા પ્રસંગે વીલ કરનારે વીલ અથવા અધિકારપત્ર કરી આપનારે, અધિકારપત્ર કરી આપેલ છે કે કેમ, વીલ કરી આપનાર અથવા અધિકારપત્ર કરી આપનાર વ્યક્તિ મૃત્યુ પામેલ છે કે કેમ અને વીલ અથવા અધિકારપત્ર રજૂ કરનાર વ્યક્તિ કલમ-૪૦ હેઠળ તે અધિકારપત્ર રજૂ કરવા હક્કદાર છે, તો વીલ અથવા દત્તક લેવાનો અધિકારપત્ર રજૂ કરવાને હક્કદાર હોય તે અન્ય કોઈ વ્યક્તિએ રજિસ્ટ્રેશન માટે રજૂ કરેલ સદર વીલ અથવા દત્તક લેવાનો અધિકારપત્ર રજિસ્ટ્રારે રજિસ્ટર કરી આપવાની જોગવાઈ છે. વીલ અને વસિયતનામાની મૂળ કાયદાકીય જોગવાઈઓ ભારતીય વારસા અધિનિયમમાં છે. (Indian Succession Act) જેમાં વીલની કાયદેસરતાના તત્વો, પ્રોબેટ વિગેરે આ લેખમાં આપણે રજિસ્ટ્રેશન કાયદા અન્વયે વીલના રજિસ્ટ્રેશન અને અધિકારપત્રોની બાબતોનું આલેખન કરીએ છીએ. આ કાયદામાં વીલ જે કરવામાં આવે તે સામાન્ય રીતે જેણે વીલ (Execute) કર્યું હોય તેની custodyમાં હોય છે અથવા વીલના અમલ માટે પણ એડમિનિસ્ટ્રેટર નિમવામાં આવતા હોય છે. જે વીલ કરવામાં આવે તેને રજિસ્ટ્રાર કચેરીમાં અનામત મૂકવાની પણ રજિસ્ટ્રેશન કાયદાની કલમ-૪૨ થી ૪૫ સુધી જોગવાઈઓ કરવામાં આવેલ છે અને તે મુજબ વીલ યાને વસિયતનામું કરનાર કોઈ વ્યક્તિ પોતાનું વીલ સીલબંધ કવરમાં મૂકી તેના ઉપર પોતાનું નામ અને કોઈ એજન્ટ હોય તો તેનું નામ અને દસ્તાવેજ કેવા પ્રકારનો છે તેવી વિગતોનું વર્ણન કરી તે વીલ કોઈ રજિસ્ટ્રાર પાસે પોતે અથવા અધિકૃત કરેલ એજન્ટ મારફત અનામત મૂકવાની જોગવાઈ છે અને આવું વીલ જ્યારે રજિસ્ટ્રાર સમક્ષ રજૂ થાય ત્યારે રજિસ્ટ્રારને એ ખાત્રી કરવાની છે કે વીલ રજૂ કરનાર વ્યક્તિ પોતે વીલ કરનાર અથવા તેનો એજન્ટ છે ત્યારબાદ રજિસ્ટરના નિયત નમૂના નં. ૫માં વીલના કવર ઉપર જે વિગતો લખી હોય તેની નોંધ કરવાની છે અને રજિસ્ટરમાં વીલ રજૂ કરવાનો અને મળ્યાનો સમય, તારીખ, મહિનો અને વર્ષની હકીકત તે સાથે વીલ રજૂ કરનાર અને તેના એજન્ટની ઓળખ આપનાર

વ્યક્તિઓના નામ કવરના સીલ ઉપર વાંચી શકાય તે મુજબ નોંધ કરવાની છે. ત્યારબાદ રજિસ્ટ્રારે તેમની કચેરીના ફાયરપ્રૂફ સલામત પેટીમાં વીલ અનામત સ્વરૂપે રાખવાનું છે. આ જોગવાઈઓ વીલ અનામત રાખવાની છે, તે જ રીતે રજિસ્ટ્રેશન કાયદાની કલમ-૪૪માં વીલનું સીલબંધ કવર પરત લેવાની પણ જોગવાઈઓ કરવામાં આવેલ છે અને તે મુજબ જેણે કવર અનામત મૂક્યું હોય તે વીલ કરનાર તે કવર પાછું લેવા ઈચ્છતો હોય તો જે રજિસ્ટ્રાર પાસે અનામત મૂક્યું હોય તે રજિસ્ટ્રારને જાતે અથવા અધિકૃત કરેલ એજન્ટ મારફત અરજી કરવાની છે અને રજિસ્ટ્રારને એ ખાત્રી થાય કે વીલ કરનાર વ્યક્તિ અથવા તેનો એજન્ટ તે જ છે, ત્યારબાદ વીલનું કવર પરત આપવાની જોગવાઈ છે.

હવે એવું પણ બને કે વીલ અનામત મૂક્યું હોય તે દરમ્યાન વીલ કરનારનું મૃત્યુ થાય તો કલમ-૪૫ હેઠળ જે રજિસ્ટ્રાર પાસે વીલ અનામત મૂકવામાં આવ્યું હોય તે રજિસ્ટ્રારને અરજી કરવાની છે અને વીલ કરનાર મૃત્યુ પામ્યો છે તેના આધાર પુરાવાની દા.ત. મરણનો દાખલો ખાત્રી કર્યા બાદ જે અરજદારે અરજી કરી છે તેની હાજરીમાં કવર ખોલવાની જોગવાઈ છે અને તેના કવર ઉપરની નોંધોની વિગતો રજિસ્ટરમાં નોંધવાની છે અને ત્યારબાદ તેની નકલ કરી લેવામાં આવ્યા બાદ અસલ વીલ ફરી અનામતમાં રાખવાનું છે. આ ઉપરાંત વીલ અંગે જ્યારે કોઈ કોર્ટમાં વિવાદ થાય અથવા પ્રોબેટના હેતુ માટે કે વીલના વહીવટ અંગે કાનૂની કોર્ટમાં વીલ રજૂ કરવાનો આદેશ કરવામાં આવે ત્યારે સંબંધિત કોર્ટમાં રજૂ કરવા માટે આ કાયદાની જોગવાઈઓનો બાધ નડતો નથી. આમ વીલ કર્યા પછી વીલને અનામત રાખવાની જોગવાઈઓ રજિસ્ટ્રેશન કાયદામાં કરવામાં આવી છે તે સ્વાભાવિક રીતે આમ જનતાને જાણકારી હોતી નથી, જેથી આજકાલ જમીન / મિલકતના વિવાદોનો વ્યાપ વધ્યો છે તેમ વીલ કર્યા બાદ પણ હિત ધરાવતા પક્ષકારો દ્વારા વીલની કાયદેસરતાને પડકારવાના કેસો પણ વધ્યા છે ત્યારે વીલના રજિસ્ટ્રેશન અંગે તેમજ તેને અનામત રાખવાની જોગવાઈઓની જાણકારી સંબંધકર્તાઓને ઉપયોગી થશે.

“વીલ યાને વસિયતનામું ફરજિયાત રજિસ્ટ્રેશન કરાવવાની જરૂર નથી.”

સુધા મૂર્તિ

ચેરપર્સન, ઈન્ફોસિસ ફાઉન્ડેશન, બેંગલુરુ
ભાવાનુવાદ સોનલ મોદી

મોડર્ન ક્ષર્ષ

થોડા સમય પહેલાં મને એક કોલેજના પ્રાંગણમાં બનાવેલ નવા ઓડિટોરિયમનું ઉદ્ઘાટન કરવા માટે આમંત્રિત કરવામાં આવી હતી. હોલ ખૂબ વિશાળ ન હતો, પણ સરસ રીતે ડિઝાઇન કરેલ હતો. એક ચીજની મને ભારે નવાઈ લાગી. એક પણ દીવાલ પર તસુભાર જગ્યા ખાલી ન હતી. ઠેરઠેર ગ્રેનાઈટના પથ્થરની તકતીઓ ચોડેલી અને તકતીઓ પર દાતાઓનાં નામ તથા તેમણે દાનમાં આપેલ રકમની મોટા અક્ષરે લખેલ વિગતોની નોંધ હતી. ખરેખર, આવા સરસ હોલને આ તકતીઓ તદ્દન ભદ્રો બનાવી દેતી

હતી. આખુંય દ્રશ્ય આંખને અને મનને ખૂંચતું હતું.

આટલું ઓછું હોય તેમ દીવાલો પર ઠેકઠેકાણે દાતાઓના ફોટાની હાર લગાવેલી હતી. કોલેજના ઉદ્ઘાટન સમારંભના અધ્યક્ષને મારા મનમાં ચાલતી ગડમથલ તરત જ સમજાઈ ગઈ. મને કહે, ‘બહેન, અમે દાતાઓને નવા હોલ માટે દાન માટે ટહેલ નાખી તો ખાસ કાંઈ દાન ન મળ્યું. પછી કોઈ “અનુભવી” વ્યક્તિએ અમને સુઝાડ્યું કે તમે એવી જાહેરાત કરો કે “જે વ્યક્તિ આ સત્કાર્ય માટે ૧૦૦૦/- થી વધારે રકમનું દાન આપશે, તેમના નામની તકતી હોલની દીવાલ પર મૂકવામાં આવશે, તો જ દાન મળશે.”

મેં કુતૂહલથી પૂછ્યું, ‘અને જે ૧૦,૦૦૦/- થી વધુ આપે તેને માટે શી વ્યવસ્થા હતી?’

‘અરે બહેન, તેમનાં નામ તો જુદી આરસની તકતી પર કોતરીને હોલના મુખ્ય પ્રવેશદ્વાર પાસે મૂકવામાં આવશે તેવી ખાત્રી આપવામાં આવી હતી.’ આયોજક બોલ્યા, ‘તમે માનશો નહીં, બહેન, થોડા જ વખતમાં પૂરેપૂરી રકમ તો મળી જ ગઈ, પણ એવા વિચિત્ર માણસોના અનુભવ થયા કે, જેમણે હજાર-હજાર ચાર વાર આપ્યા. જેથી હોલની ચારેય દીવાલો પર તેમનું ઓછામાં ઓછું એક વાર તો નામ આવે જ !

દાતાનાં નામ તો યાદ રાખવાં જ જોઈએ, પણ નામની અને પ્રસિધ્ધિની આટલી હદે ઘેલછા ?! જે વ્યક્તિએ પોતાની પરસેવાની કમાણીનું દાન કર્યું હોય તેને માન મળે તેનો વાંધો નથી, પણ મંદિરોની મૂર્તિઓની નીચે પણ દાદાથી માંડીને પૌત્રો સુધીનાં નામ લાલ અક્ષરે ઊડીને આંખમાં વળગે છે ત્યારે તદ્દન બેહુદું દ્રશ્ય ખડું થાય છે. મને મનોમન એક વ્યક્તિ યાદ આવી ગઈ. પોતાના જમાનામાં પણ વૈચારિક રીતે અતિ ક્રાંતિકારી તેવા બેંગ્લોરના એક પ્રતિષ્ઠિત વેપારી શ્રી મરીઅપ્પા. ૧૯૧૪ની સાલમાં તેમણે ઘણા બધા આર્થિક રીતે પછાત વિદ્યાર્થીઓને મદદ કરી હતી. તેઓ પોતે તો અભણ હતા, પણ તેથી જ અભ્યાસનું

મહત્વ ખૂબ સમજતા. તેમના બંગલે આવા વિદ્યાર્થીઓ માટે મોટપાચે રસોડું ચાલતું અને જરૂરિયાતમંદ તથા લાયકાત ધરાવનાર વિદ્યાર્થીઓની સંપૂર્ણ ફી તેમના તરફથી ભરવામાં આવતી.

શ્રી મરીઅપ્પા ૧૯૧૪ની બારમી માર્ચે અવસાન પામ્યા. મૃત્યુના ફક્ત આઠ દિવસ પૂર્વે તેમણે પોતાનું વિલ તૈયાર કરાવ્યું હતું. તેમના વિલ મુજબ તેમનાં પત્નીને દર મહિને, મૃત્યુપર્યંત મહિને સાઠ રૂપિયા આપવાની શરત હતી. આ દંપતીને બાળકો ન હતાં. તેઓ જે ચાર મંદિરોમાં હંમેશા જતાં તે ચારેય મંદિરોમાં પૂજા-અર્ચન, ઘી-તેલની બધી જ વ્યવસ્થા કાયમી ધોરણે તેમના તરફથી કરવામાં આવી. તેમણે આગળ લખ્યું હતું કે પિસ્તાળીસ વિદ્યાર્થીઓને દર વર્ષે મારા કુટુંબ તરફથી રહેવા-જમવા તથા ફી માફીની સગવડ મળશે.

શ્રી મરીઅપ્પાના અંગત જીવન વિષે ભાગ્યે જ કોઈને માહિતી છે. મોટાભાગે આવા દાનેશ્વરીઓ અંતર્મુખી અને શરમાળ જ હોય છે. પોતાનો જમણો હાથ જે દાન આપે તેની ડાબા હાથનેય ખબર ન પડે તેનું ધ્યાન રાખે છે. જે થોડું કરે તેણે જ મોટો ઢોલ પીટવો પડે છે.

એક બહુ જ સરસ કહેવત છે, જેનો અર્થ કંઈક આવો છે :
'માનવી જે પૈસા કમાય છે તેને સત્કાર્યમાં નહીં વાપરે તો, તે
ધન કુમાર્ગે જ વપરાશે.'

મરીઅપ્પા હોસ્ટેલ ૧૯૨૧ની પહેલી જુલાઈએ શરૂ થઈ. અલગ-અલગ ભાષા, ધર્મના પિસ્તાળીસ તેજસ્વી વિદ્યાર્થીઓને બેંગલોરમાં રહેવા માટે સ્થાન મળ્યું આ ટ્રસ્ટના છ માનદ ટ્રસ્ટીઓ છે, જેઓ પોતપોતાના ક્ષેત્રમાં ભારે દબદબાભર્યું સ્થાન ધરાવે છે.

શ્રી મરિઅપ્પાની સંપત્તિ, જમીન-જાગીરના પૈસા ઉપજાવતા અને બધું વિલ પ્રમાણે ઠેકાણે પાડતાં જ સાત વર્ષ લાગ્યાં હતાં. એ સોંઘવારીના જમાનામાં આ મિલકત ૧ કરોડ ૪૫ લાખની હતી. તેમાંથી અર્ધી મૂડી હોસ્ટેલ બાંધવા માટેની જમીન ખરીદવામાં વપરાઈ તથા બીજી અર્ધી તે સમયે જ નવી નવી શરૂ થયેલ માયસોર બેંકમાં ડિપોઝિટ તરીકે મૂકવામાં આવી.

હમણાં જ શ્રી બી.કે. મરીઅપ્પા હોસ્ટેલને એંશી વર્ષ પૂરાં થયાં તેની તથા આ કાર્યના પ્રણેતાની ૧૨૦મી જન્મજયંતી પ્રસંગની ઉજવણીનો સમારંભ યોજાઈ ગયો.

સમારંભમાં જે વ્યક્તિઓ બેઠી હતી તેમને જોતાં જ ખ્યાલ આવે કે, એક મહાન વ્યક્તિ સંપત્તિનું યોગ્ય દાન કરીને બીજી કેટલી મહાન હસ્તીઓ પેદા કરી શકે છે! બેંગલોરનાં અલગ અલગ ક્ષેત્રમાં નામના ધરાવતા કેટલાય લોકો શ્રી મરીઅપ્પા હોસ્ટેલમાં રહી ચૂક્યા છે ! આજે તો તેમાનાં કેટલાયે આવું દાન કરી શકે તેમ છે ! શ્રી મરીઅપ્પા જેવા દયાળુ સજ્જન ન હોત તો કદાચ આમાંની કેટલીય હસ્તીઓ આમતેમ, નાનામોટા કામમાં ગોઠવાઈ ગઈ હોત અને તેમની પ્રતિભા ખતમ થઈ ગઈ હોત !

સમાજને કંઈક પરત કરીને આભાર માનવો તે સંસ્કારિતાની અવ્વલ નિશાની છે. કોઈ કોલેજ કે યુનિવર્સિટી કમનસીબે સંસ્કારના વિષયો નથી શીખવતી ! બાળકોને નાનપણથી જ દાન આપવું, આભાર માનવો વગેરે ઘરમાં જ માતાપિતાને અને શાળાઓમાં શિક્ષકોએ શીખવવું જ પડે. આ સંસ્કાર ગળગૂથીમાંથી જ આપવા જોઈએ.

શ્રી મરીઅપ્પા મોર્ડન કર્ણાજ ન કહી શકાય ? આવી ઘણી વધુ વ્યક્તિઓની આ દેશને જરૂર છે.

દિવ્ય દ્રષ્ટિની ઉપલબ્ધિ

-સ્વામી વિવેકાનંદ

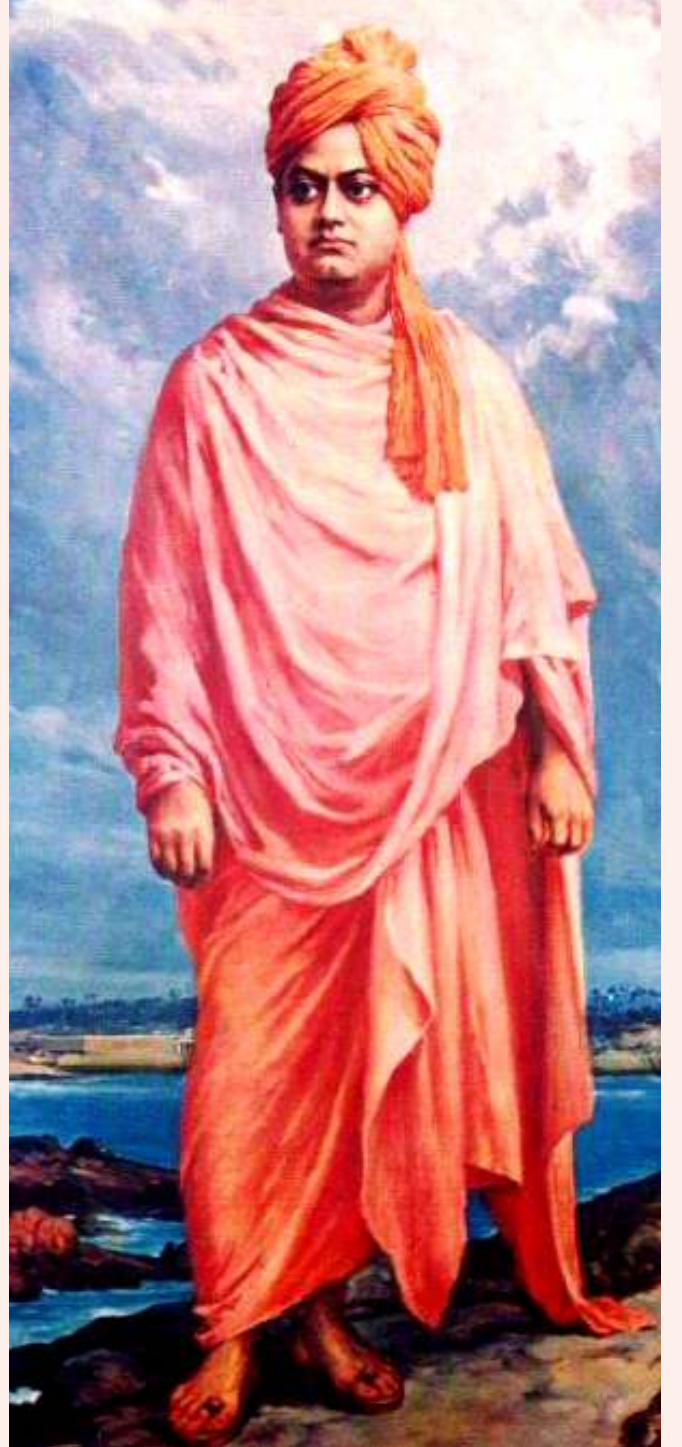
ભારતભૂમિની દક્ષિણ બાજુ જ્યાં બંગાળની ખાડી, અરબ સાગર તેમજ હિંદ મહાસાગરના સંગમનું જળ ભારતમાતાના ચરણોનું પ્રક્ષાલન કરી રહ્યા હતા. આ સ્થાન ઉપર પરમશક્તિએ કન્યાકુમારીના રૂપમાં કૈલાસવાસી ભગવાન શિવની પ્રાપ્તિ માટે આરાધના કરી. એક પગ ઉપર ઊભા રહીને કઠોર તપસ્યા કરી. તેમના તે ચરણ ચિહ્ન આજ પણ ત્યાં છે તથા કારતક પૂનમના દિવસે ત્યાં દીવા કરવાની પરંપરા આજ પણ ચાલી રહી છે.

અંતઃકરણની પીડા માને સંભળાવી :

સ્વામીજી સાગર કિનારે બનેલા દેવી કન્યાકુમારીના મંદિરમાં પ્રવેશ કરીને સાષ્ટાંગ પ્રણામ કરી પોકારી ઊઠ્યા,” હે મા ! જો તમે મને ભારતવાસી ભાઈ-બહેનોની મુક્તિ માટે કાર્ય કરવાનું સામર્થ્ય નથી આપ્યું તો પછી તેમની પીડા જોવા માટે મને દ્રષ્ટી કેમ આપી ? મારા દેશવાસી જે ઋષિઓના સંતાનો છે તે શું ગુલામીની સાંકળોમાં બંધાઈ સદા નિરાદર, અજ્ઞાનતા અને નિર્ધનતા જ ભોગવશે ?”

વ્યાકુળ હૃદયથી જ્યારે સ્વામીજી મંદિરની બહાર આવ્યા ત્યારે તેમની દ્રષ્ટી સમુદ્રના કિનારાથી લગભગ ૫૦૦ મીટર દૂર બે વિશાળ શિલાખંડો ઉપર પડી. સ્વામીજીએ નિશ્ચય કર્યો કે શિલાખંડ પર દેવીએ ધ્યાન લગાવ્યું હતું ત્યાં ધ્યાન લગાવીને શંકાઓનું સમાધાન મેળવીશ. તેમની પાસે હોડીવાળાને આપવા માટે પૈસા હતા નહીં, માટે નિર્મિક યોદ્ધા સંન્યાસીએ શાર્ક માછલીઓથી ભરપૂર સાગરમાં છલાંગ લગાવી અને નક્કી કરેલ સ્થાન પર પહોંચી ગયા.

ત્યાં ભોળા નાવિકોએ સ્વામીજીને ભોજન કરાવીને હોડી દ્વારા પેલે પાર છોડવાની પ્રાર્થના કરી. પરંતુ સ્વામીજીએ વિનમ્રતાપૂર્વક પોતાનો નિશ્ચય જણાવ્યો કે

જ્યાં સુધી તેમને બધા પ્રશ્નોના જવાબ મળી નહીં જાય ત્યાં સુધી તે શિલા પર ધ્યાનમાં જ રહેશે.

હૃદયમાં પ્રશ્નો ઉમટી રહ્યા હતા :

સ્વામીજીને હૃદયમાં ત્રણ મુખ્ય પ્રશ્નો રહ્યા હતા. પહેલો પ્રશ્ન માનું તે કયું કાર્ય છે જે તેમણે કરવાનું છે ? બીજો પ્રશ્ન ભારતનું ઉત્થાન કરવા, તેના ખોવાયેલા ગૌરવમય ભૂતકાળને તે કેવી રીતે પાછો લાવી શકશે ? અને ત્રીજો પ્રશ્ન મા ભારતી જગદ્ગુરુના સિંહાસન ઉપર કેવી રીતે બીરાજીને વિશ્વનું માર્ગદર્શન કરશે ?

સ્વામીજીનું આ ધ્યાન તેમના વર્ષોની સાધના, તપસ્યા અને દેશભક્તિનું ચરમ ઉત્કર્ષ હતું. જ્યાં સંપૂર્ણ ભારતવર્ષનું હૃદય તેમના હૃદયમાં મળી ગયું. પોતાની ધ્યાનાવસ્થામાં તેમણે વૈદિક ઋષિ, મહાકાવ્યોના રચનાકાર, ભગવાન શ્રી રામ, ભગવાન શ્રી કૃષ્ણ, બુદ્ધ, શંકરાચાર્ય તથા અન્ય એવા ધાર્મિક કવિઓના દર્શન કર્યા. જેમના માટે ભારત એક ધરતી નહીં, સ્વતંત્રતા, સત્ય, પ્રેમ તથા આનંદની પ્રતિમૂર્તિ હતું.

ધ્યાનમાં સમાધાન મળ્યું :

તે વિશાળ, પાવન, શિલાખંડ પર ધ્યાનની સ્થિતિમાં સ્વામી વિવેકાનંદે યમના નચિકેતાને ‘ઊઠો —જાગો’ શબ્દોથી આહ્વાન કર્યું. જાંબુવંતે હનુમાનને પોતાની

શક્તિ ઓળખવા માટે આહ્વાન કર્યું તથા શ્રી કૃષ્ણ દ્વારા અર્જુનને નપુંસકતાનો ભાવ છોડીને ધર્મયુદ્ધ કરવા માટે લલકારતા જોયા. તે જ સમયથી સ્વામીજીનો મૂળ મંત્ર થઈ ગયો ‘ઊઠો—જાગો’ અર્થાત્ ‘મનુષ્યમાં રહેલી શક્તિ તેમજ વિશ્વાસને જાગ્રત કરવા પડશે.’ તેમને એ પણ સ્પષ્ટ થઈ ગયું કે આ મા દ્વારા સોંપવામાં આવેલું કાર્ય હતું. સ્વામીજીએ શ્રી રામચંદ્ર, ગૌતમ બુદ્ધ તથા સત્યવાદી હરિશ્ચંદ્રને પોતાનું રાજસિંહાસન, રાજપ્રસાદ વગેરે સુખ-સુવિધાઓ ત્યાગીને પોતાનું લક્ષ્ય મેળવવા જતા જોયા, અને સમજાયું કે ત્યાગ અને નિઃસ્વાર્થ સેવાભાવ જેવા મૂલ્યોએ ન તેમને મહાનતા અપાવી છે એટલે ભારતનો રાષ્ટ્રીય આદર્શ ‘ત્યાગ અને સેવા’ છે.

સ્વામી વિવેકાનંદ ધ્યાનની સ્થિતિમાં મહાત્મા બુદ્ધના જીવનની તે ઘટનાઓને જોઈ, જેનામાં તેમણે પૂર્વ તથા દક્ષિણ એશિયાઈ દેશોમાં ભારતીય વિજ્ઞાન, કલા, ભાષા, સાહિત્ય, પારિવારિક મૂલ્ય, ગુરુજનોનું સન્માન, કર્મ સિદ્ધાંત વગેરેને પ્રસારિત-પ્રચારિત કર્યું હતું.

માતૃભૂમિની સેવાનો સંકલ્પ કર્યો :

એકાએક સ્વામીજી પર દિવ્ય જ્યોતિ સ્ફૂરિત થઈ. તીવ્ર આનંદ વિભોર થઈને તેમણે સંકલ્પ કર્યો, શ્રી ગુરુદેવના આશીર્વાદથી આ મહાન કાર્યનો ભાર હું ગ્રહણ કરીશ.

ભારતના પરમુખાપેક્ષી બનીને બેસી રહેવાથી માત્ર સમય નષ્ટ થશે. હવે સમય આવી ગયો છે કે વેદોનો સંદેશ વિશ્વ સુધી પહોંચાડવા માટે, ભારતના લાખો પીડિતોના પ્રતિનિધિ બનીને વિશાળ મહાસાગરને પાર કરીને પશ્ચિમી દેશોની યાત્રા કરવી જોઈએ. ત્યાં પોતાના બુદ્ધિના બળ પર અર્થોપાર્જન કરીને સ્વદેશ આવશે. તથા શેષ જીવન માતૃભૂમિની ઉન્નતિ માટે લગાવી દઈશ.

સ્વામીજીએ અમેરિકાને અનંત સંભાવનાઓનાં રાષ્ટ્રના રૂપમાં જોયું. જ્યાં તે ભારતના પ્રાચીન આધ્યાત્મિક જ્ઞાનનું વિતરણ કરી બદલામાં વિજ્ઞાન અને યંત્રવિદ્યા ભારતમાં લઈ આવશે. તેનાથી એક બાજુ પશ્ચિમી લોકોના મનમાં પણ ભારતની પ્રતિષ્ઠા વધશે તો બીજી બાજુ ભારતીય લોકોનો આત્મવિશ્વાસ વધશે.

સ્વામીજીએ સંકલ્પ કર્યો, “ આપણે લોકો બધા દેશોમાં જઈને તેમના ઘડતર અને નિર્માણમાં વેદાંતની વિચારધારાથી પ્રેરિત સિદ્ધાંતોનો સંચાર કરીશું. આપણે પ્રત્યેક જાતિના લોકોના જીવનમાં સ્વદેશી હોય અથવા વિદેશી, પ્રવેશ કરવો જ પડશે.”

મા કન્યાકુમારીની તપસ્યાથી પાવન વિશાળ શિલાખંડ પર ધ્યાનમગ્ન સરળ પરિવ્રાજક સંન્યાસી, એક મહાન રાષ્ટ્ર નિર્માતા, એક કુશળ સંગઠક, એક ભવિષ્ય દ્રષ્ટા, એક ઋષિ તેમજ ભારતના સાંસ્કૃતિક દૂતના રૂપમાં પરિવર્તિત થઈ ગયા.

એક વાર સ્વામીજીએ પોતાના શિષ્યોને જણાવ્યું કે તે સમયે તેમણે સ્વયં ભારતનું ગૌરવપૂર્ણ ભવિષ્ય, દુઃખથી પરિપૂર્ણ વર્તમાન તથા આશાવાદી ભવિષ્યથી એકરૂપ બનાવીને સ્વયંને ‘ઘનીભૂત લઘુ ભારત’ અનુભવ કર્યો. સ્વામીજીએ પોતાના જીવનના ત્રણ ઉદ્દેશ્યોની પૂર્તિનો નિશ્ચય કર્યો. ૧. ભારતવાસીઓને જાગ્રત કરવા, ૨. ત્યાગ

અને સેવાના આધાર પર રાષ્ટ્રનો પુનરુદ્ધાર કરવો તથા ૩. પશ્ચિમમાં ધર્મ પ્રચારકના રૂપમાં જવું.

વિશ્વ ધર્મ મહાસંમેલનમાં જવાનું વાતાવરણ બન્યું

શિલાખંડથી પાછા તરીને સ્વામીજી કિનારા પર પહોંચ્યા, નવીન યાત્રા શરૂ કરી. કન્યાકુમારીથી તે રામાનંદ પહોંચ્યા. જ્યાં તે પ્રબુદ્ધ શાસક તેમજ તેમના મિત્ર ભાસ્કર સેતુપતિએ સ્વામીજીને શિકાગોમાં થવાના ધર્મ સંમેલનમાં સંમિલિત થવા માટે પ્રોત્સાહન આપ્યું તથા પૂર્ણ સહયોગનું આશ્વાસન આપ્યું.

ત્યાંથી ફ્રાંસ શાસિત પોંડિચેરી પહોંચવા પર અનેક શિક્ષિત યુવકો સ્વામીજીના અનુરાગી બની ગયા. અહીં એક દક્ષિણી કટ્ટર બ્રાહ્મણ વિદ્વાનની સાથે “ હિંદુ ધર્મ તેમજ સંસ્કાર “ વિષય ઉપર વાદ-વિવાદ થયો. સ્વામીજીના

ઉન્નતિશીલ વિચારો ઉપર તે કોપિત થઈને ગાળોનો વરસાદ કરવા લાગ્યો, ત્યારે સ્વામીજીએ ઉપસ્થિત શિક્ષિત યુવકોને કહ્યું, ‘ ધર્મના નામથી પ્રચલિત આચાર-વ્યવહારની પરીક્ષા કરવાનું દાવિત્વ આજથી શિક્ષિત

યુવકોના ખભા પર છે, તમે જોયું કે જો પરંપરાગત આચાર, નિયમ, સમાજના વિકાસ તેમજ વિશુદ્ધ જ્ઞાન પ્રાપ્તિમાં બાધક બને તો તેમનો પરિત્યાગ કરી દે તો સારું છે.”

શ્રી મન્મથનાથ ભટ્ટાચાર્ય પોંડિચેરી આવ્યા છે. જાણીને સ્વામીજીએ તેમને મળીને કહ્યું, ‘ દક્ષિણના ભોજન ખાઈને હું કંટાળી ગયો છું એટલે બંગાળનું ભોજન પામવાની ઈચ્છાથી તમારો મહેમાન બન્યો છું. મન્મથ બાબુ સ્વામીજીનો સાથ પામીને આનંદિત થઈ થોડાક દિવસ કામ સમાપ્ત કરીને તેમણે સ્વામીજીનો સાથ લઈને મદ્રાસની યાત્રા કરી.

નાસ્તિક બન્યો આસ્તિક :

મદ્રાસમાં સ્વામીજી પાસે ધર્મ સાહિત્યની ચર્ચા કરવા માટે વિશ્વવિદ્યાલયના વિદ્યાર્થી તેમજ અધ્યાપક ગણ

આવવા લાગ્યા. તેમની પ્રતિભાથી પ્રભાવિત થઈને ઘણા યુવકો તેમના શિષ્યો બની ગયા. આ જોઈ સાંભળીને મદ્રાસના ઈસાઈ મહાવિદ્યાલયના વિજ્ઞાનના અધ્યાપક તેમજ સુપ્રસિદ્ધ નાસ્તિક શ્રી સિંગરાવેલુ મુદ્દાલિયરે સ્વામીજીની ઠેકડી ઉડાડતા તર્ક-યુદ્ધ માટે તેમને આહ્વાન કર્યું. થોડા સમયમાં નિરુત્તર થતાં મુદ્દાલિયરની નાસ્તિકતા લુપ્ત થઈ ગઈ તથા તેમણે સ્વામીજીનું શિષ્યત્વ ગ્રહણ કરી લીધું. તેમણે જ પછી નવસ્થાપિત અંગ્રેજી માસિક ‘પ્રબુદ્ધ ભારત’ નું સંપાદકત્વ ગુરુદેવના આદેશથી ગ્રહણ કર્યું.

સ્વામીજીના થોડાક મદ્રાસી શિષ્યોએ તેમને હિંદુ ધર્મના પ્રતિનિધિના રૂપમાં અમેરિકા મોકલવાનો સંકલ્પ કરી પાંચ સો રૂપિયા એકત્રિત કર્યા અને સ્વામીજીને સમર્પણ કર્યા. સ્વામીજીએ કહ્યું, ‘જગન્માતાની ઈચ્છા થશે ત્યારે તે સ્વયં મને ત્યાં મોકલી દેશે. આ ધન તમે દરિદ્રનારાયણની સેવામાં લગાવી દો. એટલે શિષ્યોએ ગુરુની આજ્ઞાનું પાલન કર્યું.’

હૈદરાબાદના સંભ્રાંત, શિક્ષિત સમાજનું સ્નેહ નિમંત્રણ પામીને જ્યારે સ્વામીજી ત્યાં પહોંચ્યા તો રાજા-મહારાજા, ઉચ્ચાધિકારી, નગરના શ્રેષ્ઠ માણસો સ્વાગતાર્થ પ્રતીક્ષામાં ઊભા હતા. સંકોચથી એક બાજુ આ દંડ કમંલડહારી, અદ્ભુત કાંતિયુક્ત તરુણ સંન્યાસીને જોઈને જનતા જય-જયકાર કરી ઊઠી.

હિંદુ ધર્મની પ્રતિ શ્રદ્ધાળુ નવાબ બહાદુરે સાદર અભ્યર્થના પછી તેમની સાથે ધર્મ ચર્ચા કરી. સ્વામીજીએ હિંદુ —ઈસ્લામ અમે ઈસાઈ ધર્મોના મૂળ સૂત્રોનો ઉલ્લેખ કરી તેમની સમન્વયભૂમિ સ્પષ્ટ કરી. નવાબ બહાદુરે પ્રસન્ન થઈને તેમની પાશ્ચાત્ય યાત્રાના હેતુ એક હજાર રૂપિયા ભેટ કર્યા. સ્વામીજીએ નમ્રતાથી અસ્વીકાર કરતા કહ્યું, ‘હજુ સમય નથી આવ્યો ; જરૂર હશે ત્યારે તમને સૂચન કરીશ.’ સ્થાનીય શિક્ષિત સમુદાયના આગ્રહ પર સ્વામીજીએ મહબુબ મહાવિદ્યાલયમાં એક હજાર શ્રોતાઓની સામે ‘પાશ્ચાત્ય દેશને માટે મારો સંદેશ’ વિષય ઉપર રોચક તેમજ યુક્તિપૂર્ણ વ્યાખ્યાન આપ્યું.

ત્યાંથી સ્વામીજી મદ્રાસ આવ્યા. સ્વામીજીએ પોતાના ભક્ત તેમજ શિષ્યોને તેમણે શિકાગો ધર્મસભામાં મોકલવા માટે પ્રયત્નશીલ જોયા, તો શિષ્ય આલાસિંગા પેરુમલને

કહ્યું, “ જો માની ઈચ્છા છે તો મારે અમેરિકા જવું પડશે. પરંતુ માત્ર રાજા મહારાજાઓથી જ સહાયતા ન લઈને જન સાધારણથી ભિક્ષા લઈને ધન સંગ્રહ કરો.” ગુરુદેવની આજ્ઞા શિરોધાર્ય કરી શિષ્ય દરવાજે દરવાજે ભિક્ષા માગવા લાગ્યા.

આદેશ માતાનો :

એક દિવસ સ્વામીજીએ સ્વપ્નમાં જોયું શ્રી રામકૃષ્ણ દેવ દિવ્ય દેહ ધારણ કરી સમુદ્ર તટેથી વિસ્તીર્ણ મહાસાગર ઉપર પશ્ચિમ દિશાની બાજુ પગે ચાલીને જઈ રહ્યા છે અને તેમની પાછળ પાછળ આવવાનો સંકેત થઈ રહ્યો છે. તેનાથી સ્વામીજીની દુઃખિયા, સંકોચ બધા દૂર થઈ ગયા અને તે અમેરિકા જવા માટે તૈયાર થઈ ગયા. એકાએક તેમને યાદ આવ્યું કે શ્રી માતાજી (શ્રી શારદા દેવી) નો આદેશ લીધા વિના સુદૂર વિદેશ જવું ઉચિત નથી. સ્વામીજીએ વિસ્તારપૂર્વક પોતાનો સંકલ્પ બતાવી અનુમતિ પ્રાપ્ત હેતુ માતાજીને પત્ર લખ્યો.

પ્રિય પુત્ર નરેન્દ્રનાથનો તે પત્ર પ્રાપ્ત કરીને શ્રી શારદા માતા વ્યાકુળ થઈ ઊઠ્યા કે સંસારથી અનભિજ્ઞ બાળકને કેવી રીતે અનુમતિ આપું. પરંતુ શ્રી રામકૃષ્ણ દેવના સાંકેતિક આદેશથી માએ અનુમતિ આપી દીધી. શ્રી માતાજીનો અનુમતિ પત્ર પ્રાપ્ત કરી સ્વામીજી આનંદ વિભોર થઈ નાચવા લાગ્યા. ત્યાર પછી પ્રતીક્ષા કરી રહેલા શિષ્ય તેમજ ભક્તગણની પાસે પહોંચીને આ શુભ સંદેશ આપ્યો ‘દયામયી માએ આશીર્વાદ આપી દીધા છે, હવે હું અમેરિકા જવા માટે તૈયાર છું.’ આનંદ તેમજ ઉત્સાહથી શિષ્યો વ્યવસ્થામાં લાગી ગયા.

તે સમયે ખેતડી રાજ્યના સચિવ શ્રી જગમોહનલાલે આવીને શુભસંદેશ આપ્યો, ‘તમારા આશીર્વાદથી મહારાજા અજીતસિંહને પુત્રરત્નની પ્રાપ્તિ થઈ છે. એટલે તમે અન્નપ્રાશન સંસ્કારમાં ભાવી ઉત્તરાધિકારીને આશીર્વાદ આપવા પધારો.’ મુંશીજીના વિશેષ આગ્રહ અને અમેરિકા પ્રવાસ માટે સારી વ્યવસ્થા ખેતડી નરેશ દ્વારા કરવા દેવાની પ્રાર્થનાનો સ્વીકાર કરીને સ્વામીજીએ ખેતડી યાત્રા માટે મદ્રાસના શિષ્યગણથી વિદાય લીધી. આ દ્રશ્ય ખૂબ જ મર્મસ્પર્શી હતું.

નર્તકીની ક્ષમા માગી :

સ્વામીજીને પોતાની વચ્ચે પામીને મહારાજા અજીતસિંહ આનંદવિભોર થઈ ઊઠ્યા. તેમના અનુરોધ ઉપર સ્વામીજીએ સ્થાયી રૂપથી ‘વિવેકાનંદ’ નામ ગ્રહણ કરી લીધું. એક દિવસ રાજમહેલના પ્રાંગણમાં મહારાજાએ રાજનર્તકીના સંગીતનો કાર્યક્રમ રાખ્યો. જેમાં સ્વામીજી પણ આમંત્રિત હતા. સંન્યાસ ધર્મની માર્ગદર્શિ અનુરૂપ સ્વામીજીએ તેમાં ઉપસ્થિત ન થવા માટે ક્ષમા માંગી લીધી. નર્તકી ભાવુક હતી તથા સ્વામીજીનો સાક્ષાત્કાર તેમજ આશીર્વાદ મેળવવા માંગતી હતી. તેમના ન આવવાની વાત સાંભળી સંતકવિ સુરદાસનું આ ભજન કરુણ સ્વરમાં ગાવા લાગી.

પ્રભુ મારા અવગુણ ચિત્તે ના ધરો,
સમદરસિ છે નામ તમારા, ચાહે તો પાર ઉતારો
એક લોહું પૂજામાં રાખી, એક ઘર બધિક પરો
પારસ ગુણ અવગુણ ચિત્ત વત નથી કંચન કરત પારો
એક નદી એક કહેવત મૈલો જ પાણી ભરો
જ્યારે બંને મળી એક બરણી ભરીએ, સુરસરી નામ પરો
એક માયા એક બ્રહ્મ કહેવત સૂર સ્વમ જગરો
હવે તો બેર મોહિ પાર ઉતારો, નહિ પન જાત ટરો
ભજન સાંભળી સ્વામીજી ભાવ-વિહ્વળ થઈ ઊઠ્યા,
એમણે વિચાર્યું સમાજની નજરમાં પતિત આ મહિલાએ
તેમને મહાન શિક્ષા પ્રદાન કરી છે કે ઈશ્વરની સમક્ષ બધા
સમાન છે. સંન્યાસીની નજરમાં પ્રાણીમાત્ર બ્રહ્મવત છે.

સ્વામીજી પગથિયાંથી ઉતરી સભામાં આવ્યા અને આંસુ પુરિત આંખોથી નર્તકીને કહ્યું, “ મા મારી ભૂલ થઈ છે, તમારા ભજને મારી ચેતનાને જગાડી દીધી “ અને આશીર્વાદ લઈને ચાલ્યા ગયા.

ખેતડી નરેશના અંગત સચિવની સાથે સ્વામીજી મુંબઈ પહોંચ્યા. ધર્મસભામાં વ્યાખ્યાન માટે મહારાજાએ ઘેરા રંગનું રેશમી વસ્ત્ર તેમજ રેશમી પાઘડી તથા રસ્તાના ખર્ચ માટે યથેષ્ટ પૈસાની વ્યવસ્થા કરી દીધી. આ બધાથી વધારે પેનિનૂસુલર જલયાનના પ્રથમ શ્રેણીની ટીકીટ પણ આરક્ષિત કરી દીધી.

જલયાનનું પ્રસ્થાન દિવસ ૩૧ મે ઈ.સ. ૧૮૯૩માં હતું. :

સ્વામીજીએ સંપૂર્ણ દેશને જ મહાન તીર્થ માનીને

પોતાનો તીર્થાટન કાર્યક્રમ સંપન્ન કર્યો. ઘણી સમ-વિષમ પરિસ્થિતિઓમાં કટુ આલોચનાઓનો પણ સામનો કરવો પડ્યો. રાજા-મહારાજા, તેમના દીવાન, સભાસદ વગેરે જાણીતી-માનીતી વ્યક્તિઓના આતિથ્ય સ્વીકાર કરવાનું કારણ બતાવતા સ્વામીજીએ કહ્યું, “ દેશનો ૨૦ % ભાગ રાજાઓને આધીન હતો. તેમને અનેક રાજકીય તેમજ પ્રશાસકીય ઉત્તરદાયિત્વ પ્રતિ જાગરુક કરવાનું આવશ્યક હતું. જેનાથી તેમના રાજ્યોમાં ધર્મનુસાર સુધારા તેમજ પ્રજાનું શિક્ષણ કાર્ય સંપન્ન થઈ શકે તથા તે સુપાત્રને દાન દેવાની દ્રષ્ટિ વિકસિત કરી શકે. વસ્તુતઃ એક રાજાને સન્માર્ગમાં પ્રેરિત કરવા ૧૦,૦૦૦ લોકોના કલ્યાણ કરવા સમાન છે.

સર્વસાધારણ નવી દ્રષ્ટિ મળી :

ભારતના ખેડૂત સૈનિક, લુહાર, માછીમાર વગેરેથી સ્વામીજીને એક નવો વિવેક પ્રાપ્ત થયો. તેમને આભાસ થયો કે ભારતભૂમિ, વેદાંત દ્વારા પ્રતિપાદિત સિદ્ધાંતોના જન-જનમાં વ્યાવહારિક તથા સાંસ્કૃતિક રૂપે પ્રવાહિત કરવા માટે એક ઉત્તમ પ્રયોગશાળા છે. તેમણે ઉપનિષદના મૂળમંત્ર ‘ઈશાવાસ્ય ઈદમ્ સર્વમ્’ (‘ઈશ્વર સમસ્ત સૃષ્ટિમાં વિદ્યામાન છે.’) ની ગુંજનો અનુભવ કર્યો. તેમણે ભારતને એક પુણ્યભૂમિના રૂપમાં જોયું. જ્યાં વિદેશી પ્રભુસત્તા તથા ધનધોર નિર્ધનતા નીચે, ભારતવાસીઓના આદર્શ-જીવને તેમને આશ્ચર્યચકિત કરી દીધા.

સ્વામીજીએ કહ્યું, ‘તમે અહીં ભણતા આવ્યા છો કે પોતાના માતા-પિતાને ઈશ્વર સમાન સમજો, પરંતુ હું કહું છું કે ગરીબ, રોગી, અભણ, મૂર્ખ ભારતવાસી જ તમારો ઈશ્વર છે. તેમની સેવા કરવી એ જ સૌથી મોટો ધર્મ છે.

ત્રણ મહત્વપૂર્ણ તત્વ :

આ સંદર્ભમાં પોતાનું પુસ્તક ‘ધ માસ્ટર એઝ આઈ સો હિમ’ માં ભગિની નિવેદિતાએ લખ્યું છે ‘ સ્વામીજીના જીવનમાં પ્રભાવિત કરાવનારા ત્રણ મહત્વપૂર્ણ તત્વ હતા. પહેલું તેમનું અંગ્રેજી તથા સંસ્કૃત સાહિત્યનું જ્ઞાન, બીજું તેમના ગુરુનું વિશાળ વ્યક્તિત્વ, ત્રીજું તેમનું ભારત તથા ભારતવાસીઓના સંબંધમાં પ્રત્યક્ષ વ્યક્તિગત જ્ઞાન.

૩૬ મો રાષ્ટ્રીય રમતોત્સવ ૨૦૨૨

ભારતની ઓળખ એટલે રાજ્યોનો સમૂહ (Union of state) અને તેમાં વિવિધતામાં એકતા (Unity in diversity) આગવી ઓળખ છે. ભારતનાં વિવિધ રાજ્યોનાં ભારતીય રમતવીરોને રમતમાં આગળ વધારવા તેમજ રમતગમત ક્ષેત્રે કારકિર્દી સ્વરૂપે આગળ વધવાની પ્રેરણા પૂરી પાડવાના ઉદ્દેશ સાથે ૧૯૪૦માં રાષ્ટ્રીય રમતોત્સવની શરૂઆત થઈ હતી. ૧૯૨૦ની

આસપાસ ઓલિમ્પિક યજ્ઞવળ બાદ રાષ્ટ્રમાં ઓલિમ્પિક રમતોમાં ભાગ લેવા અને પ્રોત્સાહન આપવા માટે ભારતમાં રાષ્ટ્રીય રમતો વિશે વિચારવામાં આવ્યું. સૌ પ્રથમ વખત અવિભાજિત પંજાબનાં લાહોરમાં રાષ્ટ્રીય રમતોત્સવ યોજીને રાષ્ટ્રીય ઓલિમ્પિક રમતની શરૂઆત કરવામાં આવી અને ૧૯૪૦થી તેને રાષ્ટ્રીય રમતોત્સવ નામ આપવામાં આવ્યું ત્યારબાદ દર ૨ વર્ષે રાષ્ટ્રીય

રમતોત્સવ યોજવામાં આવે છે , પરંતુ ઓલિમ્પિક અને એશિયન ગેમ્સ યોજવાની હોય તે વર્ષ દરમિયાન તેનું આયોજન કરવામાં આવતું નથી. ભારતીય ઓલિમ્પિક સંઘ દ્વારા રમતોત્સવના નિયમો નક્કી કરવામાં આવે છે. ભારતનાં અલગ-અલગ રાજ્યોમાં આ રમતોત્સવનું આયોજન

કરવામાં આવે છે અને આ વખતે ૭ વર્ષના લાંબા ગાળા બાદ યોજાયેલ ૩૬ રાષ્ટ્રીય રમતોની યજમાનીની તક પ્રથમવાર ગુજરાતને મળી હતી તે આપણા સૌ માટે ગૌરવની વાત છે.

આ રાષ્ટ્રીય રમતોત્સવ ૨૭ સપ્ટેમ્બર ૨૦૨૨થી ૧૨ ઓક્ટોબર ૨૦૨૨ દરમિયાન ગુજરાત રાજ્યનાં ૬ અલગ અલગ શહેરો અમદાવાદ, વડોદરા, રાજકોટ, સુરત, ભાવનગર અને ગાંધીનગરનાં ૧૭ સ્થળોએ યોજાયેલ

હતો . ગુજરાતમાં પ્રથમવાર યોજાયેલ ૩૬માં રાષ્ટ્રીય રમતોત્સવમાં ૩૬ જેટલી અલગ-અલગ પ્રકારની રમતો રમાઈ હતી જેમાં દેશના ૩૬ રાજ્યો અને કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોના લગભગ ૮૦૦૦ જેટલા ખેલાડીઓએ ભાગ લીધો હતો.

૨૭ સપ્ટેમ્બર ૨૦૨૨ના રોજ અમદાવાદના નરેન્દ્ર મોદી

સ્ટેડિયમ ખાતે દોઢ લાખ જેટલા રમતપ્રેમીઓ અને પ્રતિષ્ઠિત ખેલાડીઓની હાજરીમાં ૩૬માં રાષ્ટ્રીય રમતોત્સવનો ઉદ્ઘાટન સમારોહ યોજાયો જેમાં ઓલિમ્પિક ગોલ્ડ મેડાલિસ્ટ નીરજ ચોપરા અને બેડમિન્ટન સ્ટાર પી.વી. સિંધુ પણ હાજર રહ્યા હતા.

આ વખતના ૩૬માં રાષ્ટ્રીય રમતોત્સવનો સત્તાવાર માસ્કોટ (Mascot) "સાવજ" છે. સાવજ એ ગુજરાતના ગીર એશિયાટિક સિંહનું પ્રતિનિધિત્વ બતાવે છે અને

ગુજરાતનું ગૌરવ છે.
— Gujarat pride જો કોઈ વ્યક્તિની કલ્પનાની દ્રષ્ટિએ જોઈએ તો સિંહનો સાંકેતિક અર્થ મુખ્યત્વે તાકાત અને શૌર્ય સાથે સંબંધિત છે.

ગોલ્ડ મેડલ જીતી, યોગાસનમાં ગોલ્ડ મેળવનાર પ્રથમ એથલેટબની ગઈ અને યોગાસન પણ એ રમતો માનો એક ભાગ છે જે આ વર્ષે રાષ્ટ્રીય રમતોત્સવમાં પ્રથમ વખત રમાઈ

માસ્કોટનું રેખાચિત્ર સ્પોર્ટ્સમેનના આત્મવિશ્વાસ, ઉત્સાહ, પ્રેરણાની મજબૂત ભાવના, સફળ થવાની આંતરિક ઈચ્છા, ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવાની મજબૂત ભાવના સ્પોર્ટ્સમેન સ્પિરિટ જેવા લક્ષણોને સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે.

આ વખતનું રાષ્ટ્રીય રમતોત્સવનું માસ્કોટ ભારતીય વારસાના સંકલનનું નિરૂપણ કરે છે અને ઝડપથી વિકસતા ભારતને ફરીથી વૈશ્વિક નેતૃત્વના વિચારને પ્રતિબિંબિત કરે છે. તે વિકાસ અને અર્થતંત્રના ક્ષેત્રમાં ગુજરાતની સફળતાની હરણફાળ પર ભાર મૂકે છે.

આ રાષ્ટ્રીય રમતોત્સવમાં ગુજરાત દ્વારા અલગ-અલગ ૧૭ જેટલી રમતોમાં રમતવીરો દ્વારા કુલ ૪૯ મેડલ મેળવેલ છે. જેમાં ૧૩-ગોલ્ડ, ૧૫-સિલ્વર, ૨૧-બ્રોન્ઝ મેડલનો સમાવેશ થાય છે. જ્યારે ગયા વર્ષે કેરાલા ખાતે યોજાયેલ ૩૫મા રાષ્ટ્રીય રમતોત્સવમાં ગુજરાત દ્વારા ૨૦ મેડલ મેળવેલ જેમાં ૧૦ ગોલ્ડ, ૪ સિલ્વર અને ૬ બ્રોન્ઝ મેડલ હતા, તે જોતાં એમ કહી શકાય કે ગયા વખતની સરખામણીએ આ વખતે ગુજરાતનું પ્રદર્શન ઉત્કૃષ્ટ રહ્યું. તેમજ કેટલાક ખેલાડીઓએ નવા રેકોર્ડ પણ બનાવ્યા હતા. જેમ કે, માના પટેલે એકવાટિક્સમાં ૨૦૦ મી બેકસ્ટ્રોક, ૧૦૦ મી બેકસ્ટ્રોક, ૫૦મી. બેકસ્ટ્રોક, ૫૦મી. ફ્રી સ્ટાઈલ તેમજ એકવાટિક્સ ફાઈનલ ૫૦મી. બેકસ્ટ્રોક એમ અલગ-અલગ કેટેગરીમાં ૫ નવા રેકોર્ડ્સ બનાવ્યા હતા. તેમજ એર રાઈફલ વિમેન ૧૦ મી.માં તિલોત્તમા સેને નવો રેકોર્ડ બનાવ્યો હતો. એ જ રીતે એથલેટિક્સમાં પણ અલગ-અલગ કેટેગરીમાં ચાર મહિલા અને આઠ પુરુષોએ નવા રેકોર્ડ બનાવ્યા હતા. ગુજરાતની પૂજા પટેલે યોગાસનમાં

હતી.

૩૬મા રાષ્ટ્રીય રમતોત્સવનો સમાપન સમારોહ ૧૨ ઓક્ટોબર ૨૦૨૨ના રોજ સુરતના ઈન્ડોર સ્ટેડિયમમાં રંગારંગ કાર્યક્રમ સાથે યોજાયો અને ૭૭મી નેશનલ ગેમ્સ ગોવામાં યોજનાર હોવાથી ગોવાના રમતમંત્રી ગોવિંદ ગૌડેને ગેમ્સનો ફ્લેગ સોંપવામાં આવ્યો.

કેરળના સાજન પ્રકાશ અને કર્ણાટકના હાશિકા રામચંદ્રને બેસ્ટ મેન્સ તથા વિમેન્સ એથલેટનો એવોર્ડ એનાયત કરવામાં આવ્યો. સાજને ૫ ગોલ્ડ સહિત ૮ તથા ૧૪ વર્ષીય રશિકાએ નેશનલ ગેમ્સની ડેબ્યુ ઈવેન્ટમાં ૬ ગોલ્ડ મેડલ જીત્યા હતા અને તે સાથે તે બેસ્ટ એથલેટબનનાર કર્ણાટકની પ્રથમ એથલેટબની.

રમતોત્સવનો મૂળ હેતુ જીવનના તમામ ક્ષેત્રોની વ્યક્તિઓમાં રમતગમતની સંસ્કૃતિ કેળવવાનો અને તંદુરસ્ત સમાજના નિર્માણમાં રમતગમતના મૂલ્ય સાથે સ્પોર્ટ્સમેન સ્પિરિટ, ખેલદિલીની ભાવના વિશે શિક્ષિત કરવાનો છે. છેલ્લા ૨૫ વર્ષોમાં, રાજ્યએ વિશ્વ-સ્તરીય સ્પોર્ટ્સ ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર વિકસાવ્યું છે જે ભારતને રમતગમત ક્ષેત્રે આગવું સ્થાન (Ideal Destination) આપવામાં ઉપયોગી થશે.

સરદારધામ મેગેઝિનના વાચકો જોગ

સરદારધામ ઈ મેગેઝિનના વાચકોએ
મેગેઝિન અંગેના પોતાના પ્રતિભાવો
magazine.sardardham@gmail.com
ઉપર મોકલવા વિનંતી.

રોજર ફેડરર

રોજર ફેડરર વ્યવસાયિક સ્વીસ ટેનિસ ખેલાડી છે, જે સળંગ ૨૩૭ અઠવાડિયા સુધી એટીપી (ATP) માં પ્રથમ ક્રમે રહેવાનો વિક્રમ ધરાવે છે. ૮ જાન્યુઆરી ૨૦૧૧ના રોજ એસોસિયેશન ઓફ ટેનિસ પ્રોફેશનલ્સ (એટીપી (ATP))એ તેમને બીજો ક્રમ આપ્યો છે. ફેડરર મેન્સમાં ૧૬ સિંગલ ગ્રાન્ડ સ્લેમ બિરુદ જીતવાનો વિક્રમ ધરાવે છે. તેણે કેરિયર ગ્રાન્ડ સ્લેમ મેળવનારા સાત મહાન ટેનિસ ખેલાડીઓ અને ત્રણ જુદી-જુદી સપાટી (માટી, ઘાસ અને સખત સપાટી) પર બિરુદ જીતનારા ત્રણમાંના એક (આન્દ્રે અગાસી અને રફેલ નાદાલ)માં સ્થાન મેળવ્યું છે. ઘણા રમત વિશ્લેષકો, ટેનિસ વિવેચકો, ભૂતપૂર્વ અને વર્તમાન ખેલાડીઓ ફેડરરને ટેનિસનો અત્યાર સુધીનો સૌથી મહાનતમ ખેલાડી માને છે.

ફેડરર ૨૨ કેરિયર ગ્રાન્ડ સ્લેમમાં રમ્યો છે, તેમાં તે સળંગ દસ ફાઈનલમાં રમ્યો છે અને ૨૦૦૫ની વિમ્બલ્ડન ચેમ્પિયનશિપથી ૨૦૧૦ની ઓસ્ટ્રેલિયન ઓપન સુધીના સાડા ચાર વર્ષમાં તે ૧૮માંથી ૧૮ ફાઈનલમાં પ્રવેશ્યો છે, તેમાં ૨૦૦૮ની ઓસ્ટ્રેલિયન ઓપનમાં જ તે ફાઈનલમાં પ્રવેશ્યો ન હતો. તે સળંગ ૨૩ ગ્રાન્ડ સ્લેમ ટુર્નામેન્ટની સેમી ફાઈનલમાં પ્રવેશવાનો વિક્રમ ધરાવે છે, ૨૦૦૪ની વિમ્બલ્ડન ચેમ્પિયનશિપથી ૨૦૧૦ની ઓસ્ટ્રેલિયન ઓપન સુધીના સાડા પાંચ વર્ષના સમયગાળામાં તેણે આ સિદ્ધિ નોંધાવી છે. ૨૦૧૧ની ઓસ્ટ્રેલિયન ઓપનમાં તે

ક્વાર્ટર ફાઈનલમાં પહોંચ્યો ત્યારે તેણે સળંગ ૨૭ ક્વાર્ટર ફાઈનલમાં પહોંચવાના જામી કોન્સર્ના વિક્રમની બરોબરી કરી હતી.

ફેડરરે વિક્રમજનક ગણાય એવી પાંચ એટીપી (ATP) વર્લ્ડ ટુર ફાઈનલ્સ (ઈવાન લેન્ડલ અને પીટ સામ્પ્રાસની બરોબરી) જીતી છે અને ૧૭ એટીપી (ATP) માસ્ટર્સ શ્રેણી ટુર્નામેન્ટ્સ જીતી છે. તે આ ઉપરાંત તેના સહયોગી સ્ટિનસ્લાસ વાવરીકા સાથે ૨૦૦૮ની સમર ઓલિમ્પિક ગેમ્સમાં ડબલ્સમાં ઓલિમ્પિક સુવર્ણ ચંદ્રક પણ જીત્યો હતો. તે સળંગ ૮ વર્ષ (૨૦૦૩-૨૦૧૦) સુધી ટોચના બે ક્રમમાં જ રહ્યો છે.

ફેડરરે ટેનિસમાં મેળવેલી સફળતાના પગલે તેને સળંગ ૪ વર્ષ (૨૦૦૫-૨૦૦૮) સુધી લોરિયસ વર્લ્ડ સ્પોર્ટ્સમેન ઓફ ધ યરનો એવોર્ડ મળ્યો હતો. તેને ઘણી વખત ધ ફેડરર એક્સપ્રેસના ઉપનામથી, અથવા તો તેના સંક્ષિપ્ત ઉપનામ ફેડ એક્સપ્રેસ, મહાન સ્વીસ અથવા મહાન ખેલાડી તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે.

બાળપણ અને વ્યક્તિગત જીવન

ફેડરરનો જન્મ સ્વીસ નાગરિક રોબર્ટ ફેડરર અને દક્ષિણ આફ્રિકામાં જન્મેલી લિનેટીને ત્યાં ૮ ઓગસ્ટ ૧૯૮૧ના રોજ બાસેલ નજીક બિનિન્ગેન ખાતે થયો હતો. તે સ્વીસ અને દક્ષિણ આફ્રિકા બંનેનું નાગરિકત્વ ધરાવે છે. તેનો ઉછેર બાસેલ નજીક મ્યુકેન્સ્ટેઈન ખાતે થયો છે, આ વિસ્તાર

ફેન્ચ-જર્મન સરહદની નજીક છે અને ફેડરર સ્વીસ, જર્મન, ફેન્ચ અને અંગ્રેજી સારી રીતે બોલી શકે છે. તેનો ઉછેર રોમન કેથલિક તરીકે થયો છે અને તે ૨૦૦૬માં રોમમાં ઈન્ટરનેઝનલી બીએનએલ (BNL) ડી'ઇટાલિયા ટુર્નામેન્ટ દરમિયાન તે પોપ બેનેડિક્ટ ૧૬માને મળ્યો હતો. બધા પુરુષ સ્વીસ નાગરિકોની જેમ ફેડરરે સ્વીસ લશ્કરી દળની ફરજિયાત લશ્કરી સેવા આપવી પડી હતી. જોકે, ૨૦૦૩માં તે લાંબા સમયની પીઠની મુશ્કેલીના લીધે અનફિટ જાહેર થયો હતો અને તેના પરિણામે તે તેની “ફરજ” બજાવી શકે તેમ ન હતો.

લગ્ન અને કુટુંબ

ફેડરરે ભૂતપૂર્વ વિમેન્સ ટેનિસ એસોસિયેશન પ્લેયર મિકા વાવરીનેક સાથે લગ્ન કર્યા છે. તેઓ ૨૦૦૦માં સિડની ઓલિમ્પિક્સમાં સ્વિટ્ઝરલેન્ડ તરફથી રમતી વખતે મળ્યા હતા. વાવરીનેક ૨૦૦૨માં પગની ઈજાના લીધે નિવૃત્ત થઈ હતી અને તે ત્યારથી ફેડરરની પબ્લિક રિલેશન્સ મેનેજર તરીકે કામ કરતી હતી.

તેમણે ૧૧ એપ્રિલ ૨૦૦૮ના રોજ વેકેનહોફ વિલા (રિહેન મ્યુનિસિપાલિટી)માં નજીકના મિત્રો અને કુટુંબની હાજરીમાં લગ્ન કર્યા હતા. ૨૩ જુલાઈ ૨૦૦૮ના રોજ, મિકાએ જોડિયા બાળક (કન્યા) મિલા રોઝ અને ચાર્લીન રિવાને જન્મ આપ્યો હતો.

દયાળુ સ્વભાવ અને સેવાભાવી કાર્યો

ફેડરર તેના સેવાભાવી કાર્યોને ટેકો આપે છે. તેણે અસમર્થ લોકોને મદદ કરવા અને રમતને ટેકો આપવા માટે ૨૦૦૩માં રોજર ફેડરર ફાઉન્ડેશનની સ્થાપના કરી હતી. ૨૦૦૫માં તેણે યુએસ (US) ઓપન ચેમ્પિયનશિપમાં હરિકેન કેટરિનાનો ભોગ બનેલાઓને મદદ કરવા માટે તેના રેકેટની હરાજી કરી હતી. તેની ૨૦૦૬માં યુનિસેફના ગુડવિલ એમ્બેસેડર તરીકે નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. ૨૦૦૫માં ઈન્ડિયાના વેલ્સ ખાતે પેસિફિક લાઇફ ઓપનમાં ફેડરરે રાહત કાર્ય માટે એટીપી (ATP) ટુર અને ડબલ્યુટીએ (WTA) ટુરના કેટલાક ટોચના ખેલાડીઓને લઈને પ્રદર્શન મેચનું આયોજન કર્યું હતું. આ પ્રદર્શન

મેચમાંથી મળેલાં ભંડોળનો ઉપયોગ ૨૦૦૪માં હિન્દ મહાસાગરમાં આવેલા ભૂકંપના લીધે થયેલા સુનામીનો ભોગ બનેલાઓ પાછળ કરાયો હતો. તેણે આટલેથી ન અટકતા સુનામીનો સૌથી વધુ ભોગ બનેલા વિસ્તાર દક્ષિણ આફ્રિકા અને તામિલનાડુની પણ મુલાકાત લીધી હતી. તે એઈડ્ઝ (AIDS) માટેના જાગૃતિ કાર્યક્રમમાં યુનિસેફના જાહેર સંદેશોઓમાં પણ દેખાય છે. ૨૦૧૦માં હૈતીમાં આવેલા ભૂકંપનો ભોગ બનેલાઓની સહાય માટે ફેડરે રફેલ નાદાલ, નોવાક યોકોવિચ, એન્ડી રોડ્રીક, કિમ ક્લાઈસ્ટર્સ, સેરેના વિલિયમ્સ, લીટોન હ્યુઈટ અને સામ સ્ટોસુર સાથે હાથ મિલાવી ૨૦૧૦ની ઓસ્ટ્રેલિયન ઓપનની તૈયારીના અંતિમ દિવસે ખાસ ચેરિટી સ્પર્ધા યોજી હતી, જેનું નામ આપવામાં આવ્યું હતું હિટ્ફોર હૈતી, તેની બધી રકમ હૈતીના ભૂકંપ પીડિતોને ગઈ હતી. તેને વિશ્વ આર્થિક મંચની બેઠકમાં ૨૦૧૦ના યુવા વૈશ્વિક નેતા તરીકે નામાંકિત કરાયો હતો, તેનું નેતૃત્વ, સિદ્ધિઓ અને સમાજ અંગેના પ્રદાનને ધ્યાનમાં રાખીને તેને આ સન્માન આપવામાં આવ્યું હતું.

૨૦૧૦ની હિટ ફોર હૈતીની મેચની જેમ ફેડરે ૨૦૧૦-૨૦૧૧ના ક્રિવિન્સલેન્ડમાં આવેલા પૂરનો ભોગ બનેલા લોકો માટે ૧૬ જાન્યુઆરી ૨૦૧૧ના રોજની રેલી ફોર રીલીફમાં ભાગ લીધો હતો.

ટેનિસ કારકિર્દી

૧૯૯૮ પૂર્વે: જુનિયર ખેલાડી તરીકે

ફેડરની જુનિયર ખેલાડી તરીકેની કારકિર્દીમાં જોઈએ તો પ્રથમ સિંગલ્સ ટુર્નામેન્ટમાં ઈરાકલી લેબેડ્ઝને ૬-૪, ૬-૪] પરાજય થયો હતો અને ડબલ્સમાં તેણે ઓલિવર રોક્સ સાથે ટીમ બનાવી માઈકલ લોડ્રા અને એન્ડી રેમને ૬-૪, ૬-૪થી પરાજય આપ્યો હતો. વધારામાં ફેડર ૧૯૯૮માં ડેવિડ નેલ્બેન્ડિયન સામે ૩-૬, ૫-૭થી યુએસ (US) ઓપન જુનિયર ટુર્નામેન્ટની ફાઈનલમાં હારી ગયો

હતો. તેણે તેની કારકિર્દીમાં આઈટીએફ (ITF) જુનિયર સિંગલ્સ ટુર્નામેન્ટ જીતી હતી, તેમાં પ્રતિષ્ઠિત ઓરેન્જ બાઉલનો સમાવેશ થાય છે, તેમાં તેણે ફાઈનલમાં ગ્યુલેર્મો કોરિયાને ૭-૫, ૬-૩થી પરાજય આપ્યો હતો. જુનિયર વર્લ્ડ નંબર વન ખેલાડી તરીકે તેણે ૧૯૯૮નું વર્ષ પૂર્ણ કર્યું હતું.

રમવાની શૈલી

ફેડરની વૈવિધ્યતાને જીમી કોનર્સે ખૂબ જ ખૂબીથી વ્યાખ્યાયિત કરી છે: “વિશેષજ્ઞોના યુગમાં તમે માટીની કલે કોર્ટના એક્સપર્ટ સપાટીના વિશેષજ્ઞ છો, તમે ઘાસની સપાટીના વિશેષજ્ઞ છો, તમે સખત સપાટીના વિશેષજ્ઞ છો... અથવા તમે રોજર ફેડર છો”.

ફેડર બધા જ પ્રકારના કોર્ટનો ઓલરાઉન્ડર ખેલાડી છે, તે તેની રમવાની પ્રવાહી શૈલી અને શોટ મેકિંગ માટે

જાણીતો છે. ફેડર મુખ્યત્વે બેઝ લાઈનનો ખેલાડી છે, પરંતુ નેટની પાસે પણ તે તેટલું જ સારું રમે છે અને તેને આજે ટેનિસનો શ્રેષ્ઠ વોલિયર કહેવાય છે. તેની સ્મેશ એકદમ અસરકારક અને પ્રભાવી છે, જે આજના ટેનિસમાં ભાગ્યે જ જોવા

મળે છે. આ જ રીતની બેકહેન્ડ સ્મેશ, હાફ વોલી અને જમ્પ સ્મેશ (સ્લેમ ડક) જેવી સ્મેશ આજે ભાગ્યે જ કોઈ ફટકારી શકે છે. ડેવિડ ફોસ્ટર વોલેસે ફેડરની અપવાદરૂપ ઝડપ, પ્રવાહિતા અને તેના ફોરહેન્ડની તીવ્ર ઝડપને “અ ગ્રેટ લિક્વિડબ્લીપ” તરીકે વર્ણવી છે, જ્યારે જોન મેકેનરો ફેડરના ફોરહેન્ડને “વર્તમાન સમયનો મહાન શોટ” કહે છે. ફેડર સિંગલ હેન્ડેડ બેકહેન્ડ રમે છે જે તેને જબરજસ્ત વૈવિધ્યતા આપે છે. તે સ્લાઈસનો ઉપયોગ પ્રસંગોપાત ધોરણે હરીફને નેટ સમક્ષ લલચાવવા કરે છે અને પાસ કરે છે. ફેડર ટોપ સ્પિન વિનર્સ પણ ફટકારી શકે છે અને તેની પાસે અતુલનીય કહી શકાય તેવો ‘ફ્લિક’ બેકહેન્ડ છે, જેમાં તે કાંડા દ્વારા ઝડપ સર્જે છે, તે સામાન્ય રીતે નેટમાં

હરીફને પસાર કરી જાય છે. તેની સર્વિસ સમજવી મુશ્કેલ છે, કારણ કે તે હંમેશાં એક સમાન ધોરણે બોલ ટોસ કરે છે, પછી તે ભલેને ગમે તે પ્રકારની સર્વિસ ફટકારતો હોય અને ગમે ત્યાં ફટકારવાનો ઈરાદો ધરાવતો હોય અને તેની પીઠને તે મોશન દરમિયાન તેના હરીફ તરફ રાખે છે. તે મેચ દરમિયાન મોટી સર્વિસ ફટકારી ચાવીરૂપ પોઈન્ટ મેળવવા પણ સમર્થ છે. તેની પ્રથમ સર્વિસ તો સામાન્ય રીતે પ્રતિ કલાક ૨૦૦ કિલોમીટરની ઝડપે આવતી હોય છે, પણ તે પ્રતિ કલાક ૨૨૦ કિલોમીટર (પ્રતિ કલાક ૧૩૭ માઈલ)ની ઝડપે પણ સર્વિસ કરવા સમર્થ છે. ફેડરરની સર્વ અને વોલિંગ પર નિપુણતા હતી, તે તેનો ઉપયોગ મુખ્યત્વે કારકિર્દીના પ્રારંભમાં કરતો હતો. બેઝલાઈન પરથી હાફ-વોલીમાં તેમની નિપુણતાએ તેમને એકદમ બેઝલાઈન પરથી રમવા સમર્થ બનાવ્યો, તેના લીધે તે બોલ ટપ્પો પડીને ઉછળે ત્યારે ઝડપથી સમજી (પછી બોલ ગમે તેટલો ડીપ કેમ ન હોય) શકતો હતો. તેના કારણે તેમના હરીફોને તેમના શોટનો જવાબ આપવાનો સમય જ મળતો ન હતો. તાજેતરમાં ફેડરરે તેની રમતમાં ડ્રોપ શોટનો ઉમેરો કર્યો છે અને તે તેનો ઉપયોગ બંને બાજુએ અત્યંત ખૂબીથી કરે છે. તે બે પગ વચ્ચેથી શોટ પણ સારી રીતે મારી શકે છે, આ શોટને ‘ટૂવીનર’ કહેવાય છે. તે ૨૦૦૮ની યુએસ (US) ઓપનની નોવાક જોકોવિક સામેની સેમી ફાઈનલમાં જોવા મળ્યો હતો, જેના લીધે તેને મેચ પોઈન્ટ મળ્યો હતો. તેણે તાજેતરમાં ચિપ્સ એન્ડ ચાર્જ ઉમેર્યા છે, જેના મિશ્ર પરિણામ મળ્યા છે.

રોજર ફેડરર ૨૦૦૭માં ચારેય ગ્રાન્ડ સ્લેમની ફાઈનલમાં પહોંચ્યા હતા અને તેમાંથી ત્રણ જીતી હતી. ફેડરરે ઓસ્ટ્રેલિયન ઓપનની ફાઈનલમાં ફર્નાન્ડો ગોન્ઝાલેઝને ૭-૬(૨), ૬-૪, ૬-૪થી હરાવ્યો હતો. વિમ્બલ્ડન ચેમ્પિયનશિપની ફાઈનલમાં રફેલ નાદાલને બીજી વખત ૭-૬(૭), ૪-૬, ૭-૬(૩), ૨-૬, ૬-૨થી હરાવ્યો હતો અને યુએસ (US) ઓપનની ફાઈનલમાં નોવાક યોકોવિચ સામે ૭-૬(૪), ૭-૬(૨), ૬-૪થી વિજય મેળવ્યો હતો. ફેડરર ફ્રેન્ચ ઓપનની ફાઈનલમાં નાદાલ સામે ૬-૩, ૪-૬, ૬-૩, ૬-૪થી હારી ગયો હતો. ફેડરરે પાંચ એટીપી માસ્ટર્સ શ્રેણી ૧૦૦૦ ફાઈનલ્સમાં

પ્રવેશ કર્યો હતો, પરંતુ તે ફક્ત હેમ્બર્ગ અને મેડ્રિડમાં જ વિજયી બન્યો હતો. ફેડરરે દુબઈમાં એક ૫૦૦ શ્રેણી અને વર્ષાત ચેમ્પિયનશિપ જીતી હતી.

ફેડરર ૨૦૦૮માં એક જ ગ્રાન્ડ સ્લેમ બિરુદ જીતી શક્યો હતો, આ બિરુદ તેણે યુએસ (US) ઓપનના સ્વરૂપમાં બ્રિટનના એન્ડી મૂર્ફને ૬-૨, ૭-૫, ૬-૨થી હરાવી જીત્યું હતું. ફેડરરને નાદાલે બે ગ્રાન્ડ સ્લેમની ફાઈનલમાં પરાજય આપ્યો હતો, ફ્રેન્ચ ઓપનની ફાઈનલમાં ૬-૧, ૬-૩, ૬-૦થી વિમ્બલ્ડનની ફાઈનલમાં ૬-૪, ૬-૪, ૬-૭(૫), ૬-૭(૮), ૮-૭થી હરાવ્યો હતો, જેના લીધે ફેડરર સળંગ છ વિમ્બલ્ડન વિજય મેળવી બ્યોન બોર્ગનો વિક્રમ તોડી શક્યો ન હતો. ઓસ્ટ્રેલિયન ઓપનમાં જોઈએ તો ફેડરર સળંગ ૧૦ ઓસ્ટ્રેલિયન ઓપન ફાઈનલમાં પ્રવેશવાના વિક્રમ માટે રમી રહ્યો હતો ત્યારે જ સેમી ફાઈનલમાં યોકોવિચ સામે હારી ગયો હતો. ફેડરર મોન્ટે કાર્લો અને હેમ્બર્ગમાં માટી પર રમાયેલી માસ્ટર્સ શ્રેણી ૧૦૦૦ની ફાઈનલમાં નાદાલ સામે હારી ગયો હતો. જોકે, ફેડરરે એસ્ટોરિલ, હોલમાં ૨૫૦ લેવલની ઈવેન્ટમાં બે બિરુદ જીત્યા હતા અને બાસેલ ખાતે એક બિરુદ ૫૦૦ની ઈવેન્ટમાં જીત્યું હતું. ડબલ્સમાં ફેડરર અને સ્ટેનિસ્લાસ વાવરીકાએ ઓલિમ્પિક રમતોમાં ગોલ્ડ જીત્યો હતો.

સાધનસામગ્રી, કપડાં, કરારો

ફેડરર વિશ્વમાં સૌથી વધુ કમાતા ખેલાડીઓમાં એક છે. તેનો નાઈક ફૂટવેર એન્ડ એપેરલ સાથે કરાર છે. ૨૦૦૬ની વિમ્બલ્ડન ચેમ્પિયનશિપમાં નાઈકે તેના માટે ત્રણ ટેનિસ રેકેટના કેસ્ટની ડિઝાઈનવાળું જેકેટ તૈયાર કર્યું હતું, આ રેકેટ તેણે જીતેલી ત્રણ વિમ્બલ્ડન ચેમ્પિયનશિપનું પ્રતીક દર્શાવતા હતા. પછીના વર્ષે ૨૦૦૬માં તેણે ચોથી ચેમ્પિયનશિપ જીતી ત્યારે આ જેકેટમાં વધુ એક રેકેટનો ઉમેરો કરવામાં આવ્યો હતો. વિમ્બલ્ડન ૨૦૦૮ અને ૨૦૦૯માં નાઈકે તેના માટે વ્યક્તિગત જેકેટ બનાવવાનો ટ્રેન્ડ ચાલુ રાખ્યો હતો. તે પોતાનો લોગો પણ ધરાવે છે, આર (ઈ) અને એફ (F)ને જોડીને લોગો બનાવવામાં આવ્યો છે. ફેડરરે જિલેટ, સ્વિસ સ્થિત કોફી મશીન કંપની જુરા ઉપરાંત મર્સિડિઝ બેન્ઝ અને નેટજેટ્સ સાથે કરાર કર્યો છે. ફેડરરે અગાઉ મોરિસ લેકોઈસનો એમ્બેસેડર હોવા

રોજર ફેડરર તેની કારકિર્દીની છેલ્લી મેચ દરમિયાન

છતાં રોલેક્સ વોચીસ સાથે પણ કરાર કર્યો છે ૨૦૦૮માં ફેડરર સ્વીસ ચોકલેટ ઉત્પાદક લિન્ડ્ટનો બ્રાન્ડ એમ્બેસેડર બન્યો હતો. ૨૦૧૦માં તેણે ચીનમાં મર્સિડિઝ-બેન્ઝ સાથે કરેલા કરારને વૈશ્વિક મર્સિડિઝ-બેન્ઝ ભાગીદારી સુધી લંબાવાયો હતો.

બે દાયકા સુધી ટેનિસ જગત પર રાજ કર્યા બાદ રોજર ફેડરરે શુક્રવારે તેની છેલ્લી ટેનિસ મેચ ૨૩મી સપ્ટેમ્બર ૨૦૨૨ના રોજ રમી હતી. ટેનિસના ચાહકો માટે આ મેચ ખૂબ જ ખાસ હતી. લેવર કપમાં, રાફેલ નડાલ અને રોજર ફેડરર એક ટીમ માટે રમી રહ્યા હતા, જ્યારે તેઓ ફ્રાન્સિસ ટિયાફો અને જેક્સ સોકની અમેરિકન જોડી સામે હતા. ફેડરર-નડાલ આ મેચ ૪-૬, ૭-૬(૨), ૧૧-૯ના માર્જીનથી હારી ગયા હતા. આ હારનો અફસોસ ફેડરરની આંખોમાં સ્પષ્ટ દેખાઈ રહ્યો હતો અને મેચ પૂરી થયા બાદ તે રડવા લાગ્યો હતો.

નડાલ અને જોકોવિચના આંસુ પણ રોકાયા નહોતા, આ મેચમાં રાફેલ નડાલ પણ ફેડરર સાથે રમી રહ્યો હતો. તેણે ફેડરરને વિજય સાથે વિદાય આપવાનો શ્રેષ્ઠ પ્રયાસ કર્યો, પરંતુ તે સફળ થયો નહીં. અંતમાં જ્યારે ફેડરર બોલી રહ્યો હતો ત્યારે રાફેલ નડાલ પણ પોતાના આંસુ રોકી શક્યો ન હતા. સમગ્ર કારકિર્દી દરમિયાન

ફેડરરને પડકાર ફેંકનાર નડાલ આ મેચમાં તેની સાથે જોડી રમી રહ્યો હતો. તે જ સમયે, આ યુગના ત્રીજા મહાન ખેલાડી નોવાક જોકોવિચ પણ આ મેચ જોવા માટે આવ્યા હતા. ફેડરરની વિદાય વખતે તે પણ પોતાના આંસુ રોકી શક્યો નહોતો.

તેની છેલ્લી મેચના દિવસે તેણે કહ્યું હતું કે "ક્યાંકને ક્યાંક આપણે બધા આ ક્ષણમાંથી પસાર થઈએ છીએ. તે એક અદ્ભુત દિવસ હતો. હું ખુશ છું, દુઃખી નથી. અહીં આવવું ગર્વની વાત છે. હું મારા પગરખાં બાંધીને ખૂબ જ ખુશ છું. છેલ્લી વખત." અહીં બધા માટે મારા માટે આ છેલ્લી વાર હતી. હું તણાવમાં આવ્યો ન હતો. જો કે, મને લાગ્યું કે કંઈક થવાનું છે, પરંતુ મેચ શાનદાર હતી. નડાલ અને બધા સાથે રમવું અદ્ભુત હતું.

ફેડરરે તેની પત્ની વિશે કહ્યું, "તે મને લાંબા સમય પહેલાં રોકી શકી હોત, પરંતુ તેણે તેમ ન કર્યું. તેણે મને રમવાની અને રમવાની મંજૂરી આપી. તે અદ્ભુત છે. આભાર."

સરદારધામ મેગેઝિનના વાચકો જોગ

સરદારધામ ઈ મેગેઝિનના વાચકોએ
મેગેઝિન અંગેના પોતાના પ્રતિભાવો
magazine.sardardham@gmail.com
ઉપર મોકલવા વિનંતી.

P2P નેટવર્ક

GPBO દ્વારા પ્રસ્થાપિત P2P ઓનલાઈન બિઝનેસ નેટવર્ક ગામથી લઈને શહેર અને દેશ-વિદેશના તમામ પાર્ટીદાર ઉદ્યોગકારો માટે નેટવર્કિંગનું શ્રેષ્ઠ માધ્યમ બની રહેશે. જેમાં નાના વ્યાપારીઓથી લઈને મોટા ઉદ્યોગપતિઓ પોતાના વ્યવસાયનું રજિસ્ટ્રેશન કરાવી શકે છે.

P2P ઓનલાઈન નેટવર્ક આપના ઉત્પાદનો અને સેવાઓને પ્રમોટ કરવાનું શ્રેષ્ઠ પ્લેટફોર્મ પૂરું પાડશે. આ ઉપરાંત P2P ઓનલાઈન નેટવર્ક દ્વારા ઉચ્ચ ગુણવત્તાવાળો કાર્યો માલ મેળવી શકશો તેમજ અન્ય જરૂરીયાતો માટેના સપ્લાયર્સ સાથે આપ સીધો સંપર્ક કરી શકશો.

જીપીબીઓ વિશે

સરદારધામ દ્વારા પ્રસ્થાપિત મિશન ૨૦૨૬ અંતર્ગત પ્રથમ હરોળના ૧૦,૦૦૦થી વધુ ઉદ્યોગપતિઓને સંગઠિત કરવા માટે ગ્લોબલ પાર્ટીદાર બિઝનેસ ઓર્ગેનાઈઝેશનની (GPBO) રચના કરવામાં આવી છે.

જીપીબીઓના નેટવર્કને જિલ્લા, રાજ્ય અને વિવિધ દેશોમાં વિસ્તારવાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું છે. જીપીબીઓ દ્વારા ઉદ્યોગ જગત માટે ઉપયોગી એવા

- મોટીવેશનલ પ્રોગ્રામ
- ટ્રેઈનિંગ પ્રોગ્રામ
- સેક્ટર આધારિત B2B મીટિંગ્સ
- નવીન ટેકનોલોજી અને આધુનિક ધંધાકીય અભિગમ માટેના આયોજનો કરવામાં આવે છે.

મુખ્ય ઉદ્દેશ

- ✓ એકબીજા સાથે નેટવર્કિંગ દ્વારા વ્યાપાર ઉદ્યોગમાં પરસ્પર ઉપયોગી થવું
- ✓ સમાજમાં નવા ઉદ્યોગ સાહસિકો તૈયાર કરવામાં ઉપયોગી થવું
- ✓ શિક્ષિત અને સક્ષમ યુવાઓને રોજગારીની તકો પુરી પાડવામાં ઉપયોગી થવું

કોણ જોડાઈ શકે?

- ✓ નાના-મોટા બિઝનેસમેન
- ✓ પ્રોફેશનલ્સ
- ✓ સર્વિસ પ્રોવાઈડર્સ

કેવી રીતે ઉપયોગી છે?

- ✓ પ્રોડક્ટ, સર્વિસ વિશેની માહિતી
- ✓ ઈ-મેઈલ અથવા ફોનથી સંપર્ક
- ✓ ધંધાકીય જોડાણ

કઈ વિગતો અપલોડ કરી શકાય?

- ✓ કંપનીનું નામ તથા લોગો
- ✓ માલિકનું નામ તથા ફોટો
- ✓ સંપર્કની વિગતો
- ✓ કંપનીનું પ્રોડક્ટ લીસ્ટ તથા ફોટો
- ✓ કંપનીની પ્રોડક્ટ વિશે માહિતી
- ✓ કંપનીને જરૂરી રો-મટીરીયલ, સેવાઓ તથા જોબર્ડ્સની વિગતો
- ✓ કંપનીને જરૂરી સ્ટાફની વિગતો

સમસ્ત પાર્ટીદારની એકતાનું ધામ
સરદારધામ
વિશ્વ પાર્ટીદાર સમાજ
આયોજિત

મિશન ૨૦૨૬ અંતર્ગત
ગ્લોબલ પાર્ટીદાર
બિઝનેસ ઓર્ગેનાઈઝેશન

GPBO

Register your Business in GPBO Network Application
Contact for More information Phone :-7575007183

www.gpbo.org GPBO

૧૦ લાખ
બિઝનેસમેનનું જોડાણ

સરદારધામ

મિશન-૨૦૨૬ અંતર્ગત

સમસ્ત પાટીદાર સમાજના ભાઈ-બહેનો માટે મહેસૂલી, કાનૂની, સમાજસુરક્ષાને સંલગ્ન પ્રશ્નોના ઉકેલ માટે સરદારધામની આગવી પહેલ (initiative)

સમસ્ત પાટીદાર સમાજના ખેડૂત મિત્રો, રીઅલ એસ્ટેટ સાથે સંકળાયેલ ડેવલપર્સ, વ્યાપારી/ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રોને લગતા પ્રશ્નો અંગે તમામ ભાઈ-બહેનોને જણાવવાનું કે મહેસૂલી, કાનૂની સંલગ્ન પ્રશ્નોના ઉકેલ અને જરૂરી માર્ગદર્શન અર્થે નિ:શુલ્ક માર્ગદર્શન કેન્દ્ર શરૂ કરેલ છે, જેમાં નિવૃત્ત આઈ.એ.એસ. અધિકારીઓ, મહેસૂલી વિભાગના અનુભવી નિવૃત્ત અધિકારીઓ તેમજ ગુજરાત હાઈકોર્ટના એડવોકેટ તેમજ કાયદાના તજજ્ઞોની સેવાઓ દ્વારા પ્રશ્નોના નિરાકરણ માટે સેવા આપવાનો નિર્ધાર કરેલ છે.

www.sardardham.org ઉપર ઉપલબ્ધ નિયત અરજી ફોર્મમાં અથવા સાદી અરજીમાં વિગતો દર્શાવી નીચેના સરનામે મોકલી આપવા વિનંતી. આપના પ્રશ્નોના નિરાકરણ માટે સંબંધિત ક્ષેત્રની ટીમ સમક્ષ આપને રૂબરૂ બોલાવવામાં આવશે, જેની સૌ સંબંધકર્તાએ નોંધ લેવા વિનંતી.

ગગજી સુતરિયા
પ્રમુખ સેવક

સી. એલ. મીના IAS (Retd)
ડાયરેક્ટર, સિવિલ સર્વિસ

એચ. એસ. પટેલ IAS (Retd)
સી.ઈ.ઓ.

સરદારધામ ટ્રસ્ટની સેવામાં સતત કાર્યરત સરદારધામના કર્મચોગી ભાઈ-બહેનો

સરદારધામ

આપના વિચારો રજૂ કરવાની સુવર્ણ તક

નમસ્કાર અમારા આત્મીય પાટીદાર બંધુ-ભગિનીઓ,

સરદારધામ વિચારચાત્રામાં વધુ ને વધુ લોકો તન-મન-ધનથી જોડાય તેમજ લોકોને તેમના વિચારો રજૂ કરવાની તક મળે તેવા શુભ આશયથી **‘સરદારધામ એક વિચાર ઇ-મેગેઝિન’** માં નીચેના વિષયો પર અસરકારક, ઉપયોગી, મુદ્દાસર લેખ મંગાવવાનું મેગેઝિન કમિટી તરફથી નક્કી કરેલ છે. આવેલ લેખમાંથી કમિટી દ્વારા પસંદ કરાયેલ લેખ જે તે વ્યક્તિના નામ અને ફોટા સાથે મેગેઝિનમાં પ્રકાશિત કરવામાં આવશે. લેખ મોકલવાની છેલ્લી તારીખ દરેક મહિનાની ૨૦ તારીખ રહેશે. ત્યારબાદ આવેલ લેખ જો પસંદ થશે તો આગામી અંકમાં પ્રકાશિત થશે.

આપનો લેખ magazine.sardardham@gmail.com પર **Word ફોર્મેટમાં** આપના નામ, નંબર, વિષય અને ફોટા સાથે મેઇલ કરવો.

લેખ માટેના વિષય નીચે મુજબ રહેશે.

- ૧) સ્ત્રીસશક્તિકરણ
- ૨) બિઝનેસ
- ૩) મોટીવેશનલ
- ૪) શિક્ષણ
- ૫) સરકારની આગામી યોજનાઓ
- ૬) ફેશન
- ૭) સક્સેસ સ્ટોરીઝ
- ૮) ભાવિ પડકારો
- ૯) તંદુરસ્તી
- ૧૦) પ્રવાસ
- ૧૧) પ્રશ્નોત્તરી - કાનુન / મહેસુલ / સમાજ / ખેતી / જનરલ
- ૧૨) પ્રાકૃતિક ખેતી (ઓર્ગેનિક ખેતી)
- ૧૩) સ્પોર્ટ્સ

મેગેઝિનમાં લેખ માટે કે અન્ય કોઈ માહિતી માટે
૯૮૭૯૯૯૪૯૬૭/ ૭૫૭૫૦૦૧૫૯૬ પર સંપર્ક કરવો.

સરદારધામ, વેપ્પોદેવી સર્કલ, એસ.પી.રીંગ રોડ, અમદાવાદ-૩૮૨૪૨૧

[/Sardardham1](https://www.sardardham.org) • [/sardardham_](https://www.sardardham.org) • www.sardardham.org • info.sardardham@gmail.com
+91 7575001548 • [@sardardham_](https://www.sardardham.org) • [Sardardham_Info](https://www.sardardham.org) • [/Sardardham](https://www.sardardham.org)

સરદારધામના ગૌરવવંતા ભામાશાસ્ત્રીઓ

શ્રી ગોવિંદભાઈ એલ. ઘોળકિયા
SRK - સુરત
ભવન વિદ્યાટક દાતાશ્રી
ભવનદાતાશ્રી - સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી દુષ્યંતભાઈ આર. પટેલ
એક્સલ એટીટેક પ્રા. લિ. - વડોદરા
સરદારધામ મહાગુરુચલ સંકુલ નામકરણ દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી હિલીપભાઈ પી. પટેલ
રાજા ઇન્ડસ્ટ્રીઝ - કડી
ફેઝ-૨ કન્યા છાત્રાલય નામકરણદાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

ડૉ. ચિતંજનભાઈ એ. પટેલ
યુ.એસ.એ.
ઈ-વાઈક્રેડી એવમ્ શિશુવૃત્તિ
યોજનાના દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી ઘનશ્યામભાઈ એમ. ભંડેરી
Bhandari Lab Grown Diamonds-સુરત
સરદારધામ સુરત સમાજસેવક ભવન દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી વિશ્રામભાઈ જે. પટેલ (વરસાણી)
વિષય કન્સલ્ટશન - Seychelles - આફ્રિકા
સિવિલ સર્વિસ કેન્દ્ર ભૂવ્ય સંકુલ દાતાશ્રી
સરદારધામ તમામ ગ્રાન સ્પોર્ટ્સ એકેડમી દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી કાનજીભાઈ કે. પટેલી
નિશીન ટ્રેડિંગ એન્ડ ઈન્વેસ્ટમેન્ટ
ભૂમિદાતાશ્રી - નવી મુંબઈ
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી મહંતલાલ વી. પટેલ
પટેલ બ્રદર્સ - યુ.એસ.એ.
ફેઝ-૨ કન્યા છાત્રાલય (ભવનદાતાશ્રી)
ઓડિટોરિયમ હોલના દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી જશવંત એ. પટેલ
શ્યામલ ડેવલપર્સ - અમદાવાદ
સિવિલ સર્વિસ કેન્દ્ર નામકરણ દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી નટુભાઈ એમ. પટેલ
મેઘમણી ગ્રુપ - અમદાવાદ
સમાજ સેવક ભવન દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી લક્ષ્મણભાઈ ડી. ડાલિયા (બાદશાહ)
અવધ - GOPIN - સુરત
ભવનદાતાશ્રી - સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી મનજીભાઈ પી. કુંગરાણી
ગોપાલ બિલ્ડર્સ - સુરત
ભવનદાતાશ્રી - સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

CA વી. વી. પટેલ
ચેરમેન - વી સ્કવેર ગ્રુપ - અમદાવાદ પ્રમુખ સેવક-સરદારધામ - અમદાવાદ
ભવનદાતાશ્રી - સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

ગગનજી સુતરિયા

શ્રીમતી વનિતાબેન પી. ભાલોડિયા
ઓરપેટ ગ્રુપ - મોરબી
ફેઝ-૨ કન્યા છાત્રાલય ભવનદાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી ધીરુભાઈ એમ. ભંડેરી
ભંડેરી ગ્રુપ - અમદાવાદ
ફેઝ-૨ કન્યા છાત્રાલય ભવનદાતાશ્રી

શ્રીમતી વિમળાબેન કે. પટેલ
યુ.એસ.એ.
ફેઝ-૨ કન્યા છાત્રાલય ભવનદાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી પી. એસ. પટેલ
પી. એસ. પી. પ્રોજેક્ટ લી. - અમદાવાદ
ભવનદાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી રવજીભાઈ પી. વસાણી
વસાણી ગ્રુપ - અમદાવાદ
ભવનદાતાશ્રી -
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી મુકેશભાઈ એમ. પટેલ
એમ.કે.ગ્રુપ - સુરત
સરદારધામ સુરત ભવન દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી હિયાબાઈ કે. વાઘાણી
કપુ જેમ્સ - મુંબઈ
સરદારધામ સુરત ભવન દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી ઘનજીભાઈ એ. પટેલ
MLA-વડવાણ, મેકસન
કાર્મ પ્રા.લી. - સુરેન્દ્રનગર
વિદ્યાર્થી દત્તક યોજના નામકરણ દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી સવજીભાઈ ડી. ઘોળકિયા
હરિકિશ્ના એકસપોર્ટ પ્રા.લી. - સુરત
શિલાન્યાસ દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી ગોવિંદભાઈ જી. વરમોરા
સનહાર્ટ ગ્રુપ - મોરબી
મહાદાતાશ્રી સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

સરદારધામના ગૌરવવંતા દાતાશ્રીઓ

શ્રી રણછોડભાઈ જે. પટેલ
રણછુત બિલ્ડિંગ લિ. પરિવાર - અમદાવાદ
સરદાર સાહેબની પ્રતિમાના દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી પાર્થભાઈ એલ. કાકડિયા
નિશાંત એન્ટરપ્રાઇઝ પ્રા. લી. - વડોદરા
ભૂમિદાતાશ્રી મધ્ય ગુજરાત
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી રમેશભાઈ એ. પટેલ
રમેશ પટેલ બિલ્ડર્સ પ્રા. લી. - વડોદરા
ભૂમિદાતાશ્રી મધ્ય ગુજરાત
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી વિપુલભાઈ વી. ગજેરા
નીલકંઠ ગ્રુપ ઓફ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ, અંકલેશ્વર
ભૂમિદાતાશ્રી મધ્ય ગુજરાત
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી પ્રભુલાલભાઈ એમ. ધોળુ
પી. સી. પટેલ ઈન્ફ્રા પ્રા. લી.
ભૂમિદાતાશ્રી મધ્ય ગુજરાત
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રીમતી આશાબેન વી. પટેલ
વી. પી. પટેલ એન્ડ કં. - અમદાવાદ
સ્વાગત કક્ષ દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી રમેશભાઈ કે. બલર
એરોસ્પેસ એન્જીનીયરીંગ - યુ.એસ.એ.
ભૂમિદાતાશ્રી મધ્ય ગુજરાત
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી ભુપેન્દ્રભાઈ એ. પટેલ
Rivian Automotive (Detroit-USA)
ભૂમિદાતાશ્રી મધ્ય ગુજરાત
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી કેશવભાઈ એચ. ગોડી
ગ્લો સ્ટાર - સુરત
ભૂમિદાતાશ્રી દક્ષિણ ગુજરાત
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી અંકિતાભાઈ એસ. પટેલ
ઉમિયા ઓવરસીઝ - ગાંધીનગર
ભૂમિદાતાશ્રી ફેઝ-૨ કન્યા છાત્રાલય
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી રમેશભાઈ કે. પટેલ
કવિશા ગ્રુપ-અમદાવાદ
ભૂમિદાતાશ્રી ફેઝ-૨ કન્યા છાત્રાલય
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી પ્રશાંતભાઈ વી. વાંછાણી
મે.સ્ટીસ પેક પ્રા.લી. - વડોદરા
ભૂમિદાતાશ્રી મધ્ય ગુજરાત
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી ગુણવંતભાઈ ડી. સોજીત્રા
એવલોન ગ્રુપ - અમદાવાદ
ભૂમિદાતાશ્રી ફેઝ-૨ કન્યા છાત્રાલય
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી રાકેશભાઈ એચ.દુધાત
શ્રી હરિગ્રુપ - આફ્રિકા
ભૂમિદાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી એન. કે. પટેલ
સન બિલ્ડર્સ - અમદાવાદ
ભૂમિદાતાશ્રી ફેઝ-૨ કન્યા છાત્રાલય
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી સાંતિલાલ એસ. ધોળુ
દુર્ગા ઈન્ફ્રા માઇનિંગ પ્રા.લી. - વડોદરા
ભૂમિદાતાશ્રી મધ્ય ગુજરાત - સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી નવીનચંદ્ર એસ. ધોળુ

શ્રી આશીષભાઈ ડી. દિયોરા
દિયોરા ડાયમંડ - સુરત
ભૂમિદાતાશ્રી દક્ષિણ ગુજરાત
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી લાલજીભાઈ ટી. પટેલ
દર્મનંદન ડાયમંડ - સુરત
મલ્ટીપર્પઝ હોલના દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી કાંતિભાઈ વી. ઉકાણી
ભૂમિ ડેવલપર્સ - અમદાવાદ
ડાઇનિંગ હોલ નામકરણ દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી કિરીટભાઈ પી. સુનડીયા
ભારતી અગરભત્તી-અમદાવાદ
ડાઇનિંગ હોલ નામકરણ દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી માધવજીભાઈ ડી. માંગુકિયા
લેન્ડ માર્ક - સુરત
કન્યા છાત્રાલય વિંગના દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી દર્શનભાઈ એન. પટેલ
વિની કોસ્મેટીક્સ પ્રા. લી. - અમદાવાદ
મલ્ટીપર્પઝ હોલના દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી ચિંતનભાઈ જે. પટેલ
ઓરેવા ગ્રુપ, અમદાવાદ,
જી.પી.બી.ઓ. હોલના દાતા શ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી હિંમતભાઈ ડી. ધોળકિયા
હરિકૃષ્ણ ગ્રુપ - સુરત
નામકરણ દાતાશ્રી

સરદારધામના ગૌરવવંતા દાતાશ્રીઓ

શ્રી હસમુખભાઈ જે. પટેલ
જય પંપ પ્રા. લિ. - અમદાવાદ
કન્યા છાત્રાલય વિંગના દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી અરવિંદભાઈ એમ. પટેલ
રાજ ઇન્ફ્રા- અમદાવાદ
કન્યા છાત્રાલય વિંગના દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી કરશનભાઈ જી. પટેલ
આર. કે. સિલ્વેસ્ટીસ લી. - અમદાવાદ
કન્યા છાત્રાલય વિંગના દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી કિરીટભાઈ આર. પટેલ
કોરલ કુર્મા કેમ - અમદાવાદ
નામકરણ દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી પ્રકાશભાઈ પી. વરમોરા
વરમોરા ગ્રુપ - અમદાવાદ
કન્યા છાત્રાલય વિંગના દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

સરદારધામના ગૌરવવંતા સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

શ્રી જયંતિભાઈ વી. નારોલા
શ્રી રામ કિશ્રા એક્સપોર્ટ પ્રા.લી.
સુરત

શ્રી જયંતિભાઈ એમ. પટેલ
મેઘમણી ગ્રુપ
અમદાવાદ

શ્રી રમેશભાઈ એમ. પટેલ
મેઘમણી ગ્રુપ
અમદાવાદ

શ્રી જયંતિભાઈ વી. બાબરિયા
અવધ-અંજનિ ગ્રુપ,
સુરત

શ્રી ધનજીભાઈ એન. ડુંગરાણી
ગોપાલ બિલ્ડર્સ
સુરત

શ્રીમતી સુધા જે. પટેલ
શ્યામલ ડેવલપર્સ
અમદાવાદ

કુ. રેપી જે. પટેલ
શ્યામલ ડેવલપર્સ
અમદાવાદ

શ્રી તારકભાઈ એલ. કાકડિયા
લક્ષ્ય ગ્રુપ
વડોદરા

શ્રી છગનભાઈ એમ. ધોળુ
પી.સી. પટેલ ઈન્ફ્રા પ્રા. લી.
વડોદરા

શ્રી જગદીશભાઈ વી. ભુવા
પ્રોસેસો પ્લાસ્ટ પ્રા. લી.
અમદાવાદ

શ્રી ગોવિંદભાઈ એલ. કાકડિયા
શીતલ મેન્યુફેક્ચરીંગ પ્રા. લી.
મુંબઈ

શ્રી પ્રવિણભાઈ ઓ. ભાલોડિયા
ઓર્બિટ ગ્રુપ
મોરબી

શ્રી નેવિલભાઈ પી. ભાલોડિયા
ઓર્બિટ ગ્રુપ
મોરબી

શ્રી કનુભાઈ એમ. પટેલ
મોન્ટે કાર્લો લી.
અમદાવાદ

શ્રી ચંદ્રકાન્તભાઈ પી. પટેલ
ફિલ્ડ માર્શલ
રાજકોટ

શ્રી વલ્લભભાઈ એસ. લખાણી
કિરણ જેમ્સ પ્રા. લી.
સુરત

શ્રી દિપેશભાઈ પી. ભુખડિયા
ભવ્ય કોર્પોરેશન
અમદાવાદ

શ્રી શશિનભાઈ વી. પટેલ
સદ્ભાવ એન્જી. લી.
અમદાવાદ

શ્રી વલ્લભભાઈ ડી. વઘાસિયા
વી. ડી. ગ્લોબલ કં.
મુંબઈ

શ્રી અનિલભાઈ એન. દેવાણી
દેવાણી એન્ડ કંપની
અમદાવાદ

શ્રી કાંતિભાઈ એલ. ગઢિયા
સહજાનંદ ડેવલોપર્સ
અમદાવાદ

શ્રી ધનશ્યામભાઈ એમ. સોજીત્રા
સૂર્યમ, પ્રોજેક્ટસ પ્રા. લી.
અમદાવાદ

શ્રી દશેશભાઈ એ. બોધરા
નોવા ગ્રુપ
સુરત

શ્રી જયંતિભાઈ ડી. પટેલ
વ્રજ ડેવલોપર્સ
ભાવનગર

સરદારધામના ગૌરવવંતા સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

શ્રી રાજેશભાઈ એમ. કાકડિયા
એચ.ઓ.એફ.
અમદાવાદ

શ્રી મનહરભાઈ એમ. કાકડિયા
બ્લેઝિંગ ઈન્ડિયા ડેવલોપર્સ
સુરત

શ્રી કાંતિભાઈ એન.પટેલ-(રામ)
અમદાવાદ

શ્રી અજયભાઈ ડી. શ્રીધર
શ્રીધર કન્સ્ટ્રક્શન
અમદાવાદ

શ્રીમતી પલ્લવીબેન એ. શ્રીધર
અમદાવાદ

શ્રી સંજયભાઈ કે. સાવલિયા
સાવલિયા બિલ્ડર્સ
અમદાવાદ

શ્રી કે. આઈ. પટેલ
એરિસ ઓર્ગેનીક પ્રા.લી.
અમદાવાદ

શ્રી શરદભાઈ જી. પટેલ
વર્ણરાજ બિલ્ડકોન
અમદાવાદ

શ્રી કિશોરભાઈ બી. વિરાણી
કાર્પ ઈમ્પેક્ષ
સુરત

શ્રીમતી સ્મિતાબેન એચ. અમીન
પુણે

શ્રી મોલેષભાઈ ડી. ઉકાણી
બાન લેબ્સ લી.
રાજકોટ

શ્રી નીતિન ભાઈ આર. પટેલ
ગાય છાપ બેસન
અમદાવાદ

શ્રી અરવિંદભાઈ ડી. તેજાણી
તેજાણી એન્ટરપ્રાઇઝ
સુરત

શ્રી આનંદભાઈ એ. પટેલ
એપોલો ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી મનજીભાઈ પી. પટેલ
તાપ્તિ એક્સપોર્ટ
મુંબઈ

ડૉ. દશરથભાઈ વી. પટેલ
ગુજરાત મલ્ટીગેસ બેઝ
કેમિકલ્સ પ્રા.લિ., મહેસાણા

શ્રી જયસુભભાઈ ઓ. પટેલ
ઓરેવા ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી દશરથભાઈ એમ. પટેલ
સમર્થ ડાયમંડ
વિસનગર

શ્રી હંસરાજભાઈ એ. ગોડલિયા
અલિન્દ્રા ગ્રૂપ
સુરત

શ્રી રણછોડભાઈ કે. દેવોજી
રત્નકલા એક્સપોર્ટ પ્રા.લી.
નવસારી

શ્રી ભુપતભાઈ પી. રામોલિયા
ધનવીન પીગમેન્ટ્સ પ્રા.લી.
અંકલેશ્વર

શ્રી ચિંતનકુમાર કે. ગોટી
ગ્લો સ્ટાર
સુરત

શ્રી હરેશભાઈ ડી. મોરડિયા
મહાર્દવ ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી ગણપતભાઈ આઈ. પટેલ
ગણપત યુનિવર્સિટી
યુ.એસ.એ.

શ્રીમતી મંજુલાબેન જી. પટેલ
ગણપત યુનિવર્સિટી
યુ.એસ.એ.

શ્રી પ્રમુખભાઈ ડી. પટેલ
શ્રીરંગ કોર્પોરેશન
અમદાવાદ

શ્રી કંચનભાઈ બી. પટેલ
કે. બી. જવેલર્સ
અમદાવાદ

શ્રી જીવરાજભાઈ એસ. ગાભાણી
મીરા જેમ્સ
સુરત

શ્રી કિશોરભાઈ વી. વિરમગામા
આયર્ન ટ્રાયેંગલ
અમદાવાદ

શ્રી રમેશભાઈ બી. મેશિયા
કલાવંતી ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી પ્રવિણભાઈ એચ. લખાણી
યોગી ઈન્ટરમિડિયેટ પ્રા.લી.
અમદાવાદ

ડૉ. કિરણભાઈ સી. પટેલ
યુ.એસ.એ.-ફ્લોરિડા

શ્રીમતી પલ્લવીબેન કે. પટેલ
યુ.એસ.એ.-ફ્લોરિડા

શ્રી બી. કે. પટેલ
ડાયનેમિક કલરીંગ લીવસ
અમદાવાદ

શ્રી મહેન્દ્રભાઈ એમ. પટેલ
અબુજા ઈન્ટરમીડિયેટ્સ
કડી

શ્રી આશિષભાઈ એ. પટેલ
અવની સીડ્સ
અમદાવાદ

સરદારધામના ગૌરવવંતા સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

શ્રી અંબાલાલ એમ. પટેલ
અવની સીડ્સ લી.
અમદાવાદ

શ્રી બાબુભાઈ એલ. નારોલા
નારોલા જેમ્સ
સુરત

શ્રી જીવણભાઈ જી. ગોવાણી
શુભજીવન બિલ્ડર્સ પ્રા.લિ.,
મુંબઈ

શ્રી ભરતભાઈ એચ. રાઠડિયા
એચ.ઓ.એફ. ફર્નિચર
અમદાવાદ

શ્રી લલિતભાઈ કે. પટેલ
મેઘમણી ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી કિરણભાઈ એમ. પટેલ
મેઘમણી ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી સુરેશભાઈ ડી. પટેલ
સુર્યા ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી ચિતેભાઈ એમ. શેટ્ટા
અમૃત જેમ્સ
મુંબઈ

શ્રી જ્યોતેન્દ્રભાઈ એમ. પટેલ
કે. પટેલ કેમો ફાર્મા પ્રા. લી.
મુંબઈ

શ્રી શૈલેષભાઈ પી. દુબી
જે. કે. સ્ટાર
મુંબઈ

શ્રી ઘનશ્યામભાઈ એમ. શંકર
શિવમ એક્સપોર્ટ
મુંબઈ

શ્રી વીરુભાઈ જે. બાબરિયા
યુ.એસ.એ.

શ્રી અરવિંદભાઈ પી. અણ્ણાણી
એકિતા કન્સ્ટ્રક્શન
અમદાવાદ

શ્રી દિલીપભાઈ ડી. કોઠિયા
પ્રમુખ શ્રી કોઠિયા હોસ્પિટલ
અમદાવાદ

શ્રી મનસુખભાઈ એન. દેવાણી
શાંતિ કન્સ્ટ્રક્શન
અમદાવાદ

ડૉ. નિલુવનભાઈ એન. પટેલ
કન્સલ્ટન્ટ સર્જન એન્ડ
ગેસ્ટ્રોલોજિસ્ટ, અમદાવાદ

શ્રી દિનેશભાઈ બી. પટેલ
(દિનુભાઈ) (EX.MLA-પાદરા)
નિવિક ઇન્ડસ્ટ્રીઝ પ્રા.લિ.
વડોદરા

શ્રી હિરેનભાઈ ડી. પટેલ
મુંબઈ

શ્રી જયશિવભાઈ એ. પટેલ
મુંબઈ

શ્રી ભરતભાઈ આર.મોહપરા
યુ.એસ.એ.

ડૉ. રાજ પટેલ
યુ.એસ.એ.

શ્રી વલ્લભભાઈ જી. કાકડિયા
એમ.એલ.એ.
ઠક્કરભાપાનગર અમદાવાદ

શ્રી ઘનશ્યામભાઈ સી. બોરડ
બોરડ કન્સ્ટ્રક્શન પ્રા.લી.
વડોદરા

શ્રી સુરેન્દ્રભાઈ એમ. પટેલ
પૂર્વ અધ્યક્ષ ઓગ્રા એન્ડ પૂર્વ સંસદ સભ્યશ્રી
અમદાવાદ

શ્રી વસંતભાઈ એસ. પટેલ
સરદાર પટેલ વિદ્યાલય
સુરેન્દ્રનગર

શ્રી સુરેશભાઈ આર.પટેલ
શાયોના લેન્ડ કોર્પોરેશન
અમદાવાદ

શ્રી બાબુલાલ એ. સાવલિયા
યુ.એસ.એ.

શ્રી રાજેશભાઈ બી. બાંભરોલિયા
શરજ ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી નિમ્બિયભાઈ કે. પટેલ
એન. કે. પ્રોટીસ પ્રા. લી.
અમદાવાદ

શ્રી વિનુભાઈ એન. પટેલ
શ્રી પુકર કન્સ્ટ્રક્શન કંપની,
અમદાવાદ

શ્રીમતી મોનાબેન એન. પટેલ
વાર્ટનમેન ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી ભરતભાઈ એમ. ભગત
યુ.એસ.એ.

શ્રી પ્રકાશભાઈ એમ. ભગત
યુ.એસ.એ.

શ્રી ચિતેન્દ્રભાઈ એમ. ભગત
યુ.એસ.એ.

શ્રી બિપીનભાઈ વી. ઉસદડિયા
સંજય કન્સ્ટ્રક્શન કંપની
રાજકોટ

શ્રી વિનુભાઈ એમ. ડોબરિયા
મહર્ષિ લેબોરેટરી પ્રા. લી.
પાનોલી, અંકલેશ્વર

માન. શ્રી નીતિનભાઈ આર. પટેલ
પૂર્વ નાયબ મુખ્યમંત્રીશ્રી - ગુજ. રાજ્ય
અમદાવાદ

શ્રી સૌરભભાઈ વાય. પટેલ
પૂર્વ મંત્રીશ્રી - ગુજરાત રાજ્ય
ગાંધીનગર

શ્રી હસમુખભાઈ વી. કોઠિયા
વાસુ બિહાર્સ, અંકલેશ્વર

શ્રી આલાપભાઈ એસ. પટેલ
પોષ્યુલર બિલ્ડર પ્રા. લી.
અમદાવાદ

શ્રી કનુભાઈ એસ. પટેલ
વોલટેમ્પ ટ્રાન્સફોર્મર લિ.
વડોદરા

શ્રી ભુપેશભાઈ બી. શિરોયા
ધરતીધાન ગ્રેનાઈટ્સ પ્રા. લી.
મુંબઈ

શ્રી કમલેશભાઈ સી. પટેલ
વેસ્ટ કોસ્ટ ફાર્મા વર્ક્સ લી.
અમદાવાદ

શ્રી કાંતિભાઈ એમ. ભાવાણી
સિદ્ધિ ગ્રૂપ
મુંબઈ

શ્રી કિરીટભાઈ એમ. ભાવાણી
સિદ્ધિ ગ્રૂપ
મુંબઈ

શ્રી રીપલભાઈ એન. પટેલ
પેરાગોન ઓર્ગેનિક્સ
વડોદરા

શ્રી રમણભાઈ સી. પટેલ
શિમેર કેમિકલ્સ પ્રા. લી.
વડોદરા

શ્રી મહેશભાઈ જે. પટેલ
પ્રજ્ઞા ગ્રૂપ
અંકલેશ્વર

શ્રી ઇગ્નભાઈ એચ. આરદેશણા
જગતાત મીનેરલ પ્રા.લી.
વડોદરા

શ્રી મંગળદાસ જે. પટેલ
સોમેશ્વર ગ્રૂપ
મહેસાણા

શ્રી પ્રસન્નભાઈ એન. પોલરા
અમદાવાદ

શ્રી પોપટભાઈ આર. ભાલાળા
જય શ્રી રામ એલ.એલ.પી.
યુ. એસ. એ.

શ્રીમતી ઉર્મિલાબેન પી. ભાલાળા
યુ.એસ.એ.

શ્રી નાગજીભાઈ એન. શિંગાળા
શિવાલય કોર્પોરેશન
અમદાવાદ

શ્રી શાંતિલાલ એસ. ધાનાણી
ડી. ડી. રિયાલીટી
વડોદરા

શ્રી ચતુરભાઈ જી. દુધાત
વડોદરા

શ્રી રમેશભાઈ ડી. ગાબાણી
ચેરમેન એપેક્ષ હેલ્થકેર લી.
અંકલેશ્વર

શ્રી મહેન્દ્રભાઈ એલ. પટેલ
ઓરબીસ એલીવેટર
અમદાવાદ

શ્રી એફ. સી. પટેલ
હેલ્થ સ્યુટ, એલ. એલ. સી.
અમદાવાદ

શ્રી રમેશભાઈ એમ. માંગુકિયા
લક્ષ્ય ડાયમંડ
સુરત

શ્રી પ્રવિણભાઈ એન. બવાડિયા
સિટી એસ્ટેટ મેનેજમેન્ટ
અમદાવાદ

શ્રી જગદીશભાઈ આર. કોટડિયા
ફાલ્ગુન શ્રૂપ
રાજકોટ

શ્રી એમ. એમ. પટેલ
એમ. એમ. પી. આર્કિટેક્ટ્સ
અમદાવાદ

શ્રી મથુરભાઈ બી. સોજીત્રા
મણિ એક્સપોર્ટ
સુરત

શ્રી વેલજીભાઈ એમ. શેટા
સંગીની ગ્રૂપ
સરત

શ્રી બાબુભાઈ કે. પટેલ
JSIW ઈન્સ્ટ્રુક્ટર પ્રા. લી. & જય સોમનાથ પરિવાર
ખોરજ-ગાંધીનગર

શ્રી રવજીભાઈ પી. મોણપરા
સંગીની ગ્રૂપ
સુરત

શ્રી રમણભાઈ એમ. નાકરાણી
મે. કિરણ કેમિકલ્સ
અંકલેશ્વર

ડૉ. નારણભાઈ પી. પટેલ
MD.-વેસ્ટર્ન એગ્રીસિડ્સ લિ.
ગાંધીનગર

શ્રી ભીખુભાઈ એમ. પટેલ
સનસાઈન ગ્લોબલ હોસ્પિટલ
વડોદરા

શ્રી કાંતિભાઈ વી. ભુવા
ડિમ્પલ પોલીમર્સ
વલ્લભવિદ્યાનગર

શ્રી કેતનભાઈ એન. પટેલ
ગણેશ ઈલેક્ટ્રિકલ્સ
અમદાવાદ

સરદારધામના ગૌરવવંતા સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

શ્રી મોતીલાલ એચ. પટેલ
જે. ધરા ડેવલોપર્સ
વાપી (બુણાવડા)

શ્રી કાંતિલાલ બી. પટેલ
એનર્જી પ્રોસેસ ઈકવીપમેન્ટ્સ
વડોદરા

શ્રી હર્ષદભાઈ એમ. બહાર
ગોપી પેપર પ્રા. લિ.
અમદાવાદ

સ્વ.શ્રી રોહિતભાઈ જે. પટેલ
Ex એમ.એલ.એ. મેગ્નેટ ઈન્ફ્રાક્શન પ્રા. લિ.
આણંદ

શ્રી વીરજીભાઈ ડી. સુખડિયા
ઓમ ઓર્ગેનાઈઝેશન
અમદાવાદ

શ્રી આનંદભાઈ આઈ. પટેલ
મેઘમણી ગ્રુપ
અમદાવાદ

શ્રી સુરેશભાઈ જી. પટેલ
તેજસ પોલિપેક પ્રા. લી.
વડોદરા

શ્રી અબજીભાઈ કે. ધોળુ
મહાલક્ષ્મી ઈન્ફ્રા પ્રા. લી.
અમદાવાદ

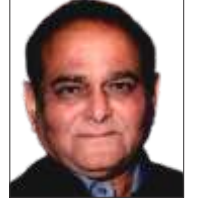
શ્રી અતિતભાઈ એમ. પટેલ
મારૂતિ બિલ્ડર્સ
અમદાવાદ

શ્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ આર. પટેલ
માન. મુખ્યમંત્રીશ્રી
ગુજરાત રાજ્ય - અમદાવાદ

શ્રી જ્યંતિભાઈ એસ. પટેલ
શ્રીરંગ ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર પ્રા. લિ.
અમદાવાદ

શ્રી કાળુભાઈ એમ. ઝાલાવાડિયા
રાજશ્રી ગ્રુપ
અમદાવાદ

શ્રી બાબુભાઈ જે. પટેલ
એમ.એલ.એ., ટ્રસ્ટી
અમદાવાદ

સ્વ. શંકરભાઈ આર. પટેલ
યુનિક ડાયકેમ
અમદાવાદ

શ્રી મનુભાઈ એન. જાયાણી
શ્રી હરિ ઈમ્પેક્સ
મુંબઈ

શ્રી કંદર્પભાઈ કે. અમીન
આર્ચિત ઓર્ગેનાસીસ લી.
અમદાવાદ

શ્રી પરેશભાઈ એમ. ગજેરા
શિવમ ડેવલોપર્સ એન્ડ કંસ્ટ્રક્શન
ગુજરાત પ્રેસિડેન્ટ, રાજકોટ

શ્રી રમેશભાઈ ડી. ટીલારા
અવધ ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર
રાજકોટ

શ્રી ભરતભાઈ કે. બોધરા
ક્રુવ કોટન પ્રોસેસિંગ પ્રા. લી.
જસદણ

શ્રી નંદલાલભાઈ એલ. માંડવિયા
મે. નંદલાલ એલ. માંડવિયા
રાજકોટ

શ્રી મયંકભાઈ એસ. પટેલ
વડોદરા

શ્રી હરેશભાઈ ડી. પરવાડિયા
સુરત

શ્રી મનસુખભાઈ એમ. કપોરરા
રૂદ્ર ડેવલોપર્સ
અમદાવાદ

શ્રી મહનરભાઈ જે. સાંયપરા
યુરો કુડ્સ
સુરત

શ્રી રમેશભાઈ પાટીદાર
(બહેરીનવાળા) સન હોટેલ
એન્ડ રિસોર્ટ, રાજસ્થાન

શ્રી વિવેકભાઈ પી. પટેલ
આયર્ન ડેવલોપર્સ
અમદાવાદ

શ્રી કિરીટભાઈ ડી. પટેલ
બરોડા બુશીંગ એન્ડ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ્સ
એલ.એલ.પી., વડોદરા

શ્રી ભુપતભાઈ કે. ભાયાણી
એમ. એમ. યાર્નસ પ્રા. લી.
જસદણ

શ્રી જીતુભાઈ એસ. વાધાણી
મંત્રીશ્રી ગુજરાત રાજ્ય
ભાવનગર

શ્રી પ્રવિણભાઈ બી. રાખડિયા
શ્રીનોવેટ ઓર્ગેનીક પ્રા. લી.
પાદરા, વડોદરા

શ્રી પ્રવિણભાઈ એસ. પટેલ
આદર્શ એન્ટરપ્રાઇઝ
વડોદરા

શ્રી દિનેશભાઈ બી. પેથાણી
(બાપુનગર વોર્ડ કોર્પોરેટર)
દેવમ ડેવલોપર્સ, અમદાવાદ

શ્રી ભૂપેશભાઈ એસ. પટેલ
મધરલેન્ડ ઈન્ટીગ્રેટેડ
અમદાવાદ

શ્રી અશોકભાઈ ડી. બાબરિયા
ઝ-બી ફિલ્મ પ્રા.લિ.,
વડોદરા

શ્રી યતુરભાઈ એન. કથીરીયા
યુ.એસ.એ.

શ્રી અરવિંદભાઈ એ. દોમડિયા
કૃષ્ણલ કન્સ્ટ્રક્શન પ્રા. લી.
રાજકોટ

સરદારધામના ગૌરવવંતા સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

શ્રી આશિષભાઈ કે. પટેલ
આસ્થા બિઝનેસ
અમદાવાદ

શ્રી કમલેશભાઈ પટેલ
અંબિકા ટ્રેડર્સ
વડોદરા

શ્રી ગોપાલભાઈ ડી. પટેલ
મયંક પ્રાસેડિંગ પ્રા. લી. - જામનગર એવમ્
પ્રમુખશ્રી કાલાવાડ અકબરી કન્યા છાત્રાલય
જામનગર

શ્રી ધનશ્યામભાઈ પી. હિરપરા
અમદાવાદ

શ્રી યતુરભાઈ આર. ચોડવડિયા
પુષ્પક ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી જગદીશભાઈ ડી. સંઘાણી
બાબરીયા ઈસ્ટીટ્યુટ ઓફ
ટેકનોલોજી, વડોદરા

શ્રી જગદીશભાઈ બી. પટેલ
પ્રેસિડન્ટ, રાજપથ ક્લબ
અમદાવાદ

ડૉ. જગદીશભાઈ સપિયા
સખીયા સ્કીન ક્લીનીક
સુરત

શ્રી નિકમભાઈ જે. પટેલ
પ્રેસિડન્ટ - ઈન્ફા

શ્રી દિલીપભાઈ બી. પટેલ
કાવ્યરત ગ્રૂપ
ગાંધીનગર

શ્રી ધીરુભાઈ પી. ઉકાણી
શિવમ્ એન્ટરપ્રાઇઝ
સુરત

શ્રી નાનુભાઈ કે. સાવલિયા
સુખવીલા ડેવલપર્સ
સુરત

શ્રી નારાયણભાઈ વી. પટેલ
પૂર્વ ચેરમેન સરદાર
સરોવર/વુડા, વડોદરા

શ્રી નિરવભાઈ ડી. મુંડે
પુષ્પ ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી બાબુભાઈ એન. પટેલ
સરસ્વતી રાઈસ મિલ
અમદાવાદ

શ્રી ભગીરથભાઈ એમ. બાલધા
સુરત

શ્રી માણેકભાઈ એસ. લાડિયા
બી. માણેક એક્ષપોર્ટ
સુરત

શ્રી મિતેષભાઈ આર. પટેલ
સંસદસભ્ય
આણંદ

શ્રી મુકેશભાઈ પટેલ,
સિધ્ધિ ગ્રૂપ
અમદાવાદ

ડૉ. વિઠ્ઠલભાઈ ધડુક
યુ.એસ.એ.

શ્રીમતી રંજનબેન વી. ધડુક
યુ.એસ.એ.

શ્રી વિરેન્દ્રભાઈ એ. પટેલ
વી. પોપ્યુલર ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી શંકરભાઈ પટેલ
વાઈટ-ઓ-કેમ
અમદાવાદ

શ્રીમતી વર્ષાબેન એસ. પટેલ
વાઈટ-ઓ-કેમ
અમદાવાદ

શ્રી સંજયભાઈ વી. પટેલ
આત્મીય ગ્રૂપ
વડોદરા

શ્રી સતિષભાઈ એમ. પટેલ
માજી ધારાસભ્ય
(કરજણ) વડોદરા

શ્રી હિંમતભાઈ આર. કોલડિયા
પુષ્પક ગારમેન્ટ પાર્ક
અમદાવાદ

શ્રી જગદીશભાઈ બી. સાકરિયા
સેકેટરી-સોરાષ્ટ્ર લેઉઆ પટેલ
સમાજ, મણીનગર-અમદાવાદ

શ્રી જિતવભાઈ આર. મોણપરા
યુ.એસ.એ.

શ્રી કૌશલભાઈ પટેલ (MD)
આર્યન ઈન્ફ્રા પ્રા.લિ.
અમદાવાદ

શ્રી ધનજીભાઈ જે. રાખોલિયા
મિનાક્ષી ડાયમંડ
સુરત

શ્રી હરિભાઈ બી. પીપણિયા
સેજલ ક્રિએશન
અમદાવાદ

શ્રી મંગનભાઈ કે. રામોલિયા
શિવ ડેવલોપર્સ
અમદાવાદ

શ્રી જશભાઈ એન. વીડિયા
A & J ડેવલોપર્સ
સુરત

શ્રી ધર્મેશભાઈ એમ. સવાણી
એલ.પી.સવાણી ગ્રૂપ
સુરત

શ્રી મનીષભાઈ પી. જીવાણી
આર્નંદ ઈન્ટરનેશનલ
મુંબઈ

સરદારધામના ગૌરવવંતા સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

શ્રી ધનજીભાઈ એલ. કળથિયા
શાંતમ કોર્પોરેશન
સુરત

શ્રી ગોરખનભાઈ આર. આસોદરીયા
MD - રઘુવીર ડેવલપર્સ
સુરત

શ્રી ચંદુભાઈ જે. કોરાટ
MD - રઘુવીર ડેવલપર્સ
સુરત

શ્રી જયુભાઈ બી. પટેલ
લેન્ડ ડેવલપર્સ
વડોદરા

શ્રી જયંતભાઈ કે. પટેલ
સિવિલ કોન્સ્ટ્રક્ટર્સ
વડોદરા

શ્રી જયંતભાઈ બી. પટેલ
જે. બી. પટેલ એન્ડ કંપની
વડોદરા

શ્રી મહેશભાઈ પટેલ
MD - PHILODEN ઈન્ડસ્ટ્રીઝ પ્રા.લિ.
વડોદરા

શ્રી કાંતિભાઈ એસ. અમૃતિયા
પૂર્વ ધારાસભ્ય
મોરબી

શ્રી મોહનલાલ કે. ધોળુ
મહાલક્ષ્મી ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર લિ.
અમદાવાદ

ડૉ. શ્રી નટવરલાલ વી. રામાણી
રાજકોટ
(હાલ USA)

શ્રી રમેશભાઈ એલ. પટેલ
સુરત

શ્રી શિવજીભાઈ કે. ધોળુ,
મહાલક્ષ્મી ગ્રુપ-નીલકંઠ માર્કેટિંગ કંપની
અમદાવાદ

શ્રી મહેશભાઈ ડી. પટેલ
આદિત્ય સાયન્ટિફિક
વડોદરા

ડૉ. નટુભાઈ કે. રાજપરા
Westminster IMD-USA, સુપ્રિટેન્ડેન્ટ &
મેડિકલ ડિરેક્ટર નિર્દેશનંદજી હોસ્પિટલ ટીબી

શ્રી હીરાલાલ કે. ધોળુ
મહાલક્ષ્મી ઈન્ફા. લી.,
અમદાવાદ

શ્રી શૈલેષભાઈ એમ. પટેલ (ચત્રબુજ)
ભુદરદાસ સેવાનિધિ ચેરિટેબલ
ટ્રસ્ટ, અમદાવાદ

શ્રી નાગજીભાઈ એમ. સાકરિયા,
HVK ઈન્ટરનેશનલ પ્રા.લી.,
સુરત

શ્રી શૈલેષભાઈ વી. આસોદરીયા,
કુદરત ડેવલપર્સ
અમદાવાદ

શ્રી નિલેશભાઈ જી. ધુલેશિયા
નોબલ ગ્રુપ ઓફ કં.
જુનાગઢ

CA યશ જી. રીજ્યા
રીજ્યા બ્રધર્સ
સુરત

શ્રી તુલસીભાઈ ડી. ધોળકિયા
હરિકૃષ્ણ ગ્રુપ
સુરત

શ્રી ધનશ્યામભાઈ ડી. ધોળકિયા
હરિકૃષ્ણ ગ્રુપ
મુંબઈ

શ્રી અરજણભાઈ એલ. ધોળકીયા
SRK Exports Pvt. Ltd.
સુરત

શ્રી દિનેશભાઈ વી. નારોલી
SRK Exports Pvt. Ltd.
સુરત

શ્રી જયંતિભાઈ એ. પટેલ
MD- SSC Infrastructure Pvt.Ltd.
અમદાવાદ

શ્રી અમિતભાઈ એમ. પટેલ
પટેલ માધવલાલ મગનલાલ & કં. ઓર્ગેનિયા
વડોદરા

શ્રી જયમતભાઈ જે. ડાબી
જાગૃતિ જેમ્સ
સુરત

શ્રી ભાઈલાલભાઈ બી. પટેલ
NICOLIANS INC
દિલ્હી

શ્રી વલ્લભભાઈ પી. કાહોદરીયા
સાગર બિલ્ડર પ્રા. લિ.
સુરત

શ્રી બીજુભાઈ પી. વીરાણી
બાલાજી વેફર્સ ગ્રુપ
રાજકોટ

શ્રી રવજીભાઈ જી. કથિરિયા
ભૂમિ ડેવલપર્સ
અમદાવાદ

શ્રી ભરતભાઈ એ. નારોલા
રાવેશ્યામ ડાયમંડ
સુરત

શ્રી વિરજીભાઈ આર. પાલડિયા
પાલડીયા બ્રધર્સ
સુરત

શ્રી દિલીપકુમાર ડી. કથીરિયા
ઓરેન્જ ડેવલપર્સ
સુરત

શ્રી નૈમેશભાઈ આર. ધુડક
રાજકોટ

શ્રી અશ્વિનભાઈ ગોળવિયા
ન્યાલકરજી ગ્રુપ
વડોદરા

સરદારધામના ગૌરવવંતા સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

શ્રી અશ્વિનભાઈ પટેલ
ધારાસભ્ય શ્રી - કરજણ
વડોદરા

શ્રી સી. આર. પાટીલ
પ્રદેશ પ્રમુખ - ભા.જ.પા.
ગુજરાત

શ્રી સુરેશભાઈ પાનસુરિયા
બિલ્ડર, સિધ્ધેશ્વર ગ્રુપ
વડોદરા

શ્રી પ્રકાશભાઈ જી. જાદવાણી
બ્લોટ ગ્રુપ
અમદાવાદ

સરદાર ભરોસે

શ્રી રાકેશભાઈ એમ. પટેલ
પટેલ બ્રધર્સ પરિવાર
યુ.એસ.એ.

શ્રી જ્યંતીભાઈ કે. સરદાર
જા હાઉસેર & સેનેટરી મોલ પ્રા.લી.
રાજકોટ

શ્રી સુનિલભાઈ ડી. પટેલ
ભંડેરી ગ્રુપ
અમદાવાદ

શ્રી જીતેન્દ્રભાઈ બી. ભંડેરી
અમદાવાદ

શ્રી હિંમતભાઈ બી. શેલડિયા
જીવન કેબ્રિક્સ પ્રા. લી.
અંકલેશ્વર

શ્રી જયેશભાઈ પી. પટેલ
અગ્રણી બિલ્ડર
અંકલેશ્વર

શ્રી વિનુભાઈ કે. કિસ્તલ
અમદાવાદ

શ્રી વનશ્યામભાઈ કે. ઈટાલિયા
ભીમનાથ - સુરત

શ્રી કેતનભાઈ જે. ગઢીયા
વામા ગ્રુપ
સુરત

શ્રી મહુભાઈ પી. વસાણી
વસાણી ગ્રુપ
અમદાવાદ

શ્રી જયેશભાઈ એચ. પટેલ
OMX Cotspin Pvt. Ltd.
ધ્રાંગધ્રા

શ્રી તલપતભાઈ વી. પટેલ
પટેલ બ્રધર્સ,
યુ.એસ.એ.

શ્રી ગોપાલભાઈ એલ. પટેલ
યુ.એસ.એ.

શ્રી બાબુભાઈ પટેલ
યુ.એસ.એ.

શ્રીમતી ભાવનાબેન સી. પટેલ
યુ.એસ.એ.

શ્રી દીલિપભાઈ એન. સંગાણી
ચેરમેનશ્રી, ગુજકોમાસોલ,
અમદાવાદ

શ્રી પ્રકાશભાઈ એસ. પટેલ
પ્રેસિડન્ટ, સાંકળચંદ યુનિવર્સિટી
વિસનગર

શ્રી કલ્પેશભાઈ ડી. પટેલ
સુરેન્દ્રનગર

શ્રી મથુરદાસ જી. કનરિયા
સુરત

શ્રી ક્રુનુભાઈ પી. પટેલ
ચેરમેનશ્રી, Amneal ફાર્માસ્યુટિકલ
યુ.એસ.એ.

શ્રીમતી પશમીના વી. પટેલ
કેલિફોર્નિયા - યુ.એસ.એ.

શ્રી નગીનભાઈ જી. પટેલ
(CMD-N.G.Group)
અમદાવાદ

ડૉ. ભાસ્કરભાઈ ડી. કુંડરીયા
Santa Maria, California
USA

શ્રી સુભાશભાઈ એ. પટેલ
એસ.એ. પટેલ & કં.
વડોદરા

શ્રીમતી દક્ષાબેન ડી. પટેલ
વડોદરા

શ્રી જય ડી. પટેલ
વડોદરા

શ્રી દીલીપભાઈ કે. પટેલ
ધન બીલ્ડકોન
અમદાવાદ

શ્રી દિન્યાંતભાઈ ટી. પટેલ
GURU KRUPA QUARRY WORKS
વડોદરા

શ્રી જયપ્રકાશભાઈ જે. વાંછાણી
MD- National Institute of Cooperative Management
ગાંધીનગર

શ્રી દિનશાભાઈ પટેલ
નડિયાદ

ડૉ. વિનુભાઈ આઈ. પટેલ
Zarna Associate
વડોદરા

સરદારધામના ગૌરવવંતા સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

શ્રીમતી ભાવનાબેન વી. ગજેરા
અંકલેશ્વર

શ્રી ઉરવ ડી. પટેલ
MD-PTSI
વડોદરા

શ્રી ભરતભાઈ પટેલ
રાયસણ-ગાંધીનગર

શ્રીમતી ભારતીબેન એન. પટેલ
મેઘમણી ગ્રુપ
અમદાવાદ

શ્રી વિનોદભાઈ મોરડીયા
રાજ્ય કશામંત્રી ગુજરાત રાજ્ય
ગાંધીનગર

શ્રી હર્ષ વી. પટેલ
યુ.આર.એનજી
અમદાવાદ

શ્રી ચંદ્રેશભાઈ પટેલ
સામ ડેવલપર્સ
સુરેન્દ્રનગર

શ્રી બાબુભાઈ બી. વાઘાણી
નીલકંઠ જેમ્સ
સુરત

શ્રી દીપકભાઈ એમ. શેટી
Apple Sarees Pvt. Ltd.
સુરત

શ્રી મનજીભાઈ ટી. લાખાણી
સોહમ ગ્રુપ
સુરત

શ્રી પ્રહલાદભાઈ એ. પટેલ
કામેશ્વર ગ્રુપ
અમદાવાદ

શ્રી બીપીનભાઈ વી. હડવાણી
ગોપાલ સ્નેક્સ પ્રા. લી.
રાજકોટ

શ્રી જગદીશભાઈ બી. પટેલ
સુવર્ણ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર
કડી

શ્રી પૂજાબેન પી. પટેલ
પી. એસ. પી. પ્રોજેક્ટ લી.
અમદાવાદ

શ્રી પ્રકાશભાઈ કે. પટેલ
ટાઈમ્સ સ્કવેર
અમદાવાદ

શ્રી બટુકભાઈ એન. દુધાત
શ્રી ડેવલોપર્સ
સુરત

શ્રી અરવિંદભાઈ એસ. ગજેરા
વેકુંઠ કેમિકલ પ્રા. લિ.
અંકલેશ્વર

શ્રી વિપુલભાઈ રૂપારેલીયા
VR ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર પ્રા. લી.
વડોદરા

શ્રી સત્યમભાઈ પી. પટેલ
આશાપુરા બિલ્ડર્સ
અમદાવાદ

શ્રી નિલેશભાઈ જેતપરિયા
કેરા વિટ્રિફાઈડ
મોરબી

શ્રી અનિલભાઈ પટેલ
આનંદમ ફેમિલી
અમદાવાદ

શ્રી નેનેશભાઈ આર. પટેલ
પરિશ્રમ ગ્રુપ
અમદાવાદ

શ્રી ગોરધનભાઈ પી. ઝડિયા
પૂર્વ ગુહમંત્રીશ્રી-ગુજરાત રાજ્ય
ઉપાધ્યક્ષ ભાજપ-અમદાવાદ

ડૉ. રોહિતભાઈ ભાલાળા
(MD-Phd. - Cardiologist)
અમદાવાદ

શ્રી હાર્દિકભાઈ એસ. પટેલ
અમદાવાદ

શ્રી વિનુભાઈ એચ. માલવીયા
માલવીયા એસોસીએટ્સ
સુરત

શ્રી વિનોદકુમાર એમ. પટેલ
CEO-4 મહાસણા અર્બન કો.ઓ. બેંક લી.
મહાસણા

શ્રી ભદ્રેશભાઈ એમ. દેસાઈ
શ્રી અનુગ્રહ ડેવલપર્સ
વડોદરા

શ્રી હરિભાઈ જેડ. પટેલ
વેબવ એનજીનીયર્સ
ભુણવડા

શ્રી હર્ષિભાઈ પટેલ
અમદાવાદ

EGGO MANIA
New Journey-USA

શ્રી બકુલકુમાર આઈ. પટેલ
Senearth Sarl - વેસ્ટ આફ્રિકા
(ગાંધીનગર)

શ્રી કાંતિભાઈ એચ. બલર
ધારાસભ્યશ્રી
સુરત

શ્રી મિતુલભાઈ એમ. સવાણી
પી.પી. સવાણી ગ્રુપ
સુરત

શ્રી ધનસુખભાઈ જે. દેવાણી
શાંતિ કન્સ્ટ્રક્શન (ગુજ.) પ્રા. લી.
અમદાવાદ

સરદારધામના ગૌરવવંતા સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

શ્રી જીવરાજભાઈ કે. સુતરિયા
મિરામિકા એન્જિનિયર્સ
સુરત

શ્રીમતી કાશીબેન બી. સુતરિયા
સુરત

શ્રીમતી રસીલાબેન બી. સુતરિયા
લક્ષ્મી કાર્ટ
બેલ્જીયમ

શ્રી જગદીશભાઈ ટી. સુતરિયા
યુ.એસ.એ.

સ્વ. શ્રી નાગજીભાઈ જે. સુતરિયા
યુ.એસ.એ.

ડૉ. ભરતભાઈ સુતરીયા
સુરત

શ્રી સાહાભાઈ જી. સુતરિયા
હીરાકો ઈન્ડિયા પ્રા.લિ.
મુંબઈ

શ્રી બીપાભાઈ એન. સુતરિયા
સુરત

શ્રી ગોપેશભાઈ જી. સુતરિયા
સુતરિયા ડેવલોપર્સ
અમદાવાદ

શ્રીમતી વસંતબેન જી. સુતરિયા
અમદાવાદ

શ્રી ભરતભાઈ વી. ડોબરિયા
યુ. એસ. એ.

શ્રી કમલેશભાઈ પી. સાવલિયા
શાલિગ્રામ ગ્રૂપ
અમદાવાદ

ડૉ. આર. જી. પટેલ
સન ફ્રાન્સિસ્કો હોસ્પિટલ
અમદાવાદ

શ્રી જયેશભાઈ સી. પટેલ
વિમલ ગ્રૂપ
મહેસાણા

CA શ્રી બી. કે. પટેલ
બી. કે. પટેલ એન્ડ કં.
અમદાવાદ

શ્રી માવજીભાઈ પી. લુણાગરિયા
શારદા ઈન્ફા
અમદાવાદ

શ્રી પંકજભાઈ એમ. ઉકાણી
એમટેક્સ ડાય-કેમ
અમદાવાદ

શ્રી ભરતભાઈ ટી. પટેલ
રચના ડાયકેમ
અંકલેશ્વર

શ્રી રાજેશભાઈ બી. પાદરિયા
સૂર્યમ ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી મફતભાઈ એમ. પટેલ
વિહિતા કેમ પ્રા. લી.
અંકલેશ્વર

શ્રી દિનેશભાઈ એ. પટેલ
ગિંઝા-એ.પી.એમ.સી.
મહેસાણા

શ્રી ઘનશ્યામભાઈ પી. માંગુકિયા
પ્રિન્સ હાયમંડ
સરત

શ્રી વિષ્ણુભાઈ પી. પટેલ
મારૂંતિ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ
અમદાવાદ

શ્રી પરસોત્તમભાઈ વી. કમાણી
ડોક્ટર પંપ
રાજકોટ

શ્રી કિરીટભાઈ જે. ભુવા
કિષ્કા એન્જનીયરીંગ એન્ડ
કન્સ્ટ્રક્શન કંપની. અંકલેશ્વર

શ્રી સુરેશભાઈ એ. પટેલ
પ્રમુખશ્રી કેડાઈ (શુભ ઈન્ડિયા)
સરત

શ્રી જે. એમ. પટેલ
Dy.Sp.(Retd.)
સુરત

શ્રી ડી. એમ. પટેલ
પરફેક્ટ ઈન્ફાકોપ પ્રા. લિ.
મહેસાણા

શ્રી ઘનશ્યામભાઈ કે. દેસાઈ
અમદાવાદ

શ્રી ઘનશ્યામભાઈ એ. પટેલ
વડોદરા

શ્રી હનુમાઈ આર. સાંગાણી
સત્યમ ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી કિરીટભાઈ ડી. પટેલ
મણિધર ડેવલોપર્સ
અમદાવાદ

શ્રી હિતેષભાઈ પી. પટેલ
મુખી કોર્પોરેશન
અમદાવાદ

શ્રી હરેશભાઈ ડી. નવાપરા
યશ રસાયણ એન્ડ કેમિકલ્સ
પાનોલી, અંકલેશ્વર

શ્રી ગીરીશભાઈ ડી. વાઘાણી
સ્વંમભે કેમિકલ્સ
વડોદરા

શ્રી ભીખાભાઈ એચ. પટેલ
શપથ ઈન્ફા. પ્રા. લિ.
અમદાવાદ

શ્રી ગિરીશભાઈ ડી. પટેલ
શિવશંકર તમ્બાકુ પ્રા.લિ.
અમદાવાદ

શ્રી નાથાભાઈ એમ. કાલરિયા
સન ફોજિંગ પ્રા. લી.
રાજકોટ

શ્રી ધવલભાઈ એન. પટેલ
એરોલેમ
અમદાવાદ

શ્રી અશોકભાઈ બી. લખાણી
શ્રીનાથજી રસાયણ પ્રા. લી.
અમદાવાદ

શ્રી રાજેશભાઈ આર. પીઢડિયા
પોલ કોન્ટ
વડોદરા

શ્રી જયંતિભાઈ પી. પટેલ
ગણેશ ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી અનિલભાઈ એ. પટેલ
મિડાસ મેટકોન્સ પ્રા.લી.
અમદાવાદ

શ્રી પુરુષોત્તમભાઈ બી. પટેલ
ધનશ્રી એન્ડ પોલી પ્રોડક્ટ
અમદાવાદ

શ્રી જગજીવનભાઈ આર. સખિયા
ડેકોરા ગ્રૂપ
રાજકોટ

શ્રી બાબુભાઈ જે. અસલાલિયા
રાજકોટ

સરદારધામના ગૌરવવંતા ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

શ્રી વલ્લભભાઈ એમ. સતાણી
શ્રી રામ એરોસ્પેસ એન્ડ ડિકેન્સ
એલ.એલ.પી., રાજકોટ

શ્રી ભાનુભાઈ આર. પટેલ
શ્રી નવદુર્ગા એન્ટરપ્રાઈઝ
વડોદરા

શ્રી હેમંતભાઈ એમ. પટેલ
મહેન્દ્ર પટેલ બિલ્ડર પ્રા. લિ.
વડોદરા

શ્રી નટુભાઈ એસ. પટેલ
જાલાઈન્સ સ્પેસ
વડોદરા

શ્રી બાબુભાઈ વી. ગાજપરા
બાલાજી ગ્રૂપ
મુંબઈ

શ્રી ભાવેશભાઈ સી. વધાસિયા
ગિરીરાજ એન્ટરપ્રાઈઝ
અમદાવાદ

શ્રી ભીખાભાઈ આર. મોણપરા
સિધિ વિનાયક ડેવલોપર્સ
અમદાવાદ

શ્રી વિનુભાઈ બી. ગેવરિયા
અમદાવાદ

શ્રી જીતુભાઈ એન. ડોડા
ડોડા એક્સપોર્ટ
સુરત

ડૉ. વિનોદભાઈ યુ. પટેલ
પાલનપુર

શ્રી ભુપેન્દ્રભાઈ આર. પટેલ
કિખા એન્ટરપ્રાઈઝ
અમદાવાદ

શ્રી કમલેશભાઈ વી. પટેલ
મુંબઈ

શ્રી ગિરીશભાઈ એલ. ચોવટિયા
અમી લાઈફ સાયન્સ
વડોદરા

શ્રી ડી. જે. પટેલ IPS (Retd.)
અમદાવાદ

શ્રી જશભાઈ પી. પટેલ (રાજા)
વડોદરા

શ્રી વિક્રમભાઈ એલ. ધડુક
કડવાણી ફોજ વિમીટોડ
રાજકોટ

શ્રી જયંતિભાઈ જે. કોરાટ
રાધે બિલ્ડકોન
અમદાવાદ

શ્રી છગનભાઈ વિ. સાંખલા
ડીરેક્ટર પટેલ કેનવુડ પ્રા. લિ.
અંકલેશ્વર

શ્રી લક્ષ્મણભાઈ જે. સોનાણી
કે. એલ. ડાયમંડ
સુરત

શ્રી ઘનશ્યામભાઈ એસ. ભાલાળા
શ્રી હરિકૃષ્ણ ડાયમંડ
અમદાવાદ

શ્રી ભરતભાઈ કે. ગઢિયા
ટાઈમ્સ સ્કવેર
અમદાવાદ

શ્રી હસમુખભાઈ એમ. ઉભાડિયા
મોરબી

શ્રી દિલીપકુમાર એમ. માકડિયા
ફોનીક્સ ફોર્મ કુડ્ડસ
(આઈ) પ્રા. લી., આણંદ

શ્રી હિંમતભાઈ એમ. ડોબરિયા
અમદાવાદ

શ્રી મહેન્દ્રભાઈ વી. ગજેરા
કિખા ગ્રૂપ સર્કલ
રાજકોટ

શ્રી ભાવિન આર. પટેલ
ફ્લાઈંગ રુટ્સ
અમદાવાદ

શ્રી જીણાભાઈ આર. દુધાત
રોયલ ઈન્સ્ટ્રક્ચર
વડોદરા

શ્રી દીલીપભાઈ એમ. પટેલ
નેતાજી-માનદમંત્રીશ્રી
ઉમિયા માતાજી સંસ્થાન-ગીરા

પ્રો. ડૉ. જગતિબેન જે. પટેલ
કન્વીનર-દીકરી સ્વાવલંબન
યોજના, સરદારધામ અમદાવાદ

શ્રી સંજયભાઈ સી. પટેલ
પંચમ ગ્રૂપ
વડોદરા

શ્રી લક્ષ્મણભાઈ આઈ. પટેલ
આલ્ફા કોલેજ ઓફ એન્જિ.
અમદાવાદ

શ્રી જીગ્નેશભાઈ એમ. પટેલ
ક્વીટીવ સ્ટુડિયો
અમદાવાદ

શ્રી દિલીપભાઈ જી. પટેલ
આર્યવત ડેવલોપર્સ
અમદાવાદ

શ્રી હર્ષદભાઈ જે. પટેલ
ઈન્ડો એલ્યુમિનિયમ પ્રા.લિ.
અમદાવાદ

શ્રી ભાઈલાલભાઈ જી. જાગણી
દીપ કલર્સ પ્રા.લી.
વડોદરા

શ્રી અરવિંદભાઈ પી. પટેલ
ડેકોરા ગ્રૂપ
રાજકોટ

સરદારધામના ગૌરવવંતા ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

શ્રી અરવિંદભાઈ ડી. અકબરી
હર્ષ કન્સ્ટ્રક્શન
અમદાવાદ

શ્રી અરવિંદભાઈ એમ. પટેલ
ભાયલી

શ્રી કમલેશભાઈ બી. પટેલ
એશિયન ગ્રેનાઈટો ઈન્ડિયા લી.
અમદાવાદ

શ્રી કુમ્ભનભાઈ બી. વરસાણી
શ્રીજી કૃપા પ્રોજેક્ટ્સ
રાજકોટ

શ્રી ગોપાલભાઈ કે. પટેલ
શ્યામલ ડેવલોપર્સ
અમદાવાદ

શ્રી ચતુરભાઈ એસ. સતાસિયા
સ્વસ્તિક ઈન્સ્ટ્રીયલ પાર્ક
વડોદરા

શ્રી જયંતિભાઈ એમ. આકાસશિયા
બેકબોન ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી જયેશભાઈ પટેલ
કિખા ડેવલોપર્સ
સુરત

શ્રી જયંતિભાઈ એમ. પોકર
જે. પોકર ગ્રૂપ
મુંબઈ

શ્રી હિંચેશભાઈ સાવલિયા
જીઈબી એન્જિનિયર્સ એસો.
જેતપુર

શ્રી નરેન્દ્રભાઈ જે. પટેલ
સોહમ ગ્રૂપ
અમદાવાદ

સ્વ. શ્રી નારણભાઈ એન. પટેલ
ગુડ લક (અર્બન બેંક)
મહેસાણા

શ્રી પ્રબોધભાઈ બી. પટેલ
કાંગારૂ ઈન્સ્ટ્રીઝ
અંકલેશ્વર

શ્રી પ્રવિણભાઈ એન. શેરસિયા
યુનિક કોર્પોરેશન (ઈ) પ્રા.લિ.
આણંદ

શ્રી કુલાભાઈ બી. કોટડિયા
શ્રીનંદ સીટી
અમદાવાદ

શ્રી ભિરેનભાઈ વી. ભવાડિયા
સુપીરીયર ફેબ્રિકેટ
સુરત

શ્રી કમલેશભાઈ કે. ગોડલિયા
તક્ષશિલા ડેવલોપર્સ
અમદાવાદ

શ્રી ભરતભાઈ એ. નારોલા
દુબઈ

શ્રી રાજેશભાઈ એમ. દુમર
કાસટેક ફાઉન્ડેશન પ્રા.લિ.
જૂનાગઢ

શ્રી મનોજભાઈ પટેલ
યોગી રિયાલિટી
વડોદરા

શ્રી મુકુંદકુમાર એમ. પટેલ
કેનેડા

શ્રી યોગીનભાઈ ડી. પટેલ
સ્પેક્ટ્રમ ડેમિકલ ઈન્સ્ટ્રીઝ
વિસનગર

શ્રીમતી રસિલાબેન એસ. ધાનાણી
વડોદરા

શ્રી રામભાઈ એમ. શેલડિયા
પેજ-વન રેસ્ટોરન્ટ
અમદાવાદ

શ્રી વિનોદભાઈ એ. ધોળિયા
જય એન્ડ ટ્રેડિંગ કું.
વડોદરા

શ્રી વિપુલભાઈ કે. ગજેરા
ગજેરા ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી વિરલભાઈ એચ. પટેલ
પાદરા

શ્રી શિવલાલભાઈ એ. આદ્રોજા
ચેરમેન-એન્જલ પંપ પ્રા.લિ.
રાજકોટ

શ્રી સંજયભાઈ પટેલ
ઓરેના સ્ટોન & સિરામિક
હિંમત નગર

શ્રી સુરેશભાઈ એમ. પટેલ
આલ્ફા એન્જીનીયરીંગ &
ટેકનોલોજી સોલ્યુશન્સ
અમદાવાદ

શ્રી સચિનભાઈ કે. પટેલ
સચિન ઈન્સ્ટિટ્યુટ લિ.
અમદાવાદ

શ્રી કીશોરભાઈ કે. પટેલ
સચિન ઈન્સ્ટિટ્યુટ લિ.
અમદાવાદ

સ્વ. શ્રી આર. કે. પટેલ (એડવોકેટ)
આર. કે. પટેલ એસોસિએટ્સ
અમદાવાદ

શ્રી યીમનભાઈ એન. ગેવરિયા
સુંદરમ ડેવલપર્સ
અમદાવાદ

શ્રી રમેશભાઈ ડી. ઈટાળિયા
અમદાવાદ

શ્રી મનસુખભાઈ એમ. ગાંધી
(ગાલાવાડિયા), વ્રજ ગ્રૂપ
સુરત

સરદારધામના ગૌરવવંતા ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

શ્રી કિશોરભાઈ જી. કાછડિયા
એલેક્ઝાન્ડ્રીન
અંકલેશ્વર

શ્રી નરસીભાઈ મેઘુલિયા
શ્રી બાલકિશ્ના એક્સપોર્ટ
સુરત

શ્રી કલ્પેશભાઈ કોડિયા
REINE LIFESCENCE
અંકલેશ્વર

શ્રી સુરેશભાઈ એમ. પટેલ
સુફામાં કેમ
અંકલેશ્વર

શ્રી રામજીભાઈ એમ. માંગુકિયા
એગ્રીલેન્ડ બાયોટેક લિ.
વડોદરા

શ્રી રવિન્દ્રભાઈ એસ. પટેલ
શ્રી ગાયત્રી એન્ટરપ્રાઇઝ
વડોદરા

શ્રી વિનુભાઈ પી. પડશાળા
સ્ટાર ગ્રુપ
અમદાવાદ

શ્રી ભરતભાઈ એમ. હુમર
કાસટેક ફાઉન્ડેશન પ્રા.લિ.
જૂનાગઢ

શ્રી શૈલેષભાઈ એચ. પરસાણા
શીવ કન્સ્ટ્રક્શન કંપની
રાજકોટ

શ્રી વિજયભાઈ બી. દેસાઈ
રાજકોટ

શ્રી ગોપાલભાઈ એમ. પટેલ
શાલીગ્રામ ગ્રુપ
અમદાવાદ

શ્રી કરસનભાઈ ડી. પટેલ
ડીરેક્ટર-વિનાયક TMT બાસ પ્રા.લિ.
દહેગામ

શ્રી જયવંતભાઈ એસ. પટેલ
ડીરેક્ટર-બાયવેલ ઈમ્પેક્સ પ્રા.લિ.
અમદાવાદ

શ્રી ભૂપતરાય એમ. ભુત
M/S Dagon Pharmaceuticals Pvt.Ltd.
વડોદરા

શ્રી જયવંતભાઈ પી. પટેલ
શ્રીજી ડિસ્ટ્રીબ્યુટર
અમદાવાદ

શ્રી રાકેશભાઈ કાંતિભાઈ પટેલ
યુનિયન એસી & કેમીકલ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ
અમદાવાદ

શ્રી જયંતિભાઈ પટેલ,
Power High એન્જિનીયરિંગ પ્રા. લી.
અમદાવાદ

શ્રી નૈશિભાઈ પટેલ,
શ્રીનાથ કોર્પોરેશન
અમદાવાદ

શ્રી અશોકભાઈ જી. પટેલ
દેવશ્રી ફેબ્રિકેશન્સ
સુરત

શ્રી ગણેશભાઈ એલ. માંગુકિયા,
પાટી ઈમ્પેક્સ
સુરત

શ્રી હર્ષદભાઈ ડી. પટેલ
બ્યુરા ચીફ ગુજરાત સમાચાર
ન્યુ જર્સી, USA

શ્રી ભિખાભાઈ એમ. વાણીયા
સુરત

શ્રી ઘનશ્યામભાઈ વી. રજોડિયા
સિનિયર મેનેજર-GSFC
વડોદરા

શ્રી વસંતભાઈ એ. પટેલ
જય માતાજી બેટરી પ્રા. લી.
અમદાવાદ

શ્રી કે. જી. કુંડરિયા
Win Tel Surfaces LLP
મોરબી

શ્રી રજનીભાઈ એસ. પટેલ
ગુજરાત પ્રદેશ મહામંત્રીશ્રી - ભાજપા
પૂર્વ ગૃહમંત્રીશ્રી ગુજરાત, મહેસાણા

શ્રી ધીરુભાઈ વી. માલવિયા
સન રીયલ્ટેસ
સુરત

Er. જયંતિભાઈ એમ. વઘાસીયા
મધુરમ કન્સ્ટ્રક્શન કં.
જૂનાગઢ

શ્રી ભુદ્રભાઈ જી. વરમોરા
સનહાર્ટ ગ્રુપ
અમદાવાદ

શ્રી શૈલેશભાઈ કે. પટેલ
Bhagavati Enviro Care Pvt. Ltd.
અમદાવાદ

શ્રી જોઈતારામ જી. પટેલ
ડાયરેક્ટર - R.K. Synthesis Ltd.
અમદાવાદ

શ્રી પરસોત્તમભાઈ એચ. હુમ્મર
Kadamb Infra
અમદાવાદ

શ્રી ભરતભાઈ ડી. મુખડિયા
મામનંદી સોસાયટી લેડિંગ પોલ સમાજ * પ્રમુખ-કે.ઈ.ઈ.
નવસારી

શ્રી હિતેશભાઈ એન. પોલરા
પરિમલ ગ્રુપ
અમદાવાદ

શ્રી કિરણભાઈ પટેલ
સર્જન બિલ્ડકોન
અમદાવાદ

શ્રી લાલજીભાઈ પોકર
જે. પોકર ગ્રુપ
મુંબઈ

સરદારધામના ગૌરવવંતા ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

શ્રી કૃષ્ણભાઈ આર. પટેલ
જેનીશા ડેવલોપર્સ - કુહા - દશકોઈ
અમદાવાદ

શ્રી વલ્લભભાઈ એ. વડાલિયા
વડાલિયા ટ્રુપ
રાજકોટ

શ્રી મનસુખભાઈ પી. પટેલ
હાઈબ્રીડ સિમેન્ટ પ્રા. લી.
રાજકોટ

શ્રી રમેશભાઈ માયાણી
ડાયરેક્ટર - કોપલેન્ટ ફિંગરિંગ પ્રા. લી.
અમદાવાદ

શ્રી જગદીશભાઈ જી. વરમોરા
સનસાઈન ટાઈલ્સ કં. પ્રા. લિ.
અમદાવાદ

શ્રી રમેશભાઈ એ. લીબાણી
પેટ્રોન પાર્ટ્સ & ટ્યુબસ
વડોદરા

શ્રી અશ્વિનભાઈ પટેલ
ભાજપ જિલ્લા પ્રમુખ
વડોદરા

શ્રી અનિલભાઈ ડી. પટેલ
જગાજી કન્સ્ટ્રક્શન કંપની
વડોદરા

શ્રી શૈલેશભાઈ જી. પટેલ
માતાજી એઓ. પોર, ચેરમેનશ્રી APMC
વડોદરા

શ્રી ધનજીભાઈ પટેલ
સૂર્યા વરસાણી ભુજ-કોર ટીમ
દિલ્હી

સરદાર ભરોસે

સરદાર ભરોસે

શ્રી સિદ્ધાર્થભાઈ પી. પટેલ
સાબર કન્સ્ટ્રક્શન
હિંમતનગર

શ્રી શશીકાંતભાઈ એચ. પટેલ
પ્રમુખ- વડોદરા જીલ્લા કે. મંડલ
વડોદરા

શ્રી અશોકભાઈ પટેલ
Chicago- USA

શ્રી રાજેશભાઈ એમ. ધાનાણી
અમરેલી

શ્રી દુષ્યંતભાઈ આર. પટેલ
ધારાસભ્યશ્રી - ભરૂચ /
ગુજરાત વિધાનસભા, મુખ્ય ઉપદેશક

સરદાર ભરોસે

શ્રી જીતેન્દ્રભાઈ ટી. પટેલ
ડાયરેક્ટર- રોયલ ટચ ગ્રુપ
અમદાવાદ

શ્રી પરેશભાઈ ડી. ડોબરીયા
અમદાવાદ

ડૉ. સંજયભાઈ એમ. પટોલિયા
અમદાવાદ

શ્રી નીરપભાઈ આર. દોંગા
ઓસ્ટ્રેલિયા

શ્રી હિંમતભાઈ પટેલ
શીવમ એન્ટરપ્રાઇઝ
સુરત

શ્રી ઉમેશભાઈ પી. ગોટી
સર્વસ્વ ગ્રુપ
સુરત

શ્રી દીલિપભાઈ ડી. પટેલ
સુરેન્દ્રનગર

શ્રી દિપકભાઈ કે. પટેલ
અંબિકા ઈન્ડ.-ગુજરાત ડાયસ્ટર્ક
મેન્યુ. એસો.-સેક્ટરી, અમદાવાદ

શ્રી મનોજભાઈ પટેલ
વંદે માતરમ્-આર્યન ટ્રુપ,
અમદાવાદ

શ્રી સુરેશભાઈ કે. પટેલ
એસ. કે. પટેલ એન્ડ કું.
હાઈકોર્ટ એડવોકેટ, અમદાવાદ

શ્રી અલ્વેશભાઈ પી. પટેલ
ઈલોગીયા હોટેલ
અમદાવાદ

શ્રી હિરેનભાઈ એચ. પટેલ
યોગી ફેબ્રિકેશન પ્રા. લિ.
અમદાવાદ

શ્રી સુરેશભાઈ એ. નારોલા
અમદાવાદ

શ્રી વિનોદભાઈ ડી. પટેલ
અમદાવાદ

શ્રીમતિ મધુબેન એચ. પટેલ
ગાંધીનગર

શ્રી વલ્લભભાઈ વાછાણી
આનંદ એસોસીયેટ
ગાંધીનગર

શ્રી નિલેશભાઈ કાછડીયા
Meadow Nature Cure Centre
રાજકોટ

શ્રી શંકરભાઈ પટેલ
અંબિકા પ્લાયવોડમ
અંકલેશ્વર

સરદારધામના ગૌરવવંતા ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

શ્રી હર્ષદભાઈ એમ. પટેલ
ધરતી ગ્રુપ
અમદાવાદ

શ્રી અજીતભાઈ જે. પટેલ
એવરેસ્ટ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ પ્રા. લિ.
વિસનગર

શ્રી અલ્કેશભાઈ એમ. પટેલ
સ્ટીલકીટ એન્જીનીયરીંગ ક.
અમદાવાદ

શ્રી કલ્પેશભાઈ આઈ. પટેલ
આનંદ કોર્પોરેશન
ગાંધીનગર

શ્રીમતી કેલાશબેન બી. પટેલ
જય સોમનાથ ગ્રુપ
ગાંધીનગર

શ્રી વી.ડી. જાલાવાડીયા
ધારાસભ્યશ્રી
કામરેજ

શ્રી અરવિંદભાઈ ડી. પટેલ
વંદે માતરમ ગ્રુપ
અમદાવાદ

શ્રી ચતુરભાઈ એમ. કલસરીયા
અંબિકા જેમ્સ
સુરત

શ્રી જનકભાઈ એમ. કાછડીયા
ભગદાણા
ગુજરાત ભાજપ ઉપપ્રમુખ-પુર્વ ધારાસભ્ય

શ્રી રાઘવજીભાઈ એચ. પટેલ
કેબિનેટ મંત્રીશ્રી
ગુજરાત રાજ્ય

શ્રી કેયુરભાઈ એન. પટેલ
Macson Color Chem Pvt.Ltd.
દહેજ

શ્રી અરવિંદભાઈ જી. રામાણી
USA

શ્રી અશ્વિનભાઈ કે. કોશિયા
સુરત

શ્રી રમેશભાઈ મકાણી
એડવાન્સ ડાયકેમ ઇન્સ્ટ્રીઝ
અંકલેશ્વર

શ્રી ચંદુભાઈ ડી. જાલોરીયા
ફીઓરેન્ઝા ગ્રેનાઈટો પ્રા. લિ.
મોરબી

શ્રી ધનશ્યામભાઈ એન. વીરાણી
બોટાદ-જીલ્લા પંચાયત પ્રમુખ
બોટાદ

શ્રી ભલાભાઈ એસ. પટેલ
શ્રીજી ગ્રુપ
અમદાવાદ

શ્રી પ્રિતભાઈ બી. પટેલ
Elixir Pharma & Pranav Chemical
અમદાવાદ

શ્રી હેત એન. ધોળુ
દુર્ગા ઇન્ફ્રા માર્કિંગ પ્રા. લી.
વડોદરા

શ્રી હિતેશભાઈ એસ. ધોળુ
દુર્ગા ઇન્ફ્રા માર્કિંગ પ્રા. લી.
વડોદરા

શ્રી દેવચંદભાઈ બી. સાવલિયા
સ્ટીફો સ્ટીલ
અમદાવાદ

શ્રી જગદિશભાઈ બી. પટેલ
હાર્મની ગ્રુપ
અમદાવાદ

શ્રી જમનકુમાર તળાવીયા
ધર્મજ કોપ ગાર્ડ લીમીટેડ
અમદાવાદ

શ્રી રમેશભાઈ તળાવીયા
ધર્મજ કોપ ગાર્ડ લીમીટેડ
અમદાવાદ

શ્રી નાનુભાઈ વાનાણી
પૂર્વ મંત્રીશ્રી-ગુજરાત રાજ્ય
સુરત

શ્રી જેડાભાઈ એન. પટેલ
જે. પેક. એન્જીનીયરીંગ
અમદાવાદ

શ્રી જયપ્રકાશ પી. પટેલ
નીલકંઠ પેટ્રોલિયમ
લુણાવાડા

શ્રી મહેશકુમાર આર. પટેલ
Industrial Meats & Tubes, S.S. Tubes MFG
અમદાવાદ

શ્રી મનુભાઈ આર. પટેલ
ક્રિસ્ટલ કેમ્પસ
લુણાવાડા

શ્રી હીરાભાઈ એચ. પટેલ
EX MLA -વેદાંત શૈક્ષણિક સંકુલ
લુણાવાડા

શ્રી ભુલાભાઈ એસ. પટેલ
સન્માન એન્જીનીયરિંગ સર્વિસીસ
વડોદરા

શ્રી શૈલેષભાઈ એમ. પટેલ
ટોપલાઈન સ્વીચગિયર પ્રા. લી.
અમદાવાદ

ડો. અલ્પેશભાઈ એમ. પટેલ
નિશા મલ્ટીસ્પેશિયાલીટી હોસ્પિટલ
અમદાવાદ

શ્રી કાંતિભાઈ આર. પટેલ
વાઈડ એંગલ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર પ્રા. લી.
અમદાવાદ

શ્રી હિતેશભાઈ આર. દલસાણીયા
સુપર ગ્રેસ સીરામીક
મોરબી

શ્રી હંસરાજભાઈ વી. સાંખલા
પટેલ સો મીલ
હિંમતનગર

સરદારધામના ગૌરવવંતા ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

શ્રી હરેશભાઈ એમ. પટેલ
શ્રી સાઈ એન્ટરપ્રાઈઝ
ગાંધીનગર

શ્રી દીક્ષિતભાઈ કે. પટેલ
જય જલારામ ઈન્ટરનેશનલ સ્કૂલ
ગાંધીનગર

શ્રી કેતનભાઈ ધોળુ
આવાસ બિલ્ડકોન
ગાંધીનગર

શ્રી હર્ષદભાઈ એસ. પટેલ
નિજ બિલ્ડકોન એલ.એલ.પી.
ગાંધીનગર

શ્રી રાહુલભાઈ ધોળુ
મહાલક્ષ્મી ઈન્ફ્રા કોન્ટ્રાક્ટ લી.
ગાંધીનગર

શ્રી કલ્પેશભાઈ ધોળુ
મહાલક્ષ્મી ઈન્ફ્રા કોન્ટ્રાક્ટ લી.
ગાંધીનગર

શ્રી કીરીટકુમાર એચ. રામજીયાણી
એકંતા કોલ્ડ સ્ટોરેજ
ગાંધીનગર

શ્રી શીવાભાઈ આર. સવાણી
સુરત

શ્રી કાળુભાઈ ડી. લુખી
સુરત

શ્રી મનુભાઈ એચ. દુમ્મર
D. Raj Tex FAB
સુરત

શ્રી કિશોરભાઈ બી. પટેલ
સિધ્ધેશ્વર પેરેડાઈઝ
વડોદરા

શ્રી મુકેશભાઈ ચોવટીયા
ડોલ્ફિન લાઈફ સાયન્સ
સુરત

શ્રી હિરાભાઈ કે. સુતરિયા
યુ. એસ. એ.

શ્રી દીયાળભાઈ કે. સુતરીયા
(SMG Global Circuits)
યુ. એસ. એ.

શ્રી રાજુભાઈ સુતરિયા
યુ. એસ. એ.

શ્રી તુલસીભાઈ કે. સુતરિયા
યુ. એસ. એ.

શ્રી મનિષભાઈ પી. સુતરિયા
બાલક્રિષ્ના બોર્ડલર પ્રા.લિ.
અમદાવાદ

શ્રી ભાવેશભાઈ ટી. સુતરિયા
આત્મીય બિલ્ડસ
આણંદ

શ્રી જિજ્ઞેશભાઈ પી. સુતરિયા
પી. શેલેષ આંગડિયા
અમદાવાદ

શ્રીમતી દેવકુંવરબેન વી. સુતરિયા
સુરત

સરદારધામ અમદાવાદ

આપણાં સૌનું સહિયાઈ લક્ષ્ય સરદારધામ મધ્ય ગુજરાત (વડોદરા) - ૨૦૨૨

JOIN US ON SOCIAL MEDIA PLATFORM

[f SardardhamOfficial](#)
[SardardhamOfficial](#)
[sardardham_official](#)
[+91 7575001428](#)
[sardardham_](#)
[SardardhamOfficialGroup](#)

સરદારધામ મધ્યસ્થ કાર્યાલય એસ.પી.ટી.ગોડ, અમદાવાદ-૩૮૨૪૨૧ Mo – 7575001548 / 1596 / 1438 Email - info.sardardham@gmail.com ટ્રસ્ટ રજી. નં. : ઇ/૨૦૯૨૪/અમદાવાદ	સરદારધામ મધ્ય ગુજરાત કાર્યાલય એલ એન્ડ ટી નોલેજ સિટીની બાજુમાં, વાઘોડિયા કોલિંગ પાસે, નેશનલ હાઇવે-8A, વડોદરા - ૩૬૦૦૨૦, Mo - 7575033001 Email - sardardham.baroda@gmail.com	સરદારધામ ઉત્તર ગુજરાત કાર્યાલય સરદારધામ GPBO હોલ, એપોલો આર્કેડ, વિશ્વકર્મા વાડી સામે, મોઢેરા રોડ, મહેસાણા Mo - 7575001774 Email - gpbomehsana@gmail.com	સરદારધામ દક્ષિણ ગુજરાત કાર્યાલય ૪થો માળ, પ્રભુ પ્રસાદ, બ્લૂ SRK હાઉસ ની નજીક, હિન્દૂ મિલન મંદિર ની સામે, કાસાનગર ગ્રામ રસ્તા, કાસા નગર, કતારગામ, સુરત - ૩૯૫૦૦૪ Mo- 7575007186 Email - sardardhamsurat@gmail.com
સરદારધામ સૌરાષ્ટ્ર કાર્યાલય ઈન્દ્રપ્રસ્થ નગર - ૧ કોર્નર, એસ.કે. પાઠક સ્કૂલની બાજુમાં, ભક્તિનગર રેલ્વેલાઈન પાસે, રાજકોટ - ૩૬૦૦૦૧ Mo - 7575009796 Email - sardardham.rajkot2019@gmail.com	સરદારધામ ભુજ કાર્યાલય સરદારધામ સુર્યા વરસાણી એકેડેમી, સેનેટોરિયમ પાસે, ભુજ મુન્દ્રા હાઇવે, ભુજ - ૩૭૦૪૨૭ Mo - 7575001438 Email - bhuj@sardardham.org	સરદારધામ દિલ્હી કાર્યાલય સરદારધામ સિવિલ સર્વિસ કેન્દ્ર, શ્રી દિલ્હી ગુજરાતી મહિલા સમાજ ૧, નિર્માણ વિહાર, મધુબન પાર્કની સામે, વિકાસ માર્ગ, દિલ્હી-૧૧૦૦૯૨ Email - delhi@sardardham.org	
GPBO અંગે માહિતી માટે - 7575007183		યુવા તેજ તેજસ્વિની અંગે માહિતી માટે - 7575001596	
સિવિલ સર્વિસ કેન્દ્ર - 7575008386 / 7184 Email - csc@sardardham.org		Website – www.sardardham.org	
CSR Regd. No. : CSR00003148/Dated 22-04-2021 80(G) Regd. No. : AAPTS3354N/129/15-16/T-0398/80G(5)/Dated 09-09-2018		FCRA Regd. No. : 041910486/Dated 11-03-2019	
		PAN - AAPTS3354N	GSTIN : 24AAPTS3354N1ZU